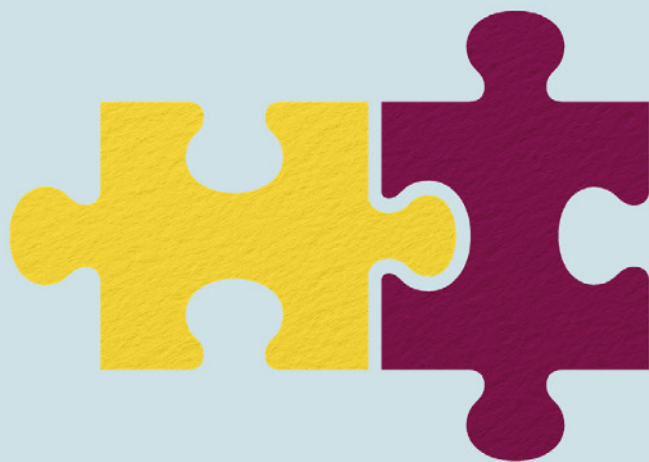

Žadatelé s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky

Řízení o posouzení žádosti

Praktická příručka o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky

Řízení o posouzení žádosti

Listopad 2024

Dne 19. ledna 2022 se z Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (EASO) stala Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA). Veškeré odkazy na úřad EASO a produkty a subjekty úřadu EASO by měly být chápány jako odkazy na agenturu EUAA.

Rukopis dokončen v říjnu 2024

Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA) a žádná osoba vystupující jejím jménem není zodpovědná za využití níže uvedených informací.

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2026

Print ISBN 978-92-9418-078-0 doi:10.2847/2624666 BZ-01-24-016-CS-C

PDF ISBN 978-92-9418-077-3 doi:10.2847/1817375 BZ-01-24-016-CS-N

© Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA), 2026

Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

K veškerému použití nebo reprodukci prvků, které nejsou ve vlastnictví EUAA, může být nutné získat svolení přímo od příslušných nositelů práv. EUAA nevlastní autorská práva k těmto prvkům:

— obálka, ilustrace, FotografiaBasica, © 476725956, 2015.

O této příručce

Proč byla tato příručka vypracována? Posláním Agentury Evropské unie pro otázky azylu (EUAA) je usnadňovat a podporovat činnosti členských států EU a zemí přidružených k Schengenu (země EU+) ⁽¹⁾ při provádění společného evropského azylového systému. V souladu se svým obecným cílem podporovat správné a účinné provádění společného evropského azylového systému a umožnit sbližování vypracovává agentura EUAA společné operativní normy a ukazatele, pokyny a praktické nástroje. Mezi jinými tematickými oblastmi je agentura EUAA odhodlána podporovat země EU+ při jednání s žadateli s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky (SOGIESC).

Jak tuto příručku používat? Tato příručka je rozdělena do tří samostatných, přesto vzájemně se doplňujících a propojených částí, které se týkají různých témat souvisejících se SOGIESC v oblasti azylu.

- **Průřezové prvky** poskytují informace a pokyny, které jsou průřezové a relevantní jak pro azylové řízení, tak pro přijímání, včetně právního rámce, bezpečných prostorů a inkluzivní komunikace, tlumočení, poskytování informací, budování kapacit, spolupráce a koordinace.
- **Přijímání** poskytuje pokyny a praktická doporučení týkající se návrhu a řízení přijímacích systémů a poskytování podmínek přijetí způsobem, který zohledňuje zvláštní potřeby žadatelů LGBTIQ při přijetí, a to jak na individuálním, tak na kolektivním základě.
- **Řízení o posouzení žádosti** poskytuje praktické pokyny konkrétně zaměřené na klíčové aspekty týkající se posuzování žádostí o mezinárodní ochranu prostřednictvím žádostí založených na SOGIESC, včetně registrace, osobního pohovoru, posuzování důkazů a rizik, jakož i právní analýzy.

Příručka byla vypracována během procesu reformy společného evropského azylového systému. Nástroje nového paktu o migraci a azylu vstoupily v platnost v červnu 2024 a v účinnost vstoupí v červnu 2026. Příručka obsahuje odkazy na oba právní rámce v závislosti na jejich významu.

Příručku doplňuje [informační poznámka](#), která poskytuje podrobné informace o pojmech a výrazech souvisejících se SOGIESC.

Kdo by měl tuto příručku používat? Tato příručka je určena především pracovníkům, kteří pracují přímo s žadateli o mezinárodní ochranu v oblasti azylu: registračním pracovníkům, rozhodčím a přijímacím pracovníkům. Konkrétní oddíly jsou určeny také vedoucím pracovníkům a tvůrcům politik. Kromě toho je tato příručka užitečná pro jakoukoli jinou osobu nebo organizaci, která pracuje v oblasti azylu nebo je do ní zapojena.

(1) 27 členských států EU plus Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko.

Každá část se na základě svého obsahu a rozsahu zaměřuje na mírně odlišné cílové skupiny.

- **Průřezové prvky** se zaměřují především na celé spektrum pracovníků vnitrostátních orgánů. Konkrétní oddíly označené jako „Pro vedoucí pracovníky“ a/nebo „Pro tvůrce politik“ se výslovně zaměřují na tyto odborníky v oblasti azylu. Mohou být užitečné i pro další zúčastněné strany, které se zapojují do oblasti azylu (např. organizace občanské společnosti).
- **Přijímání** se zaměřuje především na pracovníky v oblasti přijímání, jakož i na další zúčastněné strany, které se podílejí na přijímání žadatelů nebo s nimi přímo pracují (např. organizace občanské společnosti). Konkrétní oddíly označené jako „Pro vedoucí pracovníky“ a/nebo „Pro tvůrce politik“ se výslovně zaměřují na odborníky v oblasti přijímání.
- Část **Řízení o posouzení žádosti** je určena především pro registrační pracovníky a azylové rozhodčí. Tento nástroj je mimoto užitečný pro úředníky pro kvalitu a právní poradce, jakož i pro tvůrce politik ve vnitrostátních rozhodujících orgánech a všechny další osoby, které pracují či působí v oblasti mezinárodní ochrany v kontextu EU.

Jak byla tato příručka vypracována? Tato příručka byla vytvořena na základě koordinovaného přístupu mezi třemi sítěmi agentury EUAA. Vypracování zprostředkovala a koordinovala agentura EUAA.

- **Průřezové prvky** a **informační poznámka**: vypracovány odborníky z azylových a přijímacích orgánů, mezinárodních organizací, organizací občanské společnosti a akademické obce, s cenným přispěním vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a asociace ILGA-Europe. Před dokončením proběhla konzultace se zeměmi EU+ prostřednictvím sítě odborníků na otázky zranitelnosti agentury EUAA.
- **Přijímání**: vypracováno odborníky z přijímacích orgánů a organizací občanské společnosti s cenným přispěním UNHCR a asociace ILGA-Europe. Před dokončením proběhla konzultace se zeměmi EU+ prostřednictvím sítě přijímacích orgánů agentury EUAA.
- **Řízení o posouzení žádosti**: vypracováno odborníky z celé EU s cenným přispěním Evropské komise, UNHCR, Agentury EU pro základní práva (FRA) a Evropské rady pro uprchlíky a exulanty. Před dokončením proběhla konzultace se všemi zeměmi EU+ prostřednictvím sítě pro azylové procesy agentury EUAA. Agentura EUAA děkuje členům pracovní skupiny, kteří vypracovali návrh této příručky a kterými byli Sylvie Decoodt, Baptiste Martel, Annick Oerlemans a Johanna Sassi.

Jak se tato příručka vztahuje k vnitrostátním právním předpisům a praxi? Jedná se o nástroj tzv. měkkého sblížování. Není právně závazný a odráží společně dohodnuté standardy, které přijala správní rada agentury EUAA dne 31. října 2024.

Jak tato příručka souvisí s jinými nástroji agentury EUAA? Jednotlivé části této příručky je třeba chápat ve spojení s dalšími dostupnými praktickými příručkami a nástroji agentury EUAA.

- **Průřezové prvky** je třeba chápat ve spojení s *Guidance on Vulnerability in Asylum and Reception: Operational standards and indicators* (Pokyny ke zranitelnosti v oblasti azylu a přijímání: Operativní normy a ukazatele) ⁽²⁾ a portálem agentury EUAA Let's Speak Asylum ⁽³⁾.
- **Přijímání** je třeba vykládat ve spojení s *Pokyny úřadu EASO týkajícími se podmínek přijetí* ⁽⁴⁾, *Pokyny týkajícími se podmínek přijetí dětí bez doprovodu* ⁽⁵⁾ a *Pokyny úřadu EASO k plánování pro mimořádné události v souvislosti s přijímáním* ⁽⁶⁾. Všechny tyto příručky jsou doplněny *Guidance on Vulnerability in Asylum and Reception: Operational standards and indicators* (Pokyny ke zranitelnosti v oblasti azylu a přijímání: operativní normy a ukazatele) ⁽⁷⁾, jakož i *Guidance on Reception: Operational standards and indicators* (Pokyny k přijímání: operativní normy a ukazatele) ⁽⁸⁾.
- **Řízení o posouzení žádosti** je třeba vykládat ve spojení s *Praktickou příručkou úřadu EASO: Osobní pohovor* ⁽⁹⁾, *Practical Guide on Evidence and Risk Assessment* (Praktickou příručkou k posuzování důkazů a rizik) ⁽¹⁰⁾, *Praktickou příručkou úřadu EASO: Podmínky pro získání nároku na mezinárodní ochranu* ⁽¹¹⁾ a *Practical Guide on Subsequent Applications* (Praktickou příručkou k následným žádostem) ⁽¹²⁾.

Upozornění

Tato příručka byla vypracována, aniž by byla dotčena zásada, že k závaznému výkladu právních předpisů EU je příslušný pouze Soudní dvůr Evropské unie.

⁽²⁾ EUAA, [Guidance on Vulnerability in Asylum and Reception: Operational standards and indicators](#) (Pokyny ke zranitelnosti v oblasti azylu a přijímání: operativní normy a ukazatele), květen 2024.

⁽³⁾ Portál agentury EUAA [Let's Speak Asylum](#).

⁽⁴⁾ EASO, [Pokyny úřadu EASO týkající se podmínek přijetí: operativní normy a ukazatele](#), září 2016.

⁽⁵⁾ EASO, [Pokyny týkající se podmínek přijetí dětí bez doprovodu: operativní normy a ukazatele](#), 2018.

⁽⁶⁾ EASO, [Pokyny úřadu EASO k plánování pro mimořádné události v souvislosti s přijímáním](#), březen 2018.

⁽⁷⁾ EUAA, [Guidance on Vulnerability in Asylum and Reception: Operational standards and indicators](#) (Pokyny ke zranitelnosti v oblasti azylu a přijímání: operativní normy a ukazatele), květen 2024.

⁽⁸⁾ EUAA, [Guidance on Reception: Operational standards and indicators](#) (Pokyny ke zranitelnosti v oblasti azylu a přijímání: operativní normy a ukazatele), květen 2024.

⁽⁹⁾ EASO, [Praktická příručka úřadu EASO: Osobní pohovor](#), prosinec 2014.

⁽¹⁰⁾ EUAA, [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Praktická příručka k posuzování důkazů a rizik), leden 2024.

⁽¹¹⁾ EASO, [Praktická příručka úřadu EASO: Podmínky pro získání nároku na mezinárodní ochranu](#), duben 2018.

⁽¹²⁾ EASO, [Practical Guide on Subsequent Applications](#) (Praktická příručka k následným žádostem), prosinec 2021.

Obsah

Seznam zkratk	9
Úvod	10
1. Charakteristické aspekty žádostí založených na SOGIESC	12
1.1. Důležitost důvěry	12
1.2. Dopad kulturního, sociálního a jazykového prostředí	17
1.3. Dopad stigmatu, studu, nedůvěry a strachu	18
1.4. Dopad stereotypů, domněnek a předsudků	19
2. Zvláštní procesní záruky	22
2.1. SOGIESC a zvláštní potřeby	22
2.2. Identifikace zvláštních potřeb	23
2.3. Poskytování zvláštních procesních záruk	25
3. Registrace	31
3.1. Včasná identifikace žádostí založených na SOGIESC	31
3.2. Registrace důvodů žádosti	32
3.3. Registrace osobních údajů trans, nebinárních nebo intersexuálních žadatelů	32
4. Osobní pohovor	34
4.1. Příprava pohovoru	34
4.1.1. Seznámení se se spisem	34
4.1.2. Nahlížení do informací o zemi původu	36
4.2. Zahájení pohovoru	37
4.2.1. Poskytování informací	38
4.3. Vedení pohovoru	38
4.3.1. Flexibilní přístup	39
4.3.2. Aspekty, které je případně vhodné prozkoumat	41
4.4. Závěr pohovoru	52
5. Posuzování důkazů	55
5.1. Shromažďování informací	56
5.1.1. Shromažďování důkazů	56
5.1.2. Identifikace a formulace relevantních skutečností	58
5.2. Posouzení věrohodnosti	60
5.2.1. Posouzení tvrzení žadatele	61
5.2.2. Posouzení písemných důkazů	65

5.2.3. Posouzení informací o zemi původu.....	68
5.2.4. Faktory zkreslení.....	69
6. Posouzení rizik.....	72
6.1. Prvky, které je třeba zvážit.....	72
6.2. Žádosti založené na sexuálních praktikách osob stejného pohlaví	74
6.3. Žádosti <i>sur place</i>	74
6.4. Otázka zdrženlivosti	75
6.5. Právní předpisy kriminalizující SOGIESC.....	76
6.6. Původci pronásledování.....	77
7. Právní analýza.....	79
7.1. Zacházení představující pronásledování	79
7.2. Souvislosti s důvodem pronásledování.....	81
7.2.1. Příslušnost k určité sociální skupině	82
7.2.2. Další důvody pronásledování v žádostech založených na SOGIESC.....	84
7.3. Ochrana v zemi původu	85
7.3.1. Poskytovatelé ochrany	85
7.3.2. Alternativní vnitrostátní ochrana	86
8. Opakované žádosti.....	89
8.1. Nové tvrzení uvedené v opakované žádosti založené na SOGIESC	89
8.2. SOGIESC jako základ předchozí žádosti, která byla znovu předložena s novými prvky	90

Vysvětlivky

Vysvětlivky označují konkrétní cílovou skupinu pro každou z kapitol v této části: registrační pracovníky a rozhodčí v prostředí azylu. Každou cílovou skupinu představuje charakteristická ikona pro snazší odkaz na příslušnou kapitolu či kapitoly.

Ikona	Cílová skupina	Kapitoly
	Registrační pracovník	1. Charakteristické aspekty žádostí založených na SOGIESC 2. Zvláštní procesní záruky 3. Registrace
	Rozhodčí	1. Charakteristické aspekty žádostí založených na SOGIESC 2. Zvláštní procesní záruky 4. Osobní pohovor 5. Posuzování důkazů 6. Posouzení rizik 7. Právní analýza 8. Následné žádosti

Seznam zkratek

Zkratka	Definice
členské státy	členské státy EU
EUAA	Agentura Evropské unie pro otázky azylu
LGBTIQ	lesby, gayové, bisexuální, transgender, intersexuální a queer osoby
Listina	Listina základních práv Evropské unie
nařízení APR	nařízení o azylovém řízení – nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1348 ze dne 14. května 2024 o zavedení společného řízení o mezinárodní ochraně v Unii a o zrušení směrnice 2013/32/EU
QR	kvalifikační nařízení – nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1347 ze dne 14. května 2024 o normách, které musejí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu udělené ochrany, o změně směrnice Rady 2003/109/ES a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU
směrnice APD (přepracované znění)	směrnice o azylovém řízení – směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepracované znění)
směrnice QD (přepracované znění)	kvalifikační směrnice – směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepracované znění)
SOGIESC	sexuální orientace, genderové identity, genderová vyjádření a pohlavní znaky
Úmluva o uprchlících	Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a protokol z roku 1967 (v právních předpisech EU v oblasti azylu a Soudním dvorem EU označována jako „Ženevská úmluva“)
UNHCR	Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky
země EU+	členské státy EU a země přidružené k Schengenu (Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko)

Úvod

Žadatelé s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky (SOGIESC) netvoří homogenní skupinu. Ačkoli mohou sdílet podobná rizika, jejich žádosti o mezinárodní ochranu jsou založeny na různých zkušenostech, příbězích a profilech. Žadatelé mohou rovněž potřebovat mezinárodní ochranu z důvodu rizik vyplývajících z jejich přisouzených SOGIESC. Každý případ vykazuje specifika a vyžaduje individuální posouzení.

Žádosti o azyl založené na SOGIESC obecně představují výzvu pro osoby pověřené jejich posuzováním. Jádrem žádosti se často dotýká oblastí života žadatele, které jsou považovány za velmi citlivé a intimní povahy. Žadatelé s žádostmi založenými na SOGIESC se mohou nacházet ve zranitelné situaci, která vyžaduje zvláštní procesní záruky, aby bylo možné jejich žádosti spravedlivě posoudit. Aspekty, jako jsou domněnky, stereotypy, traumata, nedůvěra a strach, mohou ovlivnit způsob, jakým žadatel předkládá skutečnosti nebo jakým je přijímá registrační pracovník / rozhodčí. V těchto případech je obzvláště zapotřebí výrazného úsilí o budování atmosféry důvěry v průběhu azylového řízení.

Tato příručka poskytuje praktické pokyny, které se konkrétně zaměřují na klíčové aspekty týkající se registrace a posuzování žádostí o mezinárodní ochranu s tvrzeními založenými na SOGIESC. I když obsahuje rovněž základní body obecných pokynů použitelných na všechny azylové případy, tato příručka se jimi podrobněji nezabývá. Podle potřeby jsou v ní uvedeny odkazy na další publikace agentury EUAA, v nichž lze nalézt podrobnější pokyny.

Praktickou příručku tvoří osm kapitol.

Kapitola [1. Charakteristické aspekty žádostí založených na SOGIESC](#) vysvětluje, jak je důležité navodit ve fázi registrace a pohovoru v rámci azylového řízení atmosféru důvěry, a poskytuje pokyny, jak tak učinit. Zaměřuje se také na konkrétní aspekty relevantní pro žádosti založené na SOGIESC, které mohou ovlivnit řízení o posouzení žádosti.

Kapitola [2. Zvláštní procesní záruky](#) se zaměřuje na identifikaci zvláštních potřeb v případě žadatelů s žádostmi založenými na SOGIESC. Poskytuje rovněž pokyny k poskytování nezbytných zvláštních procesních záruk v průběhu celého řízení o posouzení žádosti s cílem vytvořit podmínky nezbytné pro jejich účinný přístup k azylovému řízení a účast v něm.

Kapitola [3. Registrace](#) poskytuje pokyny ke klíčovým bodům, které jsou důležité pro registraci žádostí souvisejících se SOGIESC. Konkrétně se zaměřuje na to, jak mohou registrační pracovníci identifikovat žádosti založené na SOGIESC, jak zaregistrovat motiv těchto žádostí a jak zaregistrovat osobní údaje trans, nebinárních nebo intersexuálních žadatelů.

Kapitola [4. Osobní pohovor](#) poskytuje praktické pokyny pro rozhodčího ohledně toho, jak přistupovat k osobnímu pohovoru v souvislosti s žádostmi založenými na SOGIESC, včetně toho, jak osobní pohovor připravit, zahájit a vést, včetně aspektů nebo hledisek, které by mohly být relevantní pro posouzení, a jak jej ukončit.

Kapitola [5. Posuzování důkazů](#) poskytuje pokyny k aspektům, které je třeba vzít v úvahu při shromažďování a posuzování příslušných důkazů v žádostech založených na SOGIESC, a to i při zjišťování a formulování relevantních skutečností a posuzování věrohodnosti na základě tvrzení žadatele, písemných důkazů a informací o zemi původu, s přihlédnutím k možným faktorům zkreslení.

Kapitola [6. Posouzení rizik](#) se zaměřuje na klíčové prvky, které je třeba vzít v úvahu při posuzování rizika po navrácení v případech s žádostmi založenými na SOGIESC, včetně otázky zdrženlivosti, původců pronásledování a právních předpisů kriminalizujících SOGIESC.

Kapitola [7. Právní analýza](#) nastiňuje prvky právní analýzy se zaměřením na aspekty, které jsou konkrétně relevantní pro žádosti založené na SOGIESC. Tato kapitola obsahuje prvky, které je třeba zvážit, pokud jde o zacházení představující pronásledování, souvislost s jedním (nebo více) z důvodů pronásledování, možné poskytovatele ochrany a uplatňování alternativní vnitrostátní ochrany.

Kapitola [8. Opakované žádosti](#) se zaměřuje na prvky, které mohou být relevantní pro posouzení přípustnosti následných žádostí založených na SOGIESC.

1. Charakteristické aspekty žádostí založených na SOGIESC

Tato kapitola obsahuje pokyny týkající se:

- způsobů, jak navodit atmosféru důvěry ve fázi registrace, jakož i ve fázi osobního pohovoru v rámci azylového řízení, pokud jde o žadatele s žádostmi založenými na SOGIESC, a
- aspektů, které mohou ovlivnit posuzování žádostí založených na SOGIESC během fáze registrace, při vedení osobního pohovoru, jakož i během posuzování důkazů v případě žádostí založených na SOGIESC.

1.1. Důležitost důvěry

Ve všech azylových případech je důležité navodit **atmosféru důvěry**, aby bylo možné shromáždit veškeré relevantní informace o důvodech žadatele pro podání žádosti o mezinárodní ochranu. Tím se zajistí **spravedlivé posouzení** případu díky řádnému uplatňování všech příslušných pravidel založených na právních předpisech. Navození této atmosféry důvěry, a to jak ve fázi registrace, tak při osobním pohovoru, má zásadní význam pro žadatele s žádostmi založenými na SOGIESC. Je to proto, že usnadňuje otevření se, které je pro spravedlivé posouzení žádosti založené na SOGIESC zásadní. Sebeodhalení SOGIESC je akt dobrovolného odhalení svých SOGIESC azylovým a přijímacím pracovníkům.

Pro žadatele je **registrační pracovník** obvykle jedním z prvních bodů kontaktu s azylovým řízením, kterému předkládá důvody své žádosti. Z tohoto důvodu musíte vytvořit bezpečné a otevřené prostředí pro žadatele, kteří jsou lesbickými, gay, bisexuálními, transgender, intersexuálními nebo queer (LGBTIQ) osobami, aby mohli podat žádost. To znamená, že je třeba, aby se jakýkoli aspekt fyzického nebo sociálního prostředí stal inkluzivnějším a ohleduplnějším a aby byla žadatelům zajištěna důvěrnost.

Podobně se očekává, že žadatel během **osobního pohovoru** bude sdílet informace o svých SOGIESC, které mohou být pro každého citlivým tématem bez ohledu na jeho původ nebo zemi původu. Proto byste měli během osobního pohovoru také navodit atmosféru důvěry, abyste zajistili, že se žadatel bude cítit natolik bezpečně, aby se mohl podělit o informace na tato témata.

Zde je několik doporučení, která mohou pomoci usnadnit otevření se a vytvořit otevřené a inkluzivní prostředí ve fázi registrace i ve fázi osobního pohovoru.

Obrázek 1. Doporučení k vytvoření otevřeného a inkluzivního prostředí

- **Věnujte pozornost své verbální a neverbální komunikaci**

Pro začátek věnujte pozornost své verbální a neverbální komunikaci, zejména tónu hlasu a řeči těla. LGBTIQ žadatelé mohou pozorovat vaše chování a pečlivě sledovat jazyk, protože to možná v minulosti potřebovali k vlastní ochraně.

Zajistěte, aby vaše verbální i neverbální komunikace byla pozorná a vyjadřovala otevřenost, klid, neutralitu a empatii vůči žadateli. Toho lze dosáhnout například tím, že zpomalíte tempo otázek při pohovoru, zmírníte tón hlasu, budete věnovat čas žadateli, abyste ho pozorně vyslechli, a oslovujete ho napřímo. Věnujte pozornost také svým vlastním postojům a předpojatostem a nezapomeňte projevovat profesionální přístup bez předsudků (viz také oddíl [1.4. Dopad stereotypů, domněnek a předsudků](#)). V tomto ohledu je důležitá také verbální a neverbální komunikace tlumočnicka. Měli byste zajistit, aby neutrálně a profesionálně jednal i tlumočnick (viz také [Praktická příručka o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – průřezové prvky](#), kapitola 4. Tlumočení).

Související publikace EUAA–IGC

Více informací viz EUAA–IGC, [Practical Guide on Interpretation in the Asylum Procedure](#) (Praktická příručka o tlumočení v rámci azylového řízení), únor 2024.

- **Používejte oslovení a zájmeno, které žadatel používá pro sebe**

Pokud jazyk používaný během pohovoru rozlišuje mezi mužským, ženským a/nebo neutrálním tvarem, nezapomeňte to zohlednit při oslovování trans, intersexuálních nebo nebinárních žadatelů. Na začátku pohovoru se žadatele zdvořile zeptejte, jak by chtěl být oslovován, a při jeho oslovování v průběhu azylového řízení používejte zájmeno a oslovení, které uvede.

Ačkoli registrace osobních údajů žadatele závisí na vnitrostátním právním rámci a politikách, doporučuje se oslovovat žadatele tak, jak si přeje být oslovován, bez ohledu na to, zda lze jeho jméno a gender, které sám identifikoval, takto zaregistrovat v databázi (viz také oddíl [3.3. Registrace osobních údajů trans, nebinárních nebo intersexuálních žadatelů](#)).

- **Zajistěte a zdůrazňujte neutralitu a nestrannost**

Informujte žadatele o své neutralitě a nestrannosti, jakož i o nestrannosti a neutralitě tlumočnicka. Případně žadateli sdělte, že vy a/nebo tlumočnick jste již obeznámeni s žádostmi založenými na SOGIESC. Pokud je to ve vnitrostátních souvislostech možné, je osvědčeným postupem informovat tlumočnicka předem o tématech, která se během pohovoru očekávají (nahlédněte do [Praktické příručky o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – průřezové prvky](#), kapitoly 4. Tlumočení).

- **Zajistěte a zdůrazňujte důvěrnost**

Žadateli jasně vysvětlíte, že všechny sdílené informace a důkazy jsou důvěrné a nebudou sděleny údajným původcům pronásledování nebo vážné újmy⁽¹³⁾. Žadatel by měl být informován o tom, zda je zapotřebí některé informace sdílet s jinými orgány nebo subjekty, a o důvodech, které k tomu vedly.

Vysvětlení účelu shromažďování informací v různých fázích řízení pomáhá žadateli pochopit, jaký druh informací je zapotřebí, a přispívá k navozování atmosféry důvěry.

Pokud je ve stejném spisu více než jedna dospělá osoba, například v případě manželů/manželek nebo rodin, zaregistrujte, vyslechněte a informujte každou dospělou osobu jednotlivě, a to na místě, které zajišťuje soukromí a respektuje zásadu důvěrnosti. Zajistěte, aby si každá dospělá osoba byla vědoma možnosti podat vlastní, samostatnou žádost o mezinárodní ochranu⁽¹⁴⁾.

Pokud vám vnitrostátní praxe umožňuje sdílet informace týkající se žadatele s jinými žadateli zařazenými do téhož spisu, zeptejte se žadatele, zda má nějaké námitky, čímž zajistíte důvěrnost. To je obzvláště důležité v případě žádostí založených na SOGIESC, neboť mohou být velmi citlivé a žadatelé si mohou přát, aby podrobnosti o jejich případě zůstaly z osobních důvodů, z důvodu soukromí a z bezpečnostních důvodů soukromé.

- **Poskytněte informace o svobodě vyjádření SOGIESC v azylovém řízení**

Osvědčeným postupem je informovat žadatele, že během azylového řízení může být otevřený a svobodně hovořit o svých SOGIESC. Tyto informace mohou být poskytnuty v různých fázích azylového řízení (tj. registrace, při zahájení nebo kdykoli během osobního pohovoru) v závislosti na případu a okamžiku, kdy se žadatel zmíní o svých SOGIESC.

⁽¹³⁾ Článek 30 [směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU](#) ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odmítání statusu mezinárodní ochrany (přepracované znění) (Úř. věst. L 180, 29.6.2013) (směrnice APD (přepracované znění)); článek 7 [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2024/1348](#) ze dne 14. května 2024 o zavedení společného řízení o mezinárodní ochraně v Unii a o zrušení směrnice 2013/32/EU (Úř. věst. L, 22.5.2024) (nařízení APR).

⁽¹⁴⁾ Čl. 7 odst. 1 směrnice APD (přepracované znění); 21. bod odůvodnění nařízení APR. Vezměte prosím na vědomí, že nařízení APR obsahuje zvláštní ustanovení o dospělých osobách, které potřebují pomoc při právním jednání (viz článek 31 nařízení APR).

- **Zajistěte, aby místo registrace nebo pohovoru zohledňovalo SOGIESC**

Je-li to ve vašem vnitrostátním kontextu možné, zvažte vytvoření fyzického prostoru, v němž probíhá registrace/pohovor, jakož i dalších prostor, jako jsou čekárny, které povedou k navození citlivé atmosféry vůči LGBTIQ osobám. To by mohlo znamenat vystavení informačních materiálů (např. letáků nebo plakátů) týkajících se práv a služeb pro osoby se zvláštními potřebami, včetně práv a podpůrných služeb pro LGBTIQ osoby, pokud jsou takové materiály ve státní správě k dispozici. Mějte však na paměti, že takové materiály by měly být vždy k dispozici diskrétním a kulturně citlivým způsobem. Vystavení takových materiálů může přispět k tomu, aby se místo registrace/pohovoru stalo bezpečným prostorem, kde se žadatel může cítit jistěji při odhalení svých SOGIESC. Stejně jako ve všech azylových případech by prostředí místnosti pro registraci a pohovory mělo žadateli umožnit sdělit informace při plném respektování zásady důvěrnosti.

Uvědomte si, že na žadatele a jeho otevření se může mít vliv samotné místo konání i dress code registračních pracovníků nebo rozhodčích. Pokud je například místem konání policejní stanice a registrační pracovník je oblečen v uniformě, může to mít vliv na žadatele, kteří mají s úřady negativní zkušenosti.

- **Zajistěte, aby děti byly řádně vyslyšeny**

Děti (osoby mladší 18 let) mají právo být vyslyšeny a prvotním hlediskem je jejich nejlepší zájem⁽¹⁵⁾. Děti, které žádají o mezinárodní ochranu se svým rodičem či rodiči nebo jinými dospělými osobami, které jsou za ně odpovědné, mohou mít vlastní žádost o azyl z důvodů souvisejících s jejich SOGIESC, ale nemusí to v průběhu registračního řízení uvést. Proto je osvědčeným postupem vyslechnout děti s doprovodem individuálně již ve fázi registrace.

To, zda mají děti s doprovodem příležitost podat žádost individuálně, je vymezeno ve vnitrostátních právních předpisech⁽¹⁶⁾.

V případě dětí bez doprovodu a v závislosti na vnitrostátních právních předpisech a praxi možná budete muset přijmout zvláštní opatření po podání žádosti o azyl k zajištění přítomnosti zástupce/opatrovníka při osobním pohovoru.

Související publikace agentury EUAA

Více informací o registraci žádostí dětí bez doprovodu viz EASO, [Praktická příručka o registraci – Podávání žádostí o mezinárodní ochranu](#), listopad 2021.

Více informací o nejlepší zájmu dítěte během azylového řízení viz EASO, [Praktická příručka k nejlepšímu zájmu dítěte v azylovém řízení](#), únor 2019.

⁽¹⁵⁾ Články 12 a 3, Valné shromáždění OSN, [Úmluva o právech dítěte](#), 20. listopadu 1989, OSN, série smluv, sv. 1577, s. 3, a [Protokol týkající se právního postavení uprchlíků](#), 31. ledna 1967, OSN, série smluv, sv. 606, s. 267 (Úmluva o uprchlících) a 33. bod odůvodnění směrnice APD (přepřacované znění), 23. bod odůvodnění a článek 22 nařízení APR.

⁽¹⁶⁾ Článek 7 směrnice APD (přepřacované znění), 34. bod odůvodnění a článek 32 nařízení APR.

- **Poskytněte informace o azylovém řízení**

Poskytování informací hraje klíčovou úlohu při usnadňování otevření seí. Žadatelé si nemusí být vědomi toho, že SOGIESC mohou být relevantní pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, nebo se nemusí cítit dostatečně jistě či bezpečně, aby je odhalili. Žadatelé často nemají před registrací své žádosti dostatečné znalosti o azylovém řízení. Mohou mít již existující mylné představy o tom, že by své SOGIESC měli prezentovat stereotypním způsobem (viz také oddíl [1.4. Dopad stereotypů, domněnek a předsudků](#)). Mohli obdržet nepravdivé nebo protichůdné informace o azylovém řízení od třetích stran. Žadatelé například mohli obdržet zavádějící informace od převaděčů nebo jiných třetích stran, že prozrazení jejich SOGIESC by mohlo mít negativní vliv na jejich azylové řízení.

Poskytnutí informací o následujících tématech může žadatele povzbudit k tomu, aby odhalil své SOGIESC: důvěrnost azylového řízení ze strany všech zúčastněných subjektů, neutralita tlumočnicka, možnost podat samostatnou žádost nezávisle na svých rodinných příslušnících, jeho právo na pomoc během řízení z důvodu zvláštních procesních potřeb, přiměřená podpora pro zvláštní potřeby při přijetí, právní pomoc a zastoupení, další podpora ze strany specializovaných služeb (viz také oddíl [4.2.1. Poskytování informací](#)). I když se žadatel stále nachází ve fázi přístupu k azylovému řízení, je osvědčeným postupem informovat ho o tom, jaký druh informací je požadován, jaký druh formulářů a dokumentů se používá a jaká případná omezení platí, například jak jsou osobní údaje zaevidovány ve vnitrostátní databázi pro trans žadatele (viz také oddíl [3.3. Registrace osobních údajů trans, nebinárních nebo intersexuálních žadatelů](#)).

Spolu s poskytnutím informací musíte žadatelům dát dostatek prostoru, aby mohli klást otázky a řešit případné pochybnosti. Více o poskytování informací LGBTIQ žadatelům naleznete v [Praktické příručce o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – průřezové prvky](#), v kapitole 5. Poskytování informací, budování kapacit a zvyšování povědomí.

Související zdroje agentury EUAA

Více o poskytování informací LGBTIQ žadatelům naleznete na portálu agentury EUAA [Let's Speak Asylum](#).

Více o poskytování informací viz dokument agentury EUAA, [Practical Guide on Information Provision in the Asylum Procedure](#) (Praktická příručka pro poskytování informací v azylovém řízení), prosinec 2024.

Další pokyny k tomu, jak používat komunikační techniky k vytvoření inkluzivního prostředí, naleznete v [Praktické příručce o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – průřezové prvky](#), v kapitole 3. Inkluzivní komunikace a vytváření bezpečných prostorů.

1.2. Dopad kulturního, sociálního a jazykového prostředí

Sociální, kulturní a **jazykové prostředí** žadatele může různými způsoby ovlivnit posuzování případů SOGIESC.

Žadatel nemusí mít **dostatečnou slovní zásobu**, aby hovořil o svých SOGIESC. Žadatelé často pocházejí z jazykových prostředí, která mohou postrádat neutrální nebo specifické výrazy k popisu záležitostí souvisejících se SOGIESC, nebo si mohou osvojit hanlivé výrazy, které používají jiné osoby v jejich kultuře nebo společnosti k popisu jejich SOGIESC, a používat je také. To může rovněž vést k nedostatečné specifičnosti jejich tvrzení. Žadatelé mohou rovněž nesprávně používat některé pojmy nebo je mohou používat v odlišných významech v rámci stejného narativu, což by mohlo ovlivnit vnímanou konzistentnost jejich tvrzení. Pokyny k tomu, jak postupovat v tomto scénáři, naleznete v části [Přizpůsobte svůj styl komunikace](#) (oddíl 2.3).

Kromě toho může mít vliv na to, jak se žadatel identifikuje, **sociální a kulturní zázemí**. Někdo může například hovořit o sexuální přitažlivosti osob stejného pohlaví nebo sexuálních aktivitách s osobami stejného pohlaví, ale nepovažuje se za bisexuála, homosexuála nebo gaye. Důvodem může být stigma a stud spojený s těmito nálepkami, ale také různé jiné důvody, například kdo je v zemi původu žadatele považován za gaye. Viz také [Praktická příručka o žadatelích s různými SOGIESC – informační poznámka](#), kapitola 1. Výrazy a pojmy v oblasti SOGIESC.

Marginalizace, diskriminace, nebo dokonce kriminalizace LGBTIQ osob v zemi původu často vede k **nedostatečnému oznamování a nedostatečnému dokumentování** případů zneužívání LGBTIQ osob. Konkrétní informace o zemi původu jsou proto často omezené, nebo dokonce chybí. Kromě toho se LGBTIQ osoby mohou zdráhat hlásit incidenty orgánům, i když nejsou spojeny se SOGIESC, a to ze strachu nebo jiných důvodů. Orgány nemusí být také ochotny vydávat písemné zprávy o incidentech, které považují za soukromé záležitosti a/nebo za společenské tabu.

Pokud jde o **registraci a osobní pohovor**, je nezbytné, abyste žadatelům umožnili použít k identifikaci nebo popisu jejich SOGIESC jejich vlastní slova a abyste používali stejná slova. Zeptejte se žadatele na význam pojmů, které používá, a na důvody, proč je používá, zejména pokud se vám tyto pojmy jeví jako překvapivé nebo nejasné. Dbejte na to, aby tlumočník používal stejná slova jako žadatel. V případě potřeby zaznamenejte slova používaná v jazyce žadatele (a nikoliv v překladu). Další informace o tlumočení pro LGBTIQ osoby viz EUAA, [Practical Guide on Interpretation in the Asylum Procedure](#) (Praktická příručka o tlumočení v rámci azylového řízení), únor 2024, oddíl 4.3.4. Interpreting for LGBTIQ persons (Tlumočení pro LGBTIQ osoby).

Při přípravě a vedení osobního pohovoru a během **posuzování věrohodnosti** se seznámte s aspekty jazykového, sociálního a kulturního prostředí žadatele, které jsou relevantní pro záležitosti SOGIESC ⁽¹⁷⁾, a to na základě informací, které máte v této fázi k dispozici. Prozkoumejte například informace o výrazech, které se v jazyce žadatele používají k označení LGBTIQ osob. V případě potřeby shromážděte další informace, například prostřednictvím informací o zemích původu, jazykových odborníků, odborníků z jednotlivých zemí nebo informací dostupných ve spisu žadatele. Viz také oddíl [4.1.2. Nahlížení do informací o zemi původu](#).

⁽¹⁷⁾ Čl. 15 odst. 3 písm. a) směrnice APD (přepřacované znění); čl. 13 odst. 7 písm. a) nařízení APR.

Mějte na paměti, že prostředí žadatele můžete chápat jen omezeně a že se místní nebo osobní praxe mohou lišit. Před vyvozením závěru se v co největší míře ujistěte, zda byly během osobního pohovoru vyřešeny případné otázky týkající se věrohodnosti a zda měl žadatel příležitost podat vysvětlení nebo objasnění. Ujistěte se, že tyto otázky týkající se věrohodnosti nebyly pouze důsledkem kulturních, jazykových nebo sociálních rozdílů.

1.3. Dopad stigmatu, studu, nedůvěry a strachu

Žadatel může pocházet ze společnosti, kde se o lidech s různými SOGIESC obecně, nebo dokonce pouze, hovoří negativně a hanlivě, a/nebo ze společnosti, ve které jsou vztahy osob stejného pohlaví nebo genderově nekonformní identity diskriminovány, nebo dokonce kriminalizovány. Kromě nepřátelského společenského klimatu může mít žadatel také osobní zkušenosti s nesouhlasem nebo diskriminací v rodině, mezi přáteli nebo v komunitě, nebo dokonce zkušenosti s fyzickým násilím nebo zneužíváním. To by mohlo platit i pro tranzitní a/nebo hostitelskou zemi. Stigmatizace a různé zkušenosti s újmou mohly vyústit v pocity **studu, viny**, nebo dokonce **internalizované homo/bi/trans/intersexfobie**.

Kromě toho mohou LGBTIQ žadatelé pociťovat **nedůvěru** vůči orgánům, tlumočnickům a/nebo jiným osobám v zemi azylu, a to z důvodu minulých nebo současných zkušeností s marginalizací, diskriminací, násilím nebo kriminalizací ze strany společnosti nebo orgánů. Stigma, stud, strach a nedostatek důvěry mohou způsobit, že se žadatel bude (snažit) vyhýbat odhalení svých SOGIESC. I když žadatel své SOGIESC odhalil, může mít stále potíže se sdělením informací a podrobností týkajících se jeho SOGIESC, svých zkušeností nebo jiných aspektů své žádosti.

Riziko, že tyto aspekty negativně ovlivní **pohovor**, můžete minimalizovat tím, že žadatele informujete a ujistíte, a to i vícekrát, o důvěrnosti azylového řízení (viz oddíl [1.1. Důležitost důvěry](#)). Mohli byste také žadateli připomenout, že může mluvit svobodně bez obav, že bude souzen. Chovejte se k žadateli empaticky a vysvětlete mu, že jste si vědomi citlivosti tohoto tématu a že je pochopitelné, že se může cítit nejistě nebo mu může být nepříjemné o něm hovořit. V každém případě věnujte pozornost svému postoji a zachovejte neutralitu a zároveň dbejte na to, aby totéž platilo i pro tlumočnicka (viz oddíl [1.1. Důležitost důvěry](#)). Při zmírňování tohoto rizika mohou hrát roli také výrazy, které používáte, a způsob, jakým formulujete a strukturujete své otázky během osobního pohovoru (viz oddíl [4.3. Vedení pohovoru](#)). Uvědomte si, že přesnost tlumočení je proto velmi důležitá. V případě potřeby se ujistěte, že důležitosti přesnosti si je vědom i tlumočnick. Další pokyny k tlumočení v případě žádostí založených na SOGIESC naleznete v [Praktické příručce o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – průřezové prvky](#), v kapitole 4. Tlumočení.

Související publikace EUAA–IGC

Pokyny k tlumočení při pohovorech v azylovém řízení viz EUAA–IGC, [Practical Guide on Interpretation in the Asylum Procedure](#) (Praktická příručka o tlumočení v rámci azylového řízení), únor 2024.

Pokud jde o **posouzení věrohodnosti**, je důležité poznamenat, že stigma a stud mohou ovlivnit zkušenosti žadatele s jeho SOGIESC a míru podrobnosti, konkrétnosti a konzistentnosti, kterou můžete opodstatněně očekávat od jeho tvrzení. Při zvažování, jakou míru podrobnosti a konkrétnosti můžete očekávat, abyste příslušné skutečnosti mohli považovat za věrohodné, budete možná muset vzít v úvahu různé prvky. Mohlo by se jednat například o to, zda žadatel těžko přijímal své SOGIESC a zda a jak často a otevřeně o nich hovořil s ostatními. Je třeba vzít v úvahu i další aspekty, které mohou mít dopad na posouzení a osobní situaci, jako je jeho dosažené vzdělání a celková výřečnost.

1.4. Dopad stereotypů, domněnek a předsudků

Stereotypy, domněnky a předsudky mohou hrát roli ve fázi registrace, osobního pohovoru a posuzování důkazů. Mohou mít dopad na registračního pracovníka a/nebo rozhodčího.

Stereotypy týkající se osob s různými SOGIESC jsou rozšířené a mohou souviset s různými aspekty.

Existují stereotypy týkající se atributů nebo charakteristik chování, vystupování nebo vzhledu. Příkladem je stereotyp, podle kterého by gayové měli vykazovat rysy nebo projevy obecně považované za ženské nebo podle kterého by lesbické ženy měly vykazovat rysy nebo projevy obecně považované za mužské.

Domněnky a stereotypy mohou souviset také s přáními, pocity, emocemi, vnitřními procesy či zkušenostmi nějaké osoby. Několik příkladů je uvedeno níže.

- Domněnka, že transgender osoby chtějí podstoupit operativní změnu pohlaví a léčbu. Ve skutečnosti se to netýká všech trans osob. Někdo navíc může chtít určitou léčbu, ale jinou ne.
- Domněnka, že LGBTIQ osoby prošly procesem vnitřního boje, pokud jde o jejich sexuální orientaci. Ve skutečnosti tomu tak může, ale nemusí být.
- Domněnka, že LGBTIQ osoby prošly procesem sebereflexe. Míra, do jaké je žadatel schopen sebereflexe, je silně závislá na individuálních okolnostech.
- Domněnka, že se LGBTIQ osoba zapojuje do činností/akcí/organizací LGBTIQ osob. Tak tomu může, ale nemusí být.

Domněnky mohou souviset také se sexuálními, milostnými a/nebo manželskými vztahy LGBTIQ osob. Některé LGBTIQ osoby již možná zažily milostné nebo sexuální vztahy, zatímco jiné nikoli. Některé mohou aktivně navazovat milostné nebo sexuální vztahy, jiné ne ⁽¹⁸⁾. Některé LGBTIQ osoby mohou mít nebo měly v určitém okamžiku svého života také milostný vztah nebo jsou nebo byli v manželství s osobou opačného pohlaví (viz oddíl [4.3.2. Aspekty, které je případně vhodné prozkoumat](#)).

Domněnky se mohou týkat také sexuální orientace transgender osob. Genderová identita a genderové vyjádření se liší od sexuální orientace a jsou od ní odděleny. Transgender osoby mohou mít různou sexuální orientaci podobně jako cisgender osoby (tj. osoby, jejichž

⁽¹⁸⁾ Viz oddíl [4.3.2.c\) Vztahy, náklonnost, interakce nebo jiné osoby](#).

genderová identita odpovídá jejich pohlaví přidělenému při narození). Například trans ženu mohou přitahovat cis ženy nebo cis muži nebo jiná trans osoba.

V průběhu **registrace a osobního pohovoru** je důležité vyvarovat se verbálního i neverbálního vyjadřování jakýchkoli úsudků o fyzickém vzhledu, vystupování a postoji žadatele, včetně jeho oblečení, účesu, líčení nebo způsobu chování, které mohou vycházet z domněnek nebo stereotypů. Měli byste se snažit vyvarovat jakýchkoli negativních postojů vůči jakékoli osobě nebo skupině a zachovávat uctivé, otevřené a profesionální chování⁽¹⁹⁾. Měli byste si být vědomi svých vlastních možných předsudků a mít na paměti, že žadatel sám může mít své vlastní předsudky nebo domněnky o úloze azylových orgánů. Mohou se také cítit nějakým způsobem nuceni během pohovoru vykazovat určité stereotypní chování nebo vlastnosti, aby vás o svých SOGIESC přesvědčili.

Během **posuzování věrohodnosti** byste neměli vyvozovat závěry z vnímání fyzického vzhledu žadatele, jeho vystupování nebo postoje. Při posuzování věrohodnosti tvrzení žadatele se zdržte předpokladu, že by se LGBTIQ žadatelé vždy vyhýbali určitým rizikům. Například pokud žadatel, který tvrdí, že je gay, říká, že se sešel s jiným mužem v centrálním hotelu ve svém městě, kde riskoval, že bude spatřen, neměli byste to považovat za nevěrohodné jen proto, že to bylo potenciálně rizikové. Stejně jako všichni lidé i LGBTIQ osoby podstupují rizika.

Posouzení věrohodnosti by nemělo být založeno na naplnění a potvrzení (nebo nepotvrzení) předsudků, stereotypů nebo domněnek týkajících se osob s různými SOGIESC. Abyste se tomu vyhnuli, uvědomte si své vlastní domněnky a stereotypy a založte své hodnocení na ukazatelích věrohodnosti místo na tom, zda žadatel odpovídá stereotypním představám. Viz oddíl [5.2. Posouzení věrohodnosti](#) a [Praktická příručka o žadatelích s různými SOGIESC – informační poznámka](#), oddíl 2.1 Normy a předpojatosti.

⁽¹⁹⁾ SDEU rozhodl, že stereotypní představy spojované s homosexuály neumožňují orgánům zohlednit individuální a osobní situaci dotyčného žadatele. Viz SDEU, rozsudek ze dne 2. prosince 2014, [A, B, C v Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie](#), spojené věci C-148/13 až C-150/13 ECLI:EU:C:2014:2406, body 61–63. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

Klíčové body k zapamatování

- Pro žadatele s žádostmi založenými na SOGIESC je zásadní navození atmosféry důvěry, protože usnadňuje otevření se.
- Níže jsou uvedena doporučení, která mohou pomoci usnadnit otevření se a vytvořit otevřené a inkluzivní prostředí.
 - Věnujte pozornost své verbální a neverbální komunikaci.
 - Používejte jméno a zájmeno, které žadatel používá pro sebe.
 - Zajistěte a zdůrazňujte neutralitu a nestrannost.
 - Zajistěte a zdůrazňujte důvěrnost.
 - Poskytněte informace o svobodě vyjádření SOGIESC v azylovém řízení.
 - Zajistěte, aby místo registrace nebo pohovoru zohledňovalo SOGIESC.
 - Zajistěte, aby děti byly řádně vyslyšeny.
 - Poskytněte informace o azylovém řízení.
- Mezi aspekty, které mohou ovlivnit posuzování žádostí založených na SOGIESC, patří:
 - kulturní, sociální a jazykové prostředí,
 - stigma, stud, nedůvěra a strach,
 - stereotypy, domněnky a předsudky rozhodčího.
- Je důležité si uvědomit dopad těchto aspektů v řízení o posouzení žádosti, aby se minimalizoval jejich dopad na pohovor, posouzení důkazů a celkový výsledek řízení.

2. Zvláštní procesní záruky

Někteří žadatelé o mezinárodní ochranu, včetně LGBTIQ žadatelů, se vyznačují specifickými individuálními okolnostmi, které je mohou stavět do zvlášť zranitelného postavení. Mohou potřebovat zvláštní pomoc a služby, aby se smysluplně účastnili azylového řízení a mohli požívat práv, na která mají nárok ⁽²⁰⁾.

Tato kapitola se zaměřuje na:

- identifikaci zvláštních potřeb v případě žadatelů s žádostmi založenými na SOGIESC,
- poskytnutí nezbytných zvláštních procesních záruk v průběhu celého řízení o posouzení žádosti, od registrace až po osobní pohovor a posouzení žádosti s cílem vytvořit podmínky nezbytné pro jejich účinný přístup k azylovému řízení a účast v něm.

2.1. SOGIESC a zvláštní potřeby

Osobní situace některých žadatelů o mezinárodní ochranu je může stavět do obzvláště **zranitelné situace**, pokud jde o účinný přístup k azylovému řízení a odůvodnění jejich žádosti.

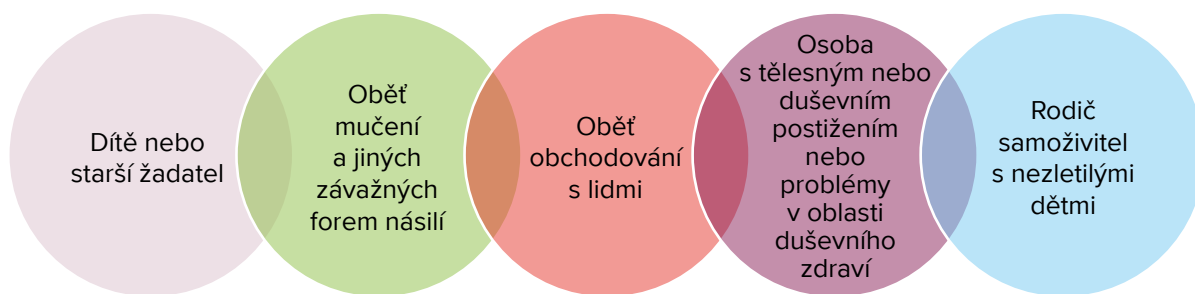
LGBTIQ osoby se obecně potýkají s řadou sociálních, ekonomických a právních problémů, v jejichž důsledku mohou být zranitelnějšími než obecná populace. Mnoho (vnímaných) LGBTIQ žadatelů se v zemi původu nebo během cesty setkala s diskriminací, stigmatizací a slovním či fyzickým zneužíváním ze strany státních orgánů, rodiny a/nebo společnosti obecně. Kromě toho mohli být vystaveni trestným činům z nenávisti a násilí nebo (mimosoudním) trestům, jako je odnětí svobody nebo přísné tělesné tresty. Mohli také čelit diskriminaci nebo hrozbám i po příjezdu do hostitelské země. Tyto zkušenosti mohly vést k traumatu, studu, internalizované homo/bi/trans/intersexfobii, nedůvěře vůči státním orgánům, pocitům izolace, jakož i potížím s pocitem bezpečí a akceptace, sebepřijetí a sebeuvědomování při odhalení jejich SOGIESC.

Osoby s příslušnou osobní situací nebo osoby, které zažily takové zacházení nebo události, mohou vyžadovat **zvláštní procesní záruky**. To jim umožní účinně se zapojit do azylového řízení a pro odůvodnění své žádosti o mezinárodní ochranu splnit její náležitosti ⁽²¹⁾.

LGBTIQ žadatelé mohou mít kromě potřeb souvisejících se SOGIESC i další **prolínající se zvláštní potřeby**. Tyto prolínající se potřeby by měly být řešeny s cílem poskytnout žadateli v případě potřeby odpovídající pomoc a zvláštní procesní záruky.

⁽²⁰⁾ Čl. 2 písm. d), čl. 24 odst. 1 a čl. 24 odst. 3 směrnice APD (přepracované znění); 17. bod odůvodnění, čl. 3 odst. 14 a článek 21 nařízení APR.

⁽²¹⁾ 29. bod odůvodnění směrnice APD (přepracované znění); 20. bod odůvodnění nařízení APR.

Obrázek 2. Situace určující možné prolínající se zvláštní potřeby

Některé charakteristiky určující možnou existenci různých prolínajících se zvláštních potřeb, které je třeba brát v úvahu, jsou uvedeny na obrázku výše. Například LGBTIQ žadatelé mohou být také dětmi bez doprovodu nebo mohou mít zkušenosti s násilím nebo obchodováním s lidmi. To může vést k tomu, že se ocitnou v obzvláště zranitelném postavení, a proto mohou pro předložení své žádosti potřebovat zvláštní procesní záruky.

Profily uvedené na obrázku nejsou vyčerpávající a každý případ je třeba posoudit individuálně, aby byly identifikovány všechny možné zvláštní potřeby. Mějte na paměti, že skutečnost, že je žadatel LGBTIQ, sama o sobě automaticky neznamená, že je ve zvláště zranitelném postavení. Ne všichni LGBTIQ žadatelé proto nutně potřebují zvláštní procesní záruky.

O intersekcionalitě, intersekcionalních identitách a výzvách, které představují pro LGBTIQ osoby, se podrobněji hovoří v [Praktické příručce o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – průřezové prvky](#), v kapitole 2. Intersekcionalita v oblasti azylu.

2.2. Identifikace zvláštních potřeb

Žadatelé, kteří potřebují zvláštní procesní záruky, by měli **být identifikováni co nejdříve**, aby bylo zajištěno rychlé poskytnutí přiměřené podpory ⁽²²⁾.

V závislosti na profilu a osobní situaci žadatele může potřeba zvláštních procesních záruk vyplývat z jeho SOGIESC (viz oddíl [2.1. SOGIESC a zvláštní potřeby](#)). Schopnost žadatele předložit žádost mohou významně ovlivnit společenská diskriminace, stigma, trauma a internalizovaná homo/bi/trans/intersexfobie, potíže se sebeuvědoměním nebo sebepřijetím svých SOGIESC, jakož i s jejich odhalením. Pokud nejsou zavedeny nezbytné zvláštní procesní záruky, mohou rovněž ovlivnit jeho schopnost spolupracovat s registrujícím nebo rozhodujícím orgánem, pokud jde o jeho žádost o mezinárodní ochranu (viz [2.3. Poskytování zvláštních procesních záruk](#)).

Je důležité mít na paměti, že LGBTIQ žadatelé mohou mít také jiné prolínající se zvláštní potřeby, které by měly být řešeny, aby žadateli v případě potřeby byla poskytnuta odpovídající pomoc a zvláštní procesní záruky (více v oddíle [2.1. SOGIESC a zvláštní potřeby](#)). V kterékoli fázi řízení se mohou objevit prolínající se zvláštní potřeby. Proto byste měli proaktivně sledovat

⁽²²⁾ Čl. 24 odst. 1 a čl. 24 odst. 3 směrnice APD (přepřacované znění), 17., 18. a 20. bod odůvodnění a článek 20 nařízení APR.

a zkoumat tvrzení, dokumenty, chování a projevené nebo vyjádřené emoce žadatele v průběhu všech kroků azylového řízení, za které jste zodpovědní (registrace, osobní pohovor atd.), a dávat pozor, abyste zachytili jakýkoli náznak možných prolínajících se zvláštních potřeb.

Pokud během registrace zjistíte zvláštní potřeby, je důležité, abyste je **zaznamenali** do registračního formuláře nebo do příslušných databází nebo na příslušné platformy, a to podle toho, co je relevantní ve vašem vnitrostátním kontextu, a okamžitě je zohlednili. Je nezbytné sdělit tyto informace s informovaným souhlasem žadatele rozhodujícímu orgánu odpovědnému za posouzení žádosti, aby tyto potřeby mohly být zohledněny při posuzování žádosti.

V rámci procesu identifikace je rovněž nezbytné, abyste během **osobního pohovoru** aktivně zohlednili tvrzení žadatele a další důkazy, které může předložit. Pozorujte jeho chování během osobního pohovoru, abyste si všimli možných ukazatelů zvláštních potřeb. Zohlednění veškerých zvláštních potřeb žadatele jako LGBTIQ osoby a identifikace jakýchkoli dalších prolínajících se zvláštních potřeb vám pomůže náležitě připravit, provést a ukončit pohovor způsobem, který žadateli co nejlépe umožní odhalit jeho důvody ochrany.

Zjišťování zvláštních potřeb a poskytování zvláštních procesních záruk je **průběžný proces** po celou dobu osobního pohovoru, od přípravy až po ukončení. Přesahuje dokonce i rámec pohovoru, například prostřednictvím předání externím subjektům, jako jsou osoby odpovědné za přijetí žadatele nebo sociální pracovníci. V případě, že je třeba informace sdílet s externími zúčastněnými stranami, je s ohledem na zásadu důvěrnosti zapotřebí informovaný souhlas žadatele.

Nezapomeňte, že být LGBTIQ žadatelem nemusí nutně znamenat mít zvláštní potřeby. To, zda má žadatel s různými SOGIESC jiné prolínající se zvláštní potřeby, závisí na jeho individuální situaci.

Související nástroj agentury EUAA

Více informací o určení zvláštních potřeb a o tom, jak je řešit v kterékoli fázi azylového řízení, naleznete v [nástroji úřadu EASO pro identifikaci osob se zvláštními potřebami](#).

Související publikace agentury EUAA

Více informací o povinnosti rozhodčího provést šetření viz agentura EUAA, [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Praktická příručka k posuzování důkazů a rizik), leden 2024, oddíl 1.1.1 písm. b) Fulfil the case officer's duty to investigate (Plnění povinnosti odpovědného pracovníka provést šetření).

2.3. Poskytování zvláštních procesních záruk

Po zjištění zvláštních potřeb se ujistěte, že žadateli poskytujete v každé fázi řízení přiměřenou podporu podle potřeby, a odešlete ho k dalšímu posouzení nebo k další podpoře ⁽²³⁾. V každé fázi by mělo být zváženo několik opatření.

Obrázek 3. Poskytování zvláštních procesních záruk

Berte v úvahu pohlaví osob zapojených do procesu

Určete patřičně vyškoleného rozhodčího

Přizpůsobte svůj styl komunikace

Komunikujte s příslušnými zúčastněnými stranami a informujte žadatele o další podpoře/pomoci

Zvažte možnost zajistit a/nebo umožnit účast (další) osoby poskytující podporu

Zajistěte, aby poskytování informací bylo přizpůsobeno osobní situaci žadatele

V případě potřeby pohovor prodlužte

Zajistěte procesní úpravy

Pokud je to možné, vyhněte se vedení pohovorů na dálku

Berte v úvahu pohlaví osob zapojených do procesu

Informujte žadatele, že při registračním pohovoru i při následném osobním pohovoru má **právo vyžádat si tlumočníka, registračního pracovníka nebo rozhodčího určitého pohlaví**. Těmto žádostem by se mělo vyhovět, jsou-li založeny na obtížích, které žadatel může mít s vyčerpávajícím předložením důvodů své žádosti ⁽²⁴⁾.

Informujte žadatele, že jeho žádosti nemusí být v některých případech vyhověno z důvodu praktických omezení (např. omezená dostupnost rozhodčích nebo tlumočnicků požadovaného pohlaví).

Je-li to nezbytné a prakticky proveditelné (např. v závislosti na dostupnosti), mělo by být možné rozhodčího, který vede pohovor, nebo tlumočníka vyměnit. Pokud zjistíte, že k tomu nedošlo před pohovorem, upozorněte na to příslušné kolegy nebo oddělení ve vaší vnitrostátní správě.

⁽²³⁾ Čl. 24 odst. 3 směrnice APD (přepřacované znění); 20. bod odůvodnění, články 20 a 21 nařízení APR.

⁽²⁴⁾ Čl. 15 odst. 3 písm. b) a c) směrnice APD (přepřacované znění); čl. 13 odst. 9 nařízení APR.

Určete patřičně vyškoleného rozhodčího

Všichni rozhodčí musí být způsobilí zohlednit sexuální orientaci a genderovou identitu žadatele v souvislosti s jeho žádostí o azyl ⁽²⁵⁾. Osvědčeným postupem je, že osobní pohovor vede rozhodčí, který **absolvoval odbornou přípravu** nebo má **specifické odborné zkušenosti nebo zkušenosti v otázkách týkajících se SOGIESC** a jejich relevantnosti v azylovém řízení. Ve vnitrostátním systému mohou působit rozhodčí specializující se na případy související se SOGIESC. Zamyslete se nad svou způsobilostí a schopností vést pohovor a v případě potřeby zařídte, aby byl pohovor předán jinému rozhodčímu. Již přečtení této příručky je dobrým začátkem pro rozšíření vašich kompetencí v budoucnu. Osvědčeným postupem je rovněž spolupracovat s tlumočníky, kteří jsou vyškoleni v záležitostech SOGIESC nebo mají značné odborné zkušenosti s řešením žádostí založených na SOGIESC. Další pokyny k tlumočení v případě žádostí založených na SOGIESC naleznete v [Praktické příručce o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – průřezové prvky](#), v kapitole 4. Tlumočení.

Přizpůsobte svůj styl komunikace

Přizpůsobte svůj jazyk a styl komunikace tak, abyste vyjádřili empatii a vybudovali si u žadatele důvěru. Více informací viz oddíl [1.1. Důležitost důvěry](#).

Pokud je to možné, **používejte terminologii, kterou používá žadatel**, a požádejte ho o vysvětlení, jaký význam pro něho tyto výrazy mají. Pokud však žadatel k popisu sebe používá **hanlivé výrazy**, neopravujte je, ale snažte se vyvarovat se jejich opakování. Vysvětlete žadateli, že byste se chtěli vyhnout použití jím zmíněného výrazu, protože ve vašem jazyce má negativní konotaci. Požádejte žadatele, aby vysvětlil, co si pod tímto výrazem představuje a zda existuje jiný výraz, který by mohl používat. Pokud žadatel nezná žádný jiný výraz, který by nebyl hanlivý, nebo pokud neexistuje žádný jiný výraz, který by pro sebe použil, žádné výrazy mu nevnucujte. Vždy je nejlepší umožnit žadateli, aby se sám identifikoval. V žádném případě byste neměli zavádět výrazy, které by vedly k označení identity nebo zkušeností žadatele jinými slovy, než jaká použil on. Místo toho můžete odkázat na vysvětlení, které žadatel k tomuto výrazu uvedl. Pokud například použije hanlivou variantu pro výraz „gay“ a vysvětlí to slovy „použil jsem tento výraz, protože jsem muž a líbí se mi muži“, můžete své otázky formulovat takto: „Řekl jste mi, že jste muž, kterému se líbí muži“. V krajním případě, pokud daný výraz neumí vysvětlit nebo pokud toto vysvětlení nemůžete použít, můžete použít hanlivý výraz a jasně uvést, že jej používáte proto, že tak učinil žadatel. Můžete také napsat vysvětlující poznámku, v níž tuto informaci zaznamenáte.

Během pohovoru oslovujte žadatele **zájmenem**, které pro sebe používá sám. Oslovujte žadatele **jménem nebo přezdívkou** podle jeho volby, i když se neshoduje s jeho doklady totožnosti nebo se jménem, které je úředně zapsáno (viz také oddíl [1.1. Důležitost důvěry](#)).

Inkluzivní komunikace a jazyk jsou podrobněji rozebrány v [Praktické příručce o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – průřezové prvky](#), v kapitole 3. Inkluzivní komunikace a vytváření bezpečných prostorů.

⁽²⁵⁾ Čl. 15 odst. 3 písm. a) směrnice APD (přepřacované znění); čl. 13 odst. 7 písm. a) nařízení APR.

Komunikujte s příslušnými zúčastněnými stranami a informujte žadatele o další podpoře/pomoci

Věnujte pozornost všem zvláštním potřebám, které žadatel může mít. Je důležité, aby tyto potřeby a další relevantní postřehy, které jste učinili ve fázi registrace nebo během osobního pohovoru, byly **zaznamenány a sděleny příslušným zúčastněným stranám**, které jsou možná schopny poskytnout specifickou pomoc a služby. Přitom mějte na paměti zásadu zachování důvěrnosti. V závislosti na vaší vnitrostátní praxi a vaší odpovědnosti v rámci vašeho orgánu poskytněte potřebné informace příslušným externím zúčastněným stranám. Mohlo by se jednat o osoby odpovědné za přijetí žadatele a sociální pracovníky. Sdílení informací s externími zúčastněnými stranami musí probíhat pouze s informovaným souhlasem žadatele.

Informujte žadatele o jeho právu na právní pomoc a zastoupení ve všech fázích řízení ⁽²⁶⁾. Viz také [Praktická příručka o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – průřezové prvky](#), oddíl 5.1.2. Procesní informace a právní pomoc.

V závislosti na vašich vnitrostátních postupech a vaší odpovědnosti v rámci vašeho orgánu poskytněte žadateli informace o vhodném ubytování, např. o přijímacím středisku, které nabízí specifické ubytování nebo samostatné prostory pro LGBTIQ žadatele (nahlédněte do [Praktické příručky o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – přijímání](#), do kapitoly 1. Poskytování podmínek přijetí, tabulka Ubytování – specifické aspekty týkající se SOGIESC). Můžete rovněž poskytnout informace o jakýchkoli vnitrostátních nebo místních organizacích pro práva LGBTIQ osob nebo podpůrných skupinách, které s LGBTIQ osobami pracují, zejména v souvislosti s přistěhovalectvím/azylem. Poskytování těchto informací prostřednictvím letáků nebo vizitek je osvědčeným postupem, pokud se tak děje diskrétním způsobem, který neprozrazuje SOGIESC žadatele ostatním, což by ho mohlo vystavit násilí nebo diskriminaci. Pokud jsou k dispozici a v případě žadatele je to nutné, například v případě traumatu, poskytněte informace o specializovaných psychologích nebo psychoterapeutech, kteří pracují s žadateli nebo konkrétně s LGBTIQ žadateli.

Zvažte možnost zajistit a/nebo umožnit účast osoby poskytující podporu

Uvědomte si, že LGBTIQ žadatelé mohou při osobním pohovoru čelit dalším problémům při sdělování svých žádostí a mohou mít další vzájemně se prolínající potřeby (viz oddíl [2.1. SOGIESC a zvláštní potřeby](#)). Může jim proto prospět přítomnost osoby poskytující podporu, například sociálního pracovníka.

Pokud váš vnitrostátní kontext umožňuje přítomnost **osob poskytujících podporu** během pohovoru, setkejte se s žadatelem před pohovorem mezi čtyřma očima, aby potvrdil, že souhlasí, aby při pohovoru byla přítomna osoba poskytující podporu. Informujte žadatele, že zásada důvěrnosti se vztahuje na všechny přítomné osoby. Abyste mu umožnili poskytnout informovaný souhlas, ujistěte se, že žadatel je seznámen s úlohou osoby poskytující podporu během osobního pohovoru a také s tím, že osobní pohovor může zacházet do podrobností a dotknout se citlivých témat souvisejících s jeho případem, která žadatel nemusel a/nebo nemusí chtít podřídit osobě svěřit.

⁽²⁶⁾ Článek 22 směrnice APD (přepracované znění); 16. bod odůvodnění a článek 15 nařízení APR.

Zajistěte, aby poskytování informací bylo přizpůsobeno osobní situaci žadatele

Při poskytování informací **zvažte osobní situaci žadatele**. To zahrnuje jeho dosažené vzdělání a gramotnost a případné **zvláštní potřeby**, které by mohly ovlivnit jeho porozumění, například věk, traumatické zkušenosti a problémy s fyzickým a/nebo duševním zdravím.

Podrobnější pokyny k tomu, jak získat důvěru, a k poskytování informací, viz oddíl

[1.1. Důležitost důvěry](#) a oddíl [4.2. Zahájení pohovoru](#).

V případě potřeby pohovor prodlužte

Pohovory o případech SOGIESC mohou vyžadovat **více času** než jiné druhy žádostí. Je-li tomu tak, povolte delší trvání pohovoru nebo druhý pohovor v závislosti na tom, co je pro vás ve vnitrostátním orgánu schůdné. Pokud je to možné, zajištění stejného tlumočnicka by umožnilo pokračovat v pohovoru, aniž by bylo nutné věnovat další čas nebo úsilí navázání vztahu s žadatelem a navození atmosféry důvěry.

Zajistěte procesní úpravy

V závislosti na individuálních okolnostech žadatele a na potřebách zvláštních procesních záruk vyplývajících z jakékoli zranitelné situace může být zapotřebí provést procesní úpravy. Posouzení jeho žádosti může být provedeno přednostně ⁽²⁷⁾ nebo mu naopak může být poskytnuto více času. Pokud žadatel potřebuje zvláštní procesní záruky, měl by být v případě, že nelze poskytnout patřičnou podporu, vyňat ze zrychleného řízení a/nebo z řízení na hranicích ⁽²⁸⁾.

Například žádost LGBTIQ dítěte bez doprovodu může být upřednostněna, pokud je to v jeho nejlepším zájmu. Naopak v případě žádostí založených na SOGIESC, kdy má žadatel také (jiné) prolínající se potřeby, například LGBTIQ žadatel s předchozími zkušenostmi s obchodováním s lidmi, může být zapotřebí více času nebo podpory, aby se žadatel mohl účinně zapojit do azylového řízení. Pokud podporu, kterou potřebuje z hlediska zvláštních procesních záruk, nelze poskytnout, měl by být žadatel osvobozen od zrychleného řízení a/nebo řízení na hranicích.

V závislosti na vnitrostátních postupech budete muset podniknout nezbytné kroky k zajištění **upřednostnění žádosti** již během procesu registrace. V této fázi zajistěte, aby žádosti založené na SOGIESC byly správně nasměrovány do správného řízení. Vezměte však v úvahu, že upřednostnění žádosti není vždy tou nejlepší volbou. Žadatel může potřebovat čas na přípravu na osobní pohovor a na získání podpory, například lékařské nebo psychologické pomoci ⁽²⁹⁾.

Pokud je to možné, vyhněte se vedení pohovorů na dálku

Pohovory na dálku mohou **představovat problémy**. Například v případech SOGIESC může být zapotřebí dlouhý pohovor nebo může být pro vás náročné navázat s žadatelem vztah.

⁽²⁷⁾ Čl. 31 odst. 7 písm. b) směrnice APD (přepřacované znění); čl. 34 odst. 5 písm. b) nařízení APR.

⁽²⁸⁾ 30. bod odůvodnění a čl. 24 odst. 3 směrnice APD (přepřacované znění); 20. bod odůvodnění a článek 21 nařízení APR.

⁽²⁹⁾ 29. bod odůvodnění směrnice APD (přepřacované znění), 20. bod odůvodnění nařízení APR.

Videokonference proto nemusí být vhodná ⁽³⁰⁾. V jiných případech může být osobní pohovor na dálku přínosný pro žadatele se zvláštními potřebami, protože pro něho může být snazší sdělit citlivé informace nebo může mít potíže s cestováním. V takových případech se doporučuje individuální posouzení. Za osvědčený postup se považuje vyžádání souhlasu žadatele s konáním osobního pohovoru na dálku, je-li to v daném státě možné.

Související publikace agentury EUAA

Více informací o vedení osobních pohovorů na dálku naleznete v dokumentu úřadu EASO, [*Practical Recommendations on Conducting the Personal Interview Remotely*](#) (Praktická doporučení k vedení osobního pohovoru na dálku), květen 2020.

Klíčové body k zapamatování

- Někteří LGBTIQ žadatelé mohli zažít násilí, diskriminaci, výhrůžky, trestné činy z nenávisti a tresty, což mohlo mít za následek trauma a/nebo pocity studu, nedůvěry a izolace. To může znamenat, že LGBTIQ žadatelé potřebují zvláštní procesní záruky, aby se mohli účinně zapojit do azylového procesu a splnit náležitosti potřebné k odůvodnění své žádosti.
- Někteří LGBTIQ žadatelé mohou mít také jiné prolínající se zvláštní potřeby, například:
 - jsou dítětem nebo starší osobou,
 - jsou obětí mučení nebo jiných závažných forem násilí,
 - jsou obětí obchodování s lidmi,
 - mají tělesné nebo duševní postižení nebo problémy v oblasti duševního zdraví,
 - jsou rodiče samoživitelé s nezletilými dětmi.
- Ne všichni LGBTIQ žadatelé nutně potřebují zvláštní procesní záruky. To závisí na konkrétních okolnostech daného případu.
- Je důležité, aby žadatelé, kteří potřebují zvláštní procesní záruky a/nebo mají zvláštní potřeby při přijetí, byli identifikováni co nejdříve. Pro zajištění včasné identifikace těchto potřeb je obzvláště důležitý proces registrace.
- Informace o možných zvláštních potřebách žadatele byste měli shromáždit co nejdříve v průběhu řízení. Měly by být bezprostředně zohledněny při registraci a v průběhu celého procesu posouzení žádosti.

⁽³⁰⁾ 15. bod odůvodnění nařízení APR.

Klíčové body k zapamatování

- Určení zvláštních potřeb a poskytnutí zvláštních procesních záruk je průběžný proces v průběhu osobního pohovoru, od přípravy až po ukončení pohovoru, a dokonce i poté, například prostřednictvím předání dále.
- Poskytnutí zvláštních procesních záruk žadatelům s žádostmi založenými na SOGIESC může na základě jejich individuální situace zahrnovat následující prvky.
 - Berte v úvahu pohlaví osob zapojených do procesu.
 - Určete patřičně vyškoleného rozhodčího.
 - Přizpůsobte svůj styl komunikace.
 - Komunikujte s příslušnými zúčastněnými stranami a informujte žadatele o další podpoře/pomoci.
 - Zvažte možnost zajistit a/nebo umožnit účast další osoby poskytující podporu.
 - Zajistěte, aby poskytování informací bylo přizpůsobeno osobní situaci žadatele.
 - V případě potřeby pohovor prodlužte.
 - Zajistěte procesní úpravy.
 - Pokud je to možné, vyhněte se vedení pohovorů na dálku.

3. Registrace

Tato kapitola se zaměřuje na registraci žádostí o mezinárodní ochranu souvisejících se SOGIESC a obsahuje informace o tom, jak registrační pracovník může:

- identifikovat žádosti založené na SOGIESC na základě důkazů nebo materiálů poskytnutých žadatelem nebo jinými stranami,
- zaznamenat důvody žádosti, je-li to v souladu s vnitrostátní praxí,
- vhodným způsobem zpracovávat registraci trans, nebinárních nebo intersexuálních žadatelů.

V této kapitole se „registrací“ a „procesem registrace“ rozumí jak registrace učinění, tak podání žádosti. V závislosti na vnitrostátní praxi mohou tyto kroky nastat současně a mohou být začleněny do jednoho kroku.

Související publikace agentury EUAA

Komplexní pokyny k procesu registrace v azylovém řízení viz EASO, [Praktická příručka o registraci – Podávání žádostí o mezinárodní ochranu](#), listopad 2021.

3.1. Včasná identifikace žádostí založených na SOGIESC

Od žadatelů se v zásadě očekává, že předloží všechny důvody, proč žádají o mezinárodní ochranu. Nezapomeňte však, že žadatelé si nemusí být vědomi toho, že skutečné nebo vnímané SOGIESC jsou důvodem pro mezinárodní ochranu, nemusí se cítit oprávněni nebo bezpečně, aby je odhalili, nebo k tomu mohou potřebovat více času či soukromí. Žadatelé s žádostmi založenými na SOGIESC mají často zkušenosti s diskriminací, nenávistí a násilím ve svých zemích původu, tranzitu, nebo dokonce v zemi azylu. V některých případech jsou subjektem, který se násilí nebo diskriminace dopouští, orgány v zemi původu. **Schopnost žadatele předložit svou žádost**, jakož i sebeuvědomění ohledně svých SOGIESC mohou být významně ovlivněny těmito negativními zkušenostmi, jakož i jakýmkoli traumatem, které žadatel mohl utrpět, studem nebo internalizovanou homo/bi/trans/intersexfobií.

Známky možných SOGIESC žadatele ve fázi registrace by mohly pocházet i z jiných důkazů, které poskytl on sám nebo jiné orgány či služby. To by mohlo zahrnovat lékařské nebo psychologické/psychosociální zprávy nebo informace poskytnuté přijímacími orgány, právními poradci nebo organizacemi občanské společnosti, které již byly s žadatelem v kontaktu. Tyto zprávy by mohly obsahovat informace, jako jsou biologické/lékařské aspekty tranzice transgender osoby, intersexuální status žadatele nebo násilí, které žadatel zažil a které by mohlo souviset s jeho SOGIESC (například v případě oběti násilí způsobeného homo/bi/trans/trans/intersexfobií nebo „nápravného“ znásilnění).

Existují určité druhy důkazů, které by neměly být shromažďovány nebo přijímány, a proto je nelze od žadatele požadovat. Více informací o významu různých druhů písemných důkazů

a o zakázaných důkazech naleznete v kapitole [5. Posuzování důkazů](#) a konkrétně v oddíle [5.1.1.b\) Shromažďování písemných a jiných druhů důkazů](#).

3.2. Registrace důvodů žádosti

Zatímco všechny členské státy EU a země přidružené k Schengenu (země EU+) zaznamenávají osobní údaje žadatelů během registrace, **důvod(y) žádosti žadatele** se v této fázi často nezaznamenávají.

Registrace důvodů souvisejících se SOGIESC v rané fázi umožňuje azylovému orgánu náležitě se připravit na osobní pohovor. To zahrnuje zohlednění možných zvláštních potřeb žadatele, zajištění nezbytných procesních záruk, včetně použití technik pohovoru, které žadateli pomohou sdělit jeho žádost, nebo přidělení případu speciálně vyškolenému nebo specializovanému rozhodčímu ⁽³¹⁾. Doporučuje se řídit tímto postupem, pokud je v souladu s vašimi vnitrostátními právními předpisy a pokyny.

Přesně zaznamenejte důvody a obavy žadatele týkající se ochrany, včetně prvků souvisejících se SOGIESC, které přesně odrážejí slova žadatele. Pokud například žadatelka uvede, že se vyspala se ženou, nemělo by být zaznamenáno, že žadatelka je lesba. Žadateli by rovněž měla být poskytnuta příležitost vyjádřit se k veškerým nesprávným překladům, nedorozuměním nebo chybám, které může v registračním záznamu zjistit, a objasnit je. To je důležité zejména proto, aby se předešlo případným nedorozuměním a/nebo nesrovnalostem mezi tvrzeními žadatele při registraci a při osobním pohovoru, které by mohly negativně ovlivnit posouzení jeho věrohodnosti. Uvědomte si, že žádosti související se SOGIESC mohou vycházet nejen z vlastních SOGIESC žadatele, ale také z jeho přisouzených SOGIESC, které mu připisuje například společnost nebo rodina.

3.3. Registrace osobních údajů trans, nebinárních nebo intersexuálních žadatelů

Vnitrostátní právní rámce, pokyny a postupy se mohou lišit v tom, **jak registrovat** osobní údaje **trans, nebinárních nebo intersexuálních žadatelů**, zejména pokud se genderová identita žadatele neshoduje s osobními údaji (jméno, pohlaví/gender) zapsanými v jeho oficiálních dokladech totožnosti.

Při registraci osobních údajů těchto žadatelů se nejprve seznámte s vnitrostátními postupy a pokyny.

Pokud je to v souladu s vašimi vnitrostátními předpisy a postupy, zaznamenejte osobní údaje žadatele (jméno, pohlaví/gender) tak, jak je uvedl žadatel.

V případě, že vnitrostátní právní rámec neumožňuje registraci osobních údajů žadatele tak, jak je uvedl, doporučuje se:

⁽³¹⁾ Čl. 15 odst. 3 písm. a) směrnice APD (přepracované znění); čl. 13 odst. 7 písm. a) a čl. 13 odst. 8 písm. a) nařízení APR.

- zaznamenat osobní údaje (jméno, pohlaví/gender) uvedené žadatelem do databáze jako přezdívkou, například jejich vložení do oddílu poznámek příslušného záznamu, pokud je to ve vašem vnitrostátním orgánu možné,
- vysvětlit žadateli, proč jím uvedené osobní údaje nemohou být v současné době zaregistrovány jako primární a oficiální,
- poskytnout žadateli další informace o právním uznání genderu ve vaší zemi.

Dbejte na to, abyste k žadateli přistupovali citlivě. Při registračním pohovoru nezapomeňte **respektovat genderovou identitu žadatele** tím, že budete používat zájmena a jméno, které používá pro své označení on, bez ohledu na to, zda lze jeho jméno a gender, které sám uvedl, takto zapsat do databáze. Snažte se navodit atmosféru důvěry a otevřenosti, navázat pozitivní vztah a vyjádřit empatii vůči žadateli. Vysvětlete žadateli jednotlivé kroky v procesu registrace a ujistěte se, že žadatel chápe, na jakém základě jsou osobní údaje registrovány. Podrobnější pokyny k tomu, jak získat důvěru, a k poskytování informací v případech SOCIESC, viz oddíl [1.1. Důležitost důvěry](#).

Klíčové body k zapamatování

- Může se stát, že se žadatelé necítí dostatečně komfortně, aby své SOGIESC odhalili hned na začátku. Během registrace můžete zjistit ukazatele, že žadatel má žádost založenou na SOGIESC, a to i z některých důkazů, které máte k dispozici nebo které předložil žadatel.
- Pokud ve vašem vnitrostátním kontextu zaznamenáváte důvody žádosti ve fázi registrace, zaznamenejte žádost žadatele přesně.
- Během registračního pohovoru se obraťte na žadatele zájmenem, které pro sebe používá.
- Seznamte se s vnitrostátními pokyny, jak zaznamenat jméno, pohlaví nebo gender žadatele, pokud je jeho genderová identita v rozporu s osobními údaji zaznamenanými v jeho úředních dokladech totožnosti. Pokud je to v souladu s vaší vnitrostátní praxí, zaznamenejte osobní údaje žadatele (jméno, pohlaví/gender) tak, jak je uvedl žadatel. V každém případě žadateli vysvětlete, jak budou jeho osobní údaje zaznamenány.

4. Osobní pohovor

Tato kapitola se zaměřuje na osobní pohovor s žadatelem s žádostmi založenými na SOGIESC. Obsahuje informace:

- o tom, jak se efektivně připravit na osobní pohovor s žadatelem s žádostí založenou na SOGIESC,
- o poskytování informací během zahajovací fáze osobního pohovoru,
- o klíčových úvahách o tom, jak přistupovat k osobnímu pohovoru a jak jej vést,
- o různých aspektech a tématech, které mohou být důležité pro zkoumání žádostí založených na SOGIESC,
- o tom, jak ukončit osobní pohovor.

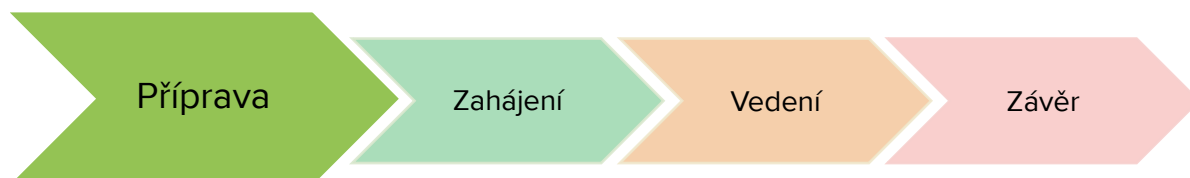

Související publikace agentury EUAA

Obecnější informace o osobním pohovoru a jeho jednotlivých fázích viz EASO, [Praktická příručka úřadu EASO: Osobní pohovor](#), prosinec 2014.

4.1. Příprava pohovoru

Obrázek 4. Fáze osobního pohovoru: příprava pohovoru

Patříčná příprava vám jako rozhodčímu umožňuje seznámit se s případem, identifikovat některé relevantní skutečnosti a klíčové prvky profilu žadatele, naplánovat podle toho pohovor a provést příslušný průzkum informací o zemi původu předem. Pečlivá příprava je rovněž zásadní k zajištění identifikace zvláštních potřeb a poskytnutí možných zvláštních procesních záruk.

4.1.1. Seznámení se se spisem

Před osobním pohovorem je důležité, abyste se seznámili se všemi příslušnými materiály a informacemi, které jsou již k dispozici ve spisu žadatele ⁽³²⁾.

⁽³²⁾ Čl. 15 odst. 3 písm. a) směrnice APD (přepřacované znění); čl. 13 odst. 7 písm. a) nařízení APR.

Registrační formulář a přepisy nebo záznamy z předchozího pohovoru či pohovorů

Věnujte pozornost předchozím tvrzením žadatele, zejména pokud jde o jeho rodinné poměry, vztah(y) a původní důvod(y) pro opuštění země původu nebo obvyklého pobytu.

Aktivně hledejte jakékoliv náznaky SOGIESC žadatele. Důvody související se SOGIESC se mohou objevit jako „skrytá témata“, což znamená, že se mohou objevit jako témata pod povrchem žadatelova vyprávění. Mohou se projevit jako mezery ve vyprávění nebo se žadatel mohl pokusit odhalit své SOGIESC nepřímou.

Písemné zprávy třetích stran

Zprávy třetích stran, které by mohly být předloženy v případech založených na SOGIESC, mohou zahrnovat například lékařské zprávy a další písemné zprávy sociálních pracovníků, psychologů, organizací občanské společnosti nebo jiných podpůrných skupin, právních poradců nebo osob poskytujících podporu.

Lékařské zprávy mohou obsahovat například informace o předchozím násilí, které žadatel zažil kvůli svým SOGIESC, o intersexuálním statusu žadatele, o lékařských zákrocích nebo léčbě, kterou intersexuální žadatel podstoupil, nebo o biologických/lékařských aspektech tranzice v případě transgender osoby. Tyto zprávy mohou být přijaty, pokud je žadatel předloží, ale nejsou vyžadovány. Mějte však na paměti, že lékařská zpráva by neměla být požadována a nemůže nikdy sloužit jako důkaz sexuální orientace žadatele jako takové ⁽³³⁾. Psychologické zprávy, které tvrdí, že určují sexuální orientaci žadatele, nemohou být požadovány ani použity k posouzení věrohodnosti žádosti ⁽³⁴⁾. Další podrobnosti o přípustných písemných důkazech v případech SOGIESC viz oddíl [5.1.1.b\) Shromažďování písemných a jiných druhů důkazů](#).

Jiné písemné důkazy (jsou-li k dispozici)

Další písemné důkazy by mohly zahrnovat například audio(vizuální) materiály související s rodinným životem žadatele, jeho vztahem (vztahy), angažovaností ve skupinách podporujících LGBTIQ osoby nebo aktivismem v oblasti LGBTIQ. Mějte však na paměti, že některé druhy důkazů mohou být v rozporu se základními právy žadatele a nemohou být přijaty jako důkazy za účelem prokázání jeho sexuální orientace (například fotografie nebo videa zachycující sexuální aktivity nebo intimní akty ⁽³⁵⁾). Další informace k tomuto bodu viz oddíl [5.1.1.b\) Shromažďování písemných a jiných druhů důkazů](#).

Informace z jiných relevantních zdrojů

V závislosti na vaší vnitrostátní praxi nahlédněte do příslušných vnitrostátních databází nebo systémů a informací z otevřených zdrojů, včetně sociálních médií, je-li to relevantní pro

⁽³³⁾ SDEU, 2014, [A, B, C](#), *op. cit.*, poznámka pod čarou 19, rozhodl, že přijetí možných „testů“ předložených žadateli k prokázání jejich homosexuality rozhodujícími orgány by bylo v rozporu s článkem 7 [Listiny základních práv Evropské unie](#), 26. října 2012, 2012/C 326/02 (dále jen „Listina“), a proto by mělo být vyloučeno; UNHCR uvádí, že lékařské testování sexuální orientace žadatele by nemělo být používáno, protože se jedná o porušení základních lidských práv, viz UNHCR, [Směrnice k mezinárodní ochraně č. 9: Žádosti o přiznání právního postavení uprchlíka z důvodu sexuální orientace anebo genderové identity ve smyslu článku 1A odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a/nebo Protokolu z roku 1967](#), 23. října 2012, HCR/GIP/12/09.

⁽³⁴⁾ SDEU, [F v. Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal \(dříve Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal\)](#), C-473/16, EU:C:2018:36, body 71–72. SDEU vyloučil použití psychologické zprávy k posouzení věrohodnosti uváděné sexuální orientace žadatele.

⁽³⁵⁾ SDEU, 2014, [A, B, C](#), *op. cit.*, poznámka pod čarou 19. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

posouzení žádosti. Více informací o použití těchto důkazů při posuzování věrohodnosti viz oddíl [5.2.2.b\) Obsah na sociálních médiích](#).

Jakmile se seznámíte se spisem a na základě informací, které máte v tuto chvíli k dispozici, **se pokuste identifikovat významné relevantní skutečnosti** žádosti a související témata nebo aspekty, které by mohlo být vhodné během pohovoru prozkoumat. Další pokyny k identifikaci a formulování relevantních skutečností viz oddíl [5.1.2. Identifikace a formulace relevantních skutečností](#).

4.1.2. Nahlížení do informací o zemi původu

Před osobním pohovorem **nahlédněte do informací o zemi původu** ohledně zacházení s (vnímanými) LGBTIQ osobami v dané zemi a, je-li to možné a k dispozici, ohledně konkrétnějších otázek, které mohou být pro daný případ relevantní (např. zacházení s transgender osobami v zemi původu).

Může se stát, že i po důkladném průzkumu naleznete jen málo relevantních informací o zemích původu nebo nenaleznete žádné. Nezapomeňte, že **neexistence nebo nedostatek informací o zemi původu** nenaznačuje, že by žadatelé se SOGIESC nebyli v dané zemi původu ohroženi. To lze vysvětlit společenským postojem k (vnímaným) LGBTIQ osobám v dané zemi, nedostatečným oznamováním porušování lidských práv v souvislosti se SOGIESC nebo omezenými schopnostmi aktérů v oblasti lidských práv monitorovat a dokumentovat tato porušení ⁽³⁶⁾.

Kromě toho mějte na paměti, že dostupné informace o zemích původu mohou mít **omezený rozsah**. Někdy situaci LGBTIQ osob v určité zemi zobecňují, aniž by uváděly konkrétní příklady nebo informace o konkrétních částech země mimo hlavní město. Zatímco zdroje informací o zemích původu mohou používat širokou definici LGBTIQ osob, vykazované informace se nemusí týkat všech osob, na které se zastřešující pojem vztahuje, ale mohou zahrnovat pouze některé skupiny, nejčastěji homosexuální muže ⁽³⁷⁾. Dostupné informace o zemích původu často nejsou dostatečně podrobné na to, aby zohledňovaly různé individuální okolnosti a prolínající se zvláštní potřeby (např. pohlaví, gender, zdravotní postižení, socioekonomické postavení, náboženství, zeměpisná poloha, sociální síť nebo rodinné postoje) a jejich dopad na situaci LGBTIQ osob. Při analýze informací o zemi původu v rámci přípravy na pohovor je proto nezbytné zohlednit individuální situaci žadatele a jeho prolínající se potřeby, které mohly mít dopad na jeho život jako (vnímané) LGBTIQ osoby v jeho zemi původu a případně na riziko po návratu.

Níže je uveden neúplný seznam zdrojů informací o zemích původu, do kterých by mohlo být užitečné nahlédnout vedle příslušných zpráv s informacemi o zemích původu dostupných na vnitrostátní úrovni.

⁽³⁶⁾ EUAA, [Country of Origin Information: Research Guide on LGBTIQ](#) (Příručka k průzkumu informací o zemi původu v souvislosti s LGBTIQ osobami), únor 2023, s. 18.

⁽³⁷⁾ EUAA, [Country of Origin Information: Research Guide on LGBTIQ](#) (Příručka k průzkumu informací o zemi původu v souvislosti s LGBTIQ osobami), únor 2023, s. 18.

Užitečné zdroje informací o zemích původu

- Zprávy agentury EUAA o zemích původu obsahují rovněž informace o právech LGBTIQ osob ⁽³⁸⁾.
- Výroční zpráva Mezinárodní lesbické, gay, bisexuální, trans a intersex asociace (ILGA) o státem sponzorované homofobii ⁽³⁹⁾ poskytuje celosvětový přehled právních předpisů souvisejících se SOGIESC a je užitečným výchozím bodem. Doporučuje se rovněž prozkoumat přímo trestní zákoník dané země. Viz také [Světová mapa právních předpisů o sexuální orientaci asociace ILGA](#).
- Různé organizace pro lidská práva a vládní ministerstva, jako je Freedom House, Ministerstvo zahraničních věcí Spojených států amerických, Human Rights Watch a Amnesty International, zveřejňují výroční zprávy a články, které obvykle obsahují informace o právech LGBTIQ osob.
- Možná v poslední době zveřejnily články nebo zprávy i vnitrostátní organizace občanské společnosti (pokud existují). Upozorňujeme, že v některých zemích se tyto organizace mohou skrývat pod obecnějšími zdravotnickými nebo sociálními organizacemi.
- Informace o situaci v oblasti práv LGBTIQ osob a souvisejícím porušování lidských práv v zemi původu můžete hledat také ve vyhledávacích pomoci jednoduchých klíčových slov, jako je „homosexualita v [země]“ nebo „práva gayů/leseb/transgender osob/LGBT(I)(Q) v [země]“.

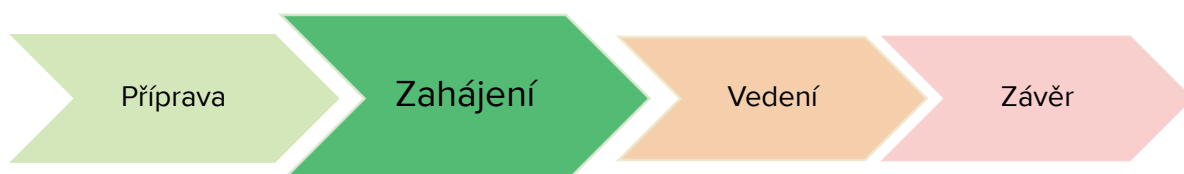

Související publikace agentury EUAA

Další informace a praktické tipy ohledně průzkumu v oblasti informací o zemích původu týkajících se různých SOGIESC naleznete v publikaci agentury EUAA, [Country of Origin Information: Research Guide on LGBTIQ](#) (Příručka k průzkumu informací o zemi původu v souvislosti s LGBTIQ osobami), 2023.

4.2. Zahájení pohovoru

Obrázek 5. Fáze osobního pohovoru: zahájení pohovoru

⁽³⁸⁾ Všechny zprávy agentury EUAA s informacemi o zemích původu jsou k dispozici na [portálu agentury EUAA s informacemi o zemích původu](#).

⁽³⁹⁾ ILGA World, [State-Sponsored Homophobia – Global legislation overview update](#), aktualizované vydání, 2020.

Dobré zahájení osobního pohovoru je obzvláště důležité a může pozitivně ovlivnit množství i kvalitu získaných informací. Konkrétní návod, jak navodit atmosféru důvěry, naleznete v oddíle [1.1. Důležitost důvěry](#).

4.2.1. Poskytování informací

Při zahájení pohovoru je důležité, abyste poskytli **informace** o tom, co znamená **mezinárodní ochrana**, včetně důvodů, které mohou představovat důvody pro udělení azylu, pokud tyto informace nebyly žadateli poskytnuty v dřívějších fázích ⁽⁴⁰⁾. V posledně uvedeném scénáři ověřte, zda žadatel během počátečních fází pohovoru porozuměl. Vysvětlete cíl osobního pohovoru. Vysvětlete žadateli, že musíte shromáždit co nejvíce informací o **důvodech**, proč žádá o mezinárodní ochranu. Pokud existují náznaky, že se jeho důvody pro podání žádosti týkají jeho (přisouzených) SOGIESC, informujte jej, že odůvodněné obavy z pronásledování na základě SOGIESC mohou představovat důvod pro azyl.

Informujte žadatele o jeho **právech a povinnostech** a vysvětlete mu **strukturu pohovoru** a to, co může očekávat ⁽⁴¹⁾. Informujte žadatele také o **důvěrnosti** sdělených informací a o prostředcích a účelu **záznamu a nahrávání** pohovoru, je-li to relevantní.

Dávejte pokyny, které jsou **jasné, stručné a snadno srozumitelné**. Ujistěte se, že žadatel informacím, které mu poskytnete, rozumí.

Žadatel nemusí mít předchozí zkušenosti s osobním pohovorem. Vzhledem k citlivosti a intimnímu charakteru některých aspektů, které budou muset během pohovoru sdělit a rozebírat, mohou žadatelé s žádostmi založenými na SOGIESC pociťovat zvláštní míru stresu. Sdílení výše uvedených informací může pomoci zmírnit jakýkoli stres, který mohou pociťovat, a zajistit, aby byli na účast na pohovoru lépe připraveni.

Související publikace agentury EUAA

Obecnější informace o zahájení pohovoru naleznete v dokumentu EASO, [Praktická příručka úřadu EASO: Osobní pohovor](#), prosinec 2014.

4.3. Vedení pohovoru

Obrázek 6. Fáze osobního pohovoru: vedení pohovoru

⁽⁴⁰⁾ EUAA, [Practical Guide on Information Provision in the Asylum Procedure](#) (Praktická příručka pro poskytování informací v azylovém řízení), prosinec 2024, s. 57–58.

⁽⁴¹⁾ Čl. 12 odst. 1 písm. a) směrnice APD (přepřelované znění); čl. 8 odst. 2 nařízení APR.

Stejně jako u jiných žádostí je vhodné použít **strukturovaný pohovor** a **trychtýřový přístup** ⁽⁴²⁾. Umožňuje **otevřené vyprávění** ze strany žadatele v počátečních fázích pohovoru, po němž následuje zkoumání každé zjištěné (nebo potenciální) relevantní skutečnosti rozhodčím ve fázi **zjišťování**. **Otevřeným otázkám** se obecně dává přednost před uzavřenými otázkami, přičemž použití otevřených otázek s postupně se zužujícím rozsahem vám může pomoci získat více podrobností, pokud je žadatel spontánně neposkytne. Uzavřené otázky můžete použít k ověření toho, jak žadatelův příběh chápete, nebo k získání konkrétních informací.

Související publikace agentury EUAA

Více informací o technikách pohovorů naleznete v [Praktické příručce úřadu EASO: Osobní pohovor](#), prosinec 2014.

4.3.1. Flexibilní přístup

Náročný charakteristický znak žádostí založených na SOGIESC je **vnitřně intimní aspekt** jádra žádosti. V důsledku toho může mít žadatel potíže nebo se může zdráhat plně odhalit a sdílet své zážitky. Některé aspekty jeho příběhu mohou být citlivé povahy nebo žadatel možná nikdy předtím s nikým o svých SOGIESC nehovořil. Mohl by se po odhalení potýkat s negativními důsledky. Na druhou stranu pro vás může být obtížné klást otázky týkající se těchto aspektů, které můžete vnímat jako dotýkající se obzvláště intimní oblasti života nebo které se mohou zdát nepostihnutelné.

Nezapomněte **být flexibilní**. Žadatelé s žádostmi na základě SOGIESC se mohou ocitnout v různých situacích a mohou mít velmi odlišné příběhy. Věnujte pozornost zvláštnostem každého žadatele a případu a svůj pohovor tomu přizpůsobte. Měli byste zvážit osobní situaci žadatele, včetně jeho věku, socioekonomického postavení, dosaženého vzdělání a důsledků možných traumat.

Mějte na paměti, že někteří žadatelé se mohou potýkat **s obtížemi při rozebírání** svých SOGIESC a při rozvíjení a vyjadřování úvah o tom, kdo jsou a co se s nimi stalo. Pro některé žadatele může být rovněž náročné podat chronologický popis toho, co se stalo.

Své otázky byste měli přizpůsobit vyprávěním a zkušenostem, které žadatel uvádí. Některí žadatelé mohli mít partnery, jiní možná nikdy neměli vztah. Některí mohou být svobodní, jiní mohou žít v heterosexuálním manželství, další v homosexuálním partnerství. Některí z nich možná začali o své genderové identitě nebo sexuální orientaci pochybovat teprve nedávno, zatímco jiní si jich mohou být vědomi již dlouhou dobu. Některí možná v minulosti odhalili své SOGIESC jiným, zatímco někteří tak (dosud) neučinili. Některí žadatelé nemusí okamžitě odhalit, že jejich SOGIESC je jádrem jejich žádosti o azyl, a mohou potřebovat čas – a úsilí z vaší strany o navození příznivé atmosféry – aby cítili, že vám a systému důvěřují natolik, aby tak učinili.

Některí žadatelé se obávají pronásledování kvůli svým SOGIESC, zatímco jiní mohou být ohroženi z důvodu SOGIESC, které jim připisují jiní. Některí žadatelé se mohli potýkat se závažnými negativními důsledky kvůli svým skutečným nebo vnímaným SOGIESC, zatímco jiní

⁽⁴²⁾ EASO, [Praktická příručka úřadu EASO: Osobní pohovor](#), prosinec 2014.

mohli čelit mírnějším důsledkům nebo nemuseli čelit vůbec žádným důsledkům. Tyto a mnoho dalších rozdílů mohou ovlivnit žádost žadatele a způsob, jakým o ní hovoří.

Pokud se pohovor dotýká **pocitů a emocí**, vezměte v úvahu, že bez ohledu na svůj původ nejsou všechny osoby stejně schopny sebereflexe a hovořit o nich. Měli byste se také vyvarovat předsudků ohledně emocí, které by žadatel měl v dané situaci pociťovat.

I když někteří žadatelé mohou říci, že cítili hrdost nebo úlevu nad některými svými zkušenostmi, uvědomte si, že pro vysvětlení toho, co cítili nebo prožívali, mohou použít také slova spojená se sférou studu, stigmatu, odlišnosti nebo jiné výrazy (viz také oddíl [1.4. Dopad stereotypů, domněnek a předsudků](#)).

V případech SOGIESC může **věk žadatele** ovlivnit míru jeho sebeuvědomění a jeho schopnost vyjádřit myšlenky a pocity týkající se vlastních SOGIESC. Způsob, jakým se v určité kultuře hovoří nebo nehovoří o genderu a sexualitě a jak jsou vnímány, pravděpodobně ovlivní to, jak dítě chápe svou vlastní sexualitu nebo genderovou identitu. Kromě toho nevytvářejte žádné domněnky ohledně věku, ve kterém by někdo měl nebo neměl mít milostný nebo sexuální vztah, uvědomit si své SOGIESC nebo je odhalit. Ačkoli dospívání je období života, které je (v mnoha kulturách) obvykle považováno za období spojené s objevováním a probouzením sexuality a identity, procesy a vývoj s tím spojené mohou probíhat jak dříve, tak i mnohem později v životě. Výše uvedené skutečnosti zvažte při definování linie dotazování během **pohovoru** a v závislosti na věku a úrovni vyspělosti žadatele budete muset podle potřeby použít jazyk citlivý k dětem. Ve své analýze věrohodnosti musíte rovněž odpovídajícím způsobem upravit váhu ukazatelů **věrohodnosti**.

Držte se výrazů používaných žadatelem a neuvádějte při pohovoru nová slova, abyste se vyhnuli riziku nálepkování jeho zkušeností. Pokyny, jak postupovat, když žadatel používá k označení sebe samotného urážlivé nebo hanlivé výrazy, viz [Přizpůsobte svůj styl komunikace](#), oddíl 2.3.

Související publikace EUAA–IGC

Pokyny k tlumočení při pohovorech v azylovém řízení viz EUAA–IGC, [Practical Guide on Interpretation in the Asylum Procedure](#) (Praktická příručka o tlumočení v rámci azylového řízení), únor 2024.

Váš styl komunikace by měl vyjadřovat **neutralitu a empatii a měl by pomoci budovat důvěru** u žadatele.

Umožníte-li žadateli, aby se v počátečních fázích pohovoru podělil o své důvody, proč žádá o mezinárodní ochranu, formou **otevřeného vyprávění** ⁽⁴³⁾, budete moci získat prvotní představu o jeho profilu a zkušenostech. Získáte také představu o jeho schopnosti verbalizovat, popisovat, vyprávět a organizovat své myšlenky. To je nezbytné pro to, abyste mohli zbytek pohovoru uspořádat s ohledem na to, co žadatel již zmínil.

Pro strukturování pohovoru ve **fázi zjišťování** a pro výběr linií pohovoru lze použít různé přístupy.

⁽⁴³⁾ EASO, [Praktická příručka úřadu EASO: Osobní pohovor](#), prosinec 2014, s. 11–12.

Témata nebo **aspekty**, které je třeba prozkoumat, budou záviset na zvláštnostech každého jednotlivého případu. Schopnost žadatele rozebrat jeden nebo druhý aspekt se může také lišit v závislosti na dané osobě. Nejúčinnější způsob, jak je během pohovoru prozkoumat, bude rovněž záviset na profilu a situaci žadatele. Proto je třeba přistupovat k pohovoru k případu s žádostí založenou na SOGIESC flexibilně (viz oddíl [4.3.2. Aspekty, které je případně vhodné prozkoumat](#)).

Přístup, který sleduje **životní dráhu žadatele** tak, jak ji prezentuje v otevřeném vyprávění, může být dobrou volbou v případech, kdy se žadateli podaří prezentovat své vyprávění v chronologickém sledu událostí. Zážitky, které žadatel uvádí, můžete prozkoumat tak, že budete sledovat pořadí uváděných událostí ve vztahu k životnímu běhu žadatele.

Není zde nutně kladen důraz na chronologii událostí a jejich přesná data. Výhodou této metody je, že vám může umožnit pochopit vzájemnou souvislost různých prvků a fází žadatelova života, včetně toho, jak se události a zážitky případně vzájemně ovlivňovaly, jak žadatel vnímal sám sebe nebo jak vyjadřoval své SOGIESC nebo jak ho v průběhu času vnímali ostatní.

Uvědomte si, že žadatel nemusí nutně vyprávět svůj život v lineární posloupnosti. SOGIESC se mohou měnit a vyvíjet. Vztahy mezi žadatelem a jeho rodinou nebo komunitou a další aspekty související se SOGIESC se mohou rovněž vyvíjet způsobem, který nemusí být lineární.

V jiných případech mohou mít někteří žadatelé potíže s řádným poskytováním informací. V takových případech můžete raději pohovor strukturovat a otázky uspořádat **podle tématu**.

Nezapomeňte, že je třeba respektovat práva zaručená Listinou, jako je právo na lidskou důstojnost, soukromí a rodinu. Žadatelé by neměli být podrobováni podrobným dotazům ohledně svých sexuálních praktik ⁽⁴⁴⁾.

SDEU, 2014, A, B, C ⁽⁴⁵⁾

Soudní dvůr rozhodl, že otázky týkající se podrobností o sexuálních praktikách žadatele jsou v rozporu s respektováním soukromého a rodinného života zakotveným v Listině. Soudní dvůr rovněž konstatoval, že předložení testů nebo důkazů k prokázání homosexuality nemá žádnou důkazní hodnotu a je v rozporu s článkem 1 Listiny (lidská důstojnost).

4.3.2. Aspekty, které je případně vhodné prozkoumat

Existují témata, která jsou obvykle relevantní pro zkoumání žádostí založených na SOGIESC. Jak již bylo uvedeno, je však třeba určit, které aspekty jsou významné a vhodné ke zkoumání v závislosti na vyprávění žadatele a okolnostech konkrétního případu.

Seznam aspektů uvedený v tomto oddíle není vyčerpávající a ne všechny aspekty jsou relevantní pro všechny případy. Při zkoumání těchto oblastí shromážděte co nejvíce

⁽⁴⁴⁾ Viz též 42. bod odůvodnění nařízení QR.

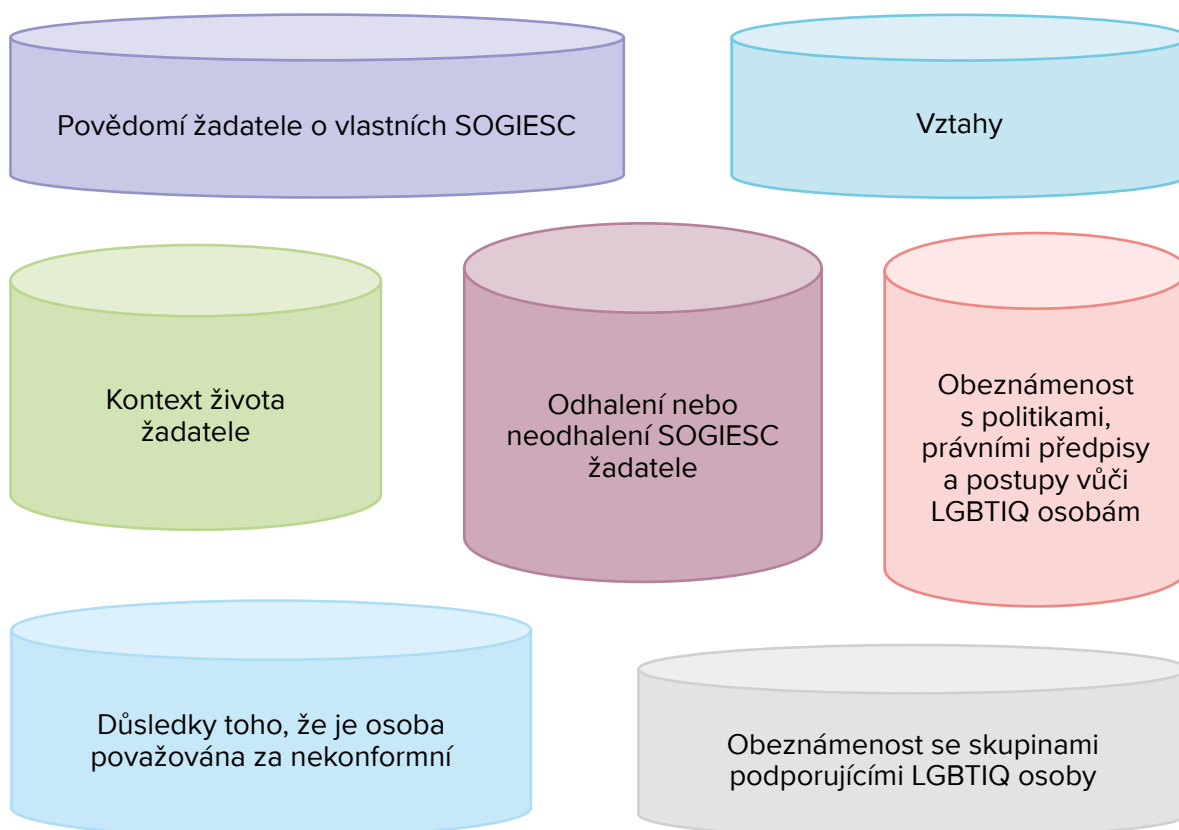
⁽⁴⁵⁾ SDEU, 2014, [A, B, C](#), op. cit., poznámka pod čarou [19](#), bod 72. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

konkrétních informací, včetně míst, času a zúčastněných osob. Mohlo by být důležité prozkoumat tato témata ve vztahu k zemi původu, tranzitu nebo azylu.

Prozkoumejte, pokud je to pro daný případ relevantní, také další aspekty, které nejsou specifické pro SOGIESC a mohou být relevantní pro jakoukoli žádost, včetně státní příslušnosti, původu, vzdělání, okolností odchodu a cesty do země azylu.

Obrázek 7. Aspekty, které je případně vhodné prozkoumat

a) Kontext života žadatele

Klíčové faktory, které je třeba zvážit

Je důležité prozkoumat kontext, ve kterém žadatel žil ve své zemi původu, aby bylo možné plně pochopit průběh jeho života a zkušenosti jakožto LGBTIQ osoby, osoby vnímané jako LGBTIQ nebo osoby, která se zapojila do vztahů s osobami stejného pohlaví.

Objasnění kontextu života a zkušeností žadatele vám umožní pochopit rámec, v němž se jeho život odehrával, a různé skutečnosti, které jsou pro jeho žádost relevantní.

Co je třeba prozkoumat

V závislosti na žádosti může být relevantní prozkoumat prostředí, v němž žadatel vyrůstal a žil, včetně jeho rodiny, jejího složení, domů a míst, kde žil, školní docházky, (různého) pracovního prostředí, společenského života apod.

Pokládejte otázky týkající se skutkových okolností, konkrétních souvislostí a aspektů relevantních pro život žadatele. V závislosti na zvláštnostech případu může být například důležité se dotázat žadatele na složení jeho domácnosti v průběhu času, na vztahy, které měl s různými rodinnými příslušníky nebo jinými významnými osobami ve svém životě. Může být také vhodné zeptat se na prostředí čtvrti či čtvrtí a společnosti nebo komunity, ve kterém žadatel žil po celý svůj život.

Pochopení vzdělávací dráhy žadatele a pracovního prostředí, s nímž se setkal, by mohlo být užitečné, pokud se některé z jeho uváděných zkušeností týkají těchto souvislostí. Relevantní může být také socioekonomický status žadatele, jeho návyky a život v rámci celé společnosti nebo jeho vnitřních kruhů v průběhu let. Vztahy žadatele s jeho nejbližší sítí (ať už se jedná o rodinu, přátele, kolegy nebo jiné osoby) mohou být obzvláště důležité pro zkoumání, například pro pochopení toho, jak se žadatel cítil, když se tyto osoby chovají/chovaly vůči němu určitým způsobem nebo když zvažoval, že jim sdělí své SOGIESC.

Důležité pak bude zkoumání zkušeností relevantních pro žádost, kterou žadatel přednesl.

Relevantnost

Tento aspekt může být potenciálně relevantní pro jakýkoli druh žádosti související se SOGIESC, bez ohledu na to, zda se žádost týká sexuální orientace, genderové identity nebo genderového vyjádření a pohlavních znaků.

b) Povědomí žadatele o vlastních SOGIESC

Klíčové faktory, které je třeba zvážit

Sebeuvědomění je uznání vlastních SOGIESC.

Sebeuvědomění může mít dva aspekty: vnitřní aspekt, tj. vnitřní sebeuvědomění, a vnější aspekt, který zahrnuje způsob, jakým povědomí o SOGIESC dané osoby souvisí s jejím okolím.

Měli byste si být vědomi toho, že sebeuvědomění si vlastních SOGIESC je něco velmi osobního a může být prožíváno velmi odlišně v závislosti na konkrétní osobě. Žadatel může například uvést, že si je svých SOGIESC vědom od nepaměti. Nebo mohl prožít velkou část svého života zcela nevědomě a uvědomit si své SOGIESC až později v životě. Potíže s pochopením či sebebřijetím svých SOGIESC nebo pochybnosti, které o nich žadatel postupem času měl, mohly způsobit, že jeho sebeuvědomění bylo náročné a zneklidňující. Jiní žadatelé mohli uvědomění si svých SOGIESC spojovat především s pozitivními pocity (například láskou, touhou, sebevřjádřením, autenticitou atd.), a proto ji nevnímají nebo ani ji nepopisují jako boj. Někteří žadatelé mají pocit, že o svých SOGIESC vždy věděli, a proto neprošli vědomým procesem sebeuvědomění, zatímco u jiných tento proces mohl trvat různě dlouho. Mohlo dojít k zásadnímu okamžiku, který byl pro žadatele klíčový pro uvědomění si a pochopení své sexuální orientace, genderové identity nebo pohlavních znaků. V jiných případech mohlo být toto uvědomění a pochopení postupným procesem, který provázely zvraty, neúspěchy a pokroky. Sebeuvědomění se může objevit v zemi původu, ale také během tranzitu nebo v zemi azylu. Kromě toho mohou být SOGIESC dané osoby proměnlivé.

Uvědomte si, že každá vnitřní zkušenost je jedinečná. Sebeuvědomění se může projevit velmi odlišnými způsoby a různými kroky, které se u jednotlivých osob liší.

Pokud se zabýváte osobními zkušenostmi a vnímáním souvisejícím se SOGIESC žadatele, měli byste mít na paměti, že lidé nemusí pro popis svých SOGIESC používat specifickou terminologii nebo se s těmito výrazy nemusí ztotožňovat. Místo toho mohou pouze popisovat pocity, že si uvědomili, že jsou „jiní“.

Co je třeba prozkoumat

Ačkoli je třeba se vyhnout předsudkům spojeným s věkem, kdy si žadatel začal uvědomovat sám sebe, nebo s pocity žadatele v průběhu procesu uvědomování si sebe sama, existuje několik aspektů sebeuvědomování žadatele, které lze zkoumat.

Potenciálně relevantní aspekty mohou zahrnovat situace, ve kterých žadatel zpochybnil nebo zjistil své SOGIESC, a související aspekty, jako jsou okolnosti nebo spouštěče takových situací, reakce žadatele atd.

Mějte na paměti, že někteří žadatelé nemohou určit konkrétní časy nebo situace, kdy zpochybnili své SOGIESC nebo si je uvědomili (např. proto, že si ji vždy uvědomovali). V těchto případech mohou, ale nemusí být schopni podrobněji popsat okamžiky nebo situace, ve kterých o svých SOGIESC přemýšleli nebo si je uvědomovali.

Relevantnost

Tento aspekt může být potenciálně relevantní pro žádosti založené na jakýchkoli SOGIESC, s určitými specifiky v závislosti na uváděné SOGIESC. Uvědomte si zejména, že u intersexuálních osob může být důležité prozkoumat způsob, jakým zjistily, že jejich pohlavní znaky nejsou v souladu s normou, přičemž je třeba mít na paměti, že intersexuální znaky mohou být patrné již při narození, mohou se projevit až v pubertě nebo nemusí být patrné vůbec.

Uvědomte si, že některé žádosti založené na SOGIESC se netýkají vlastních SOGIESC žadatele, ale spíše jeho SOGIESC vnímaných druhými. V druhém případě nemusí být zkoumání vlastního uvědomění si skutečných SOGIESC žadatele relevantní.

c) Vztahy, náklonnost, interakce nebo jiné osoby

Klíčové faktory, které je třeba zvážit

Ve většině případů by bylo vhodné prozkoumat příslušné vztahy, které žadatel může mít nebo měl, včetně dlouhodobých nebo krátkodobých vztahů, náklonnosti, interakcí apod.

Pojem „vztah“ se zde používá v komplexním významu, který může mít různé podoby a zahrnovat různé oblasti: může zahrnovat romantickou nebo citovou složku, složku spíše fyzickou nebo sexuální, případně obě.

Musíte si vždy být vědomi domněnek a stereotypních představ, které můžete mít o vztazích: můžete očekávat vyprávění, které žadatel neposkytne jednoduše, protože svůj vztah (své vztahy) neprožíval tak, jak byste vy nebo jiní předpokládali, že by ho prožíval nebo měl prožívat. Domněnky zahrnují například představy o existenci romantické a sexuální složky ve vztahu nebo o důležitosti, kterou by každá z těchto složek měla mít nebo „normálně“ má.

Nejenže se může stát, že někteří lidé mohou ve svých vztazích přikládat větší význam jedné nebo druhé složce, ale také že stejná osoba může prožívat různé vztahy s proměnlivou mírou romantické, citové nebo sexuální přitažlivosti. Na to může být obzvláště důležité pamatovat při řešení žádostí asexuálních osob, tj. osob, které mohou pociťovat romantickou nebo emocionální přitažlivost, ale obecně neprožívají sexuální přitažlivost (více viz oddíl [1.4. Dopad stereotypů, domněnek a předsudků](#)).

Uvědomte si, že žadatelé, kteří o sobě tvrdí, že jsou lesby nebo gayové, nebo kteří tvrdí, že je přitahují osoby stejného pohlaví, mohli mít v průběhu života nebo stále mají vztahy s osobami opačného pohlaví. Mohou být (nebo byli) ženatí (vdané) a mají děti. Možná již tento vztah ukončili, možná jej chtějí ukončit nebo chtějí zůstat.

Gayové a lesby mohou navazovat a někdy i chtějí udržovat vztahy s osobami opačného pohlaví z různých důvodů a situací. Bylo by důležité tyto důvody a situace během pohovoru prozkoumat. Například sexuální orientace žadatele se mohla v průběhu času vyvinout a rozvinout nebo společenský tlak na uzavření manželství s osobou opačného pohlaví mohl být v životě žadatele natolik silný, že navzdory tomu, že je gay nebo lesba, navázal vztah s osobou opačného pohlaví. Může se také stát, že osoba navazuje heterosexuální vztahy jako ochranu a sebezáchovný mechanismus nebo jako prostředek k utajení své sexuální orientace.

Někteří žadatelé mohli pracovat jako sexuální pracovníci nebo se mohli věnovat sexu pro přežití (výměna za sex za účelem uspokojení okamžitých potřeb, jako je přístřeší nebo jídlo). To mohlo zahrnovat sexuální interakce mezi osobami stejného pohlaví. Žadatel se také mohl zapojit do situačních sexuálních aktivit s osobami stejného pohlaví, k nimž může docházet v důsledku určitých sociálních okolností (školy pro osoby stejného pohlaví, armáda, vězení atd.), kde se lidé mohou rozhodnout pro sexuální interakce s osobami stejného pohlaví (definice situačních sexuálních aktivit viz [Praktická příručka o žadatelích s různými SOGIESC – informační poznámka](#), kapitola 1. Výrazy a pojmy v oblasti SOGIESC).

Skutečnost, že někdo navázal sexuální vztahy s osobami stejného pohlaví, sama o sobě neznamena, že je gay nebo lesba, může však znamenat, že tak může být vnímán. Tyto činnosti nebo vztahy samy o sobě a bez ohledu na to, proč k nim došlo, mohou rovněž představovat riziko pronásledování po návratu.

Při zkoumání takových událostí a situací mějte na paměti, že žadatel může v důsledku svých zkušeností trpět traumatem. Trauma může vážně ovlivnit fungování paměti a omezit žadatelovu schopnost vzpomenout si a vyprávět události souvisle, konzistentně a/nebo podrobně. Představení témat během pohovoru předtím, než se na ně zeptáte, je technika, která může pomoci žadatelově paměti soustředit se a vybavit si potřebné informace. Zvažte také, že žadatel může mít nedůvěru k úřadům (více viz oddíl [1.3. Dopad stigmatu, studu, nedůvěry a strachu](#)).

Co je třeba prozkoumat

Pokud má žadatel nějaké vztahy, je pro vás relevantní je prozkoumat a položit otázky týkající se okolností a vývoje (některých) těchto zkušeností. Mějte na paměti, že byste měli být vždy flexibilní a měli byste se každému případu přizpůsobit. Pokud má žadatel mnoho vztahů, můžete se zaměřit na ty, které jsou pro daný případ nejdůležitější, a to v závislosti na prvcích, které žadatel uvedl ve svém vyprávění. Krátkodobé vztahy mohou být pro žádost stejně důležité jako vztahy dlouhodobé (nebo interakce). Měli byste být opatrní, abyste při formulaci svých otázek krátkodobé vztahy neznevažovali.

Může být důležité zkoumat vztahy, které se vyvíjely nejen v zemi původu, ale také v kontextu tranzitu a v zemi azylu.

Vždy se mějte na paměti, že žadatel nemusel mít v životě žádné vztahy. V takových případech byste se mohli zaměřit na náklonnost nebo krátké interakce, pokud se o nějakých zmínili.

I když je třeba se vyhnout otázkám na podrobnosti o sexuálních praktikách, je možné prozkoumat několik aspektů vztahů žadatele. Dostatečné množství informací můžete získat tak, že žadateli položíte otevřené otázky týkající se jeho vztahů a podpoříte jeho otevřené vyprávění. Mezi potenciálně relevantní aspekty patří informace o druhé osobě (osobách) ve vztahu, jak se s ní žadatel seznámil, jak jejich vztah vznikl nebo se vyvíjel, jak se jejich vztah projevil v rodinné nebo společenské sféře a jaké důsledky měl tento vztah pro žadatele z hlediska bezpečnosti nebo odhalení jeho SOGIESC.

Při zkoumání vztahů, které žadatelé hlásí se ke gayům nebo lesbám mají/měli s osobami opačného pohlaví, postupujte s otevřenou myslí, bez domněnek a stereotypů a bez odsuzování (viz také oddíl [1.4. Dopad stereotypů, domněnek a předsudků](#)). Mohli byste například prozkoumat, jak vztah vznikl, proč žadatel vstoupil do vztahu, který neodpovídal jeho sexuální orientaci (pokud si ji již sám uvědomoval), jak se vztah vyvíjel, jaké to pro něj bylo nebo je (prakticky a emocionálně) být v tomto vztahu, zda si byl partner vědom jeho sexuální orientace a jak partner toto vědomí a vztah zvládal, nebo jak žadatel zvládá vztah, aniž by partner znal jeho sexuální orientaci, a jak žadatele vnímala jeho rodina, komunita nebo společnost.

Žádné otázky týkající se sexuálních praktik!

Z hlediska respektování důstojnosti žadatele a práva na respektování soukromého a rodinného života, jak rozhodl SDEU, by neměly být kladeny žádné otázky týkající se podrobností o sexuálních praktikách ⁽⁴⁶⁾.

Pokud žadatel spontánně uvede podrobnosti o sexuálních praktikách, měli byste zachovat neutrální neverbální postoj a vysvětlit mu, že tyto podrobnosti nejsou potřeba. Pak můžete pohovor přesměrovat na jiná témata nebo, pokud je to relevantní, prozkoumat okolnosti setkání, o nichž žadatel vypráví, namísto podrobností o samotných sexuálních praktikách.

Relevantnost

Tento aspekt může být potenciálně relevantní pro žádosti založené na jakýchkoli SOGIESC, a nejen pro žadatele, kteří tvrdí, že je přitahují osoby stejného pohlaví nebo že s nimi měli vztah. Například tvrzení o vztazích, které měli transgender nebo intersexuální žadatelé, mohou představovat relevantní informace pro stanovení věrohodnosti jejich uváděné identity nebo pohlavních znaků, jakož i případně pro posouzení rizika po návratu.

⁽⁴⁶⁾ SDEU, 2014, [A, B, C](#), op. cit., poznámka pod čarou 19, bod 64. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#), viz také 42. bod odůvodnění nařízení QR.

d) Odhalení nebo neodhalení SOGIESC žadatele

Klíčové faktory, které je třeba zvážit

Může být relevantní prozkoumat, zda žadatel odhalil nebo neodhalil své SOGIESC jiným osobám.

Mějte na paměti, že SOGIESC žadatele mohou být ostatním známy nejen díky dobrovolnému a přímému odhalení žadatelem. Mohou být rovněž známy prostřednictvím zvěstí nebo podezření nebo na základě nedobrovolného odhalení, pokud je žadatel viděn v situaci nebo při jednání, které je vykládáno jako odhalující nebo naznačující jeho SOGIESC. Může to být také proto, že SOGIESC žadatele prozradí někdo jiný proti jeho vůli. V závislosti na tom, jak k odhalení dojde, byste měli přizpůsobit svůj postup při dotazování tak, aby se dotýkal nejdůležitějších aspektů.

Vezměte v úvahu, že odhalení má vnitřní aspekt (jak žadatel proces odhalení vnitřně prožíval, případně včetně procesu rozhodování o odhalení těchto informací a důvodů, proč tak učinil, nebo jeho reakce na odhalení, pokud nebylo jeho dílem). Má také vnější aspekt (jak jej žadatel prožíval a zvládal se svým okolím, včetně – v závislosti na případě – rodiny, přátel, kolegů, komunity, orgánů atd.).

Nezapomeňte, že v závislosti na konkrétním případě může k odhalení dojít jak v zemi původu žadatele, tak v tranzitních zemích nebo v zemi azylu.

V některých případech k odhalení ještě nemuselo dojít a žadatel se může o svých SOGIESC poprvé zmínit během pohovoru. Důvodů může být celá řada a neexistuje žádný správný ani špatný důvod jako takový. Vezměte v úvahu, že v těchto situacích může být pro žadatele obzvláště náročné otevřít se a zodpovědět vaše otázky. K těmto pohovorům je třeba přistupovat velmi citlivě. Dejte žadateli dostatek času a prostoru, aby se s vámi cítil pohodlně a mohl o svých SOGIESC hovořit.

Co je třeba prozkoumat

Pokud žadatel uvede, že se o jeho SOGIESC dozvěděli jiní, mohlo by být relevantní prozkoumat způsob a souvislosti, jak se o tom dozvěděli, a důsledky pro žadatele.

Dostatečné množství informací můžete shromáždit tak, že žadateli položíte otevřené otázky týkající se odhalení jeho SOGIESC před ostatními. Potenciálně relevantní aspekty mohou zahrnovat rozhodovací proces, který stál za odhalením jeho SOGIESC, důvody, které stály za načasováním odhalení, nebo okolnosti, za kterých byly jeho SOGIESC odhaleny nebo se staly známými jiným způsobem, nebo kdy vznikly zvěsti o přisuzovaných SOGIESC. Může být také důležité prozkoumat následky a důsledky, které odhalení mělo, a také reakci žadatele na tuto skutečnost.

Pokud žadatel své SOGIESC dosud neodhalil, můžete prozkoumat důvody. Zachovejte si otevřenou mysl a přístup.

Relevantnost

Tento aspekt by mohl být potenciálně relevantní pro jakékoli žádosti založené na něčích SOGIESC. Pokud však jde o žádosti založené na přisuzovaných SOGIESC žadatele, otázka odhalení SOGIESC by za normálních okolností nebyla relevantní. Namísto toho by mohlo být relevantní prozkoumat vystavení přisuzovaných SOGIESC, například jak se stalo, že žadatel začal být vnímán jako osoba s danými SOGIESC, kdo a zda toto vnímání rozšířil nebo sdílel s ostatními.

e) Důsledky toho, že je osoba považována za nekonformní

Klíčové faktory, které je třeba zvážit

Ve všech společnostech existují normy, které převládají nebo které jsou jejich členy nejvíce přijímány. Tyto normy často neakceptují, netolerují nebo nezahrnují různé SOGIESC.

V důsledku toho jsou LGBTIQ žadatelé často považováni za nevyhovující normám, které upravují společenské, náboženské nebo politické prostředí, z něhož pocházejí nebo v němž žijí. Osoby s různými SOGIESC a osoby, které nejsou LGBTIQ a které se zapojují do vztahů s osobami stejného pohlaví, mohou být často považovány za nekonformní. To znamená, že rodina, komunita nebo společnost často netolerují různé SOGIESC, které neodpovídají převládající nebo přijaté normě.

V důsledku toho mohou žadatelé prezentovat zkušenosti s potížemi vyplývajícími z nepřijetí, diskriminace ze strany rodiny, komunity a společnosti nebo z kriminalizace ze strany úřadů v zemi původu.

Skutečnost, že člověk je považován za nekonformního, může vést k tomu, že se stane obětí poškozujícího jednání, které může mít různé podoby. Může se jednat o fyzické nebo psychické násilí, zesměšňování, obtěžování, ponižování, stigmatizaci, ostrakizaci, diskriminaci, nucené lékařské zákroky nebo léčbu, zajištění atd. Může k nim docházet v mnoha prostředích, včetně rodinného kruhu, čtvrti, v zaměstnání, ve veřejných službách, mohou být páčány státními orgány, v náboženských komunitách nebo ve zdravotnických zařízeních. Důsledky takového chování jsou rovněž různé a mohou zahrnovat fyzickou újmu, psychické trauma, sociální vyloučení, ekonomické potíže a zdravotní problémy. Mohou mít konkrétní dopad na život žadatele, například nutit jej ukončit svou pracovní činnost, opustit svůj domov nebo být vyloučen ze své rodiny nebo náboženské komunity.

Během pohovoru byste měli být opatrní při formulaci otázek týkajících se toho, jak se SOGIESC žadatele vztahuje k morálním, náboženským nebo společenským kodexům, které dodržuje. Ujistěte se, že otázky formulujete tak, aby nemohly být vnímány jako zpochybnění morálního, etického nebo náboženského postavení žadatele se SOGIESC. To je obzvláště důležité v souvislosti s náboženským přesvědčením žadatele; v závislosti na formulaci otázky mohou otázky týkající se nesouhlasu jeho náboženské komunity s jeho SOGIESC vyvolat dojem, že se rozhodčí s uvedeným náboženským nesouhlasem ztotožňuje.

Zvláštní pozornost věnujte formulování otázek týkajících se nesouhlasu. Zvažte, zda je uvést prohlášením, že vaše otázky nemají za cíl vynášet soudy. Vezměte také v úvahu, že ačkoli by mohlo být zajímavé pochopit, jak žadatel osobně vnímá vzájemný vztah mezi svými SOGIESC a náboženstvím, které vyznává, jak ho prožívá/prožíval a jak se s ním vyrovnává/vyrovнал, může být tento aspekt v některých případech relevantní, v jiných však nikoli.

Co je třeba prozkoumat

Na emoce a chování dané osoby může mít vliv zacházení ze strany jiných osob nebo pouhé vědomosti a pochopení toho, že SOGIESC neakceptují nebo by neakceptovaly jiné osoby. Může být vhodné, abyste prozkoumali, co pro žadatele znamenalo nebo znamená, že je považován za nekonformního, a jaký to mělo dopad na něj a jeho chování, jednání či rozhodnutí.

Mohlo by být také důležité prozkoumat úvahy a myšlenky žadatele ohledně toho, co by pro něj znamenal život v tomto prostředí nebo návrat do něj, jeho vztahy (pokud existují) a možnost žít svůj život autenticky.

Problémy nebo zkušenosti s újmou, s nimiž se žadatel setkal, by byly relevantní nejen pro zjištění věrohodnosti jeho žádosti, ale také pro shromáždění užitečných informací pro posouzení rizik, které budete muset provést. Mezi potenciálně relevantní aspekty patří okolnosti a podrobnosti události (událostí) nebo incidentů, zúčastněné subjekty, důsledky pro žadatele a jeho reakce, další možné následky, které vznikly, případná podpora, kterou žadatel získal, atd. Pokud si žadatel uvědomil své SOGIESC před odchodem ze země původu, můžete prozkoumat, jak se přizpůsobil, aby se vyhnul odhalení a/nebo předešel problémům, pokud je to v jeho případě relevantní.

Jestliže je náboženský aspekt pro případ relevantní, například proto, že žadatel nebo jeho příbuzný je náboženskou osobností, nebo proto, že tvrdí, že jeho SOGIESC měly dopad na způsob, jakým se k němu chovala jeho náboženská komunita, neměli byste se jím zabývat tak, že zpochybíte možnost praktikovat náboženství nebo věřit v něj a zároveň být LGBTIQ osobou. Místo toho byste mohli prozkoumat, je-li to relevantní pro konkrétní případ, sociální aspekt náboženské příslušnosti, pokud jde o zapojení žadatele do náboženských praktik nebo povinností v rámci komunity, možná omezení spojená se SOGIESC žadatele při této činnosti a jejich dopady na žadatele. Mohli byste také prozkoumat vztahy žadatele se souvěrci, osobní viditelnost a postavení žadatele v komunitě a jeho případné snahy o udržení pozitivního postavení bez ohledu na jeho SOGIESC.

Relevantnost

Tento aspekt může být potenciálně relevantní pro žádosti založené na jakýchkoli SOGIESC. Pokud žadatel neodhalil své SOGIESC nebo nebyl vnímán jako LGBTIQ osoba, můžete se přesto pokusit prozkoumat, zda si žadatel vytvořil představu o tom, jak by společnost, komunita, rodina nebo jiné osoby reagovaly, pokud by se o tom dozvěděly.

f) Znalost místní LGBTIQ komunity, sdružení nebo skupin**Klíčové faktory, které je třeba zvážit**

Mnoho žadatelů není obeznámeno s LGBTIQ sítěmi. To může mít několik důvodů, včetně toho, že na místní úrovni žádné neexistovaly, že fungovaly v ilegalitě nebo že o nich žadatel nevěděl nebo k nim neměl přístup. Může se také stát, že se rozhodl do nich nevstoupit, například proto, že neměl zájem do nich vstoupit nebo se o nich něco dozvědět, a sice ze strachu nebo z jiných důvodů.

Stejně jako u mnoha jiných aspektů by mohlo být vhodné v závislosti na konkrétním případě prozkoumat tuto otázku ve vztahu k zemi původu a zemi (nebo zemím) tranzitu či azylu.

Co je třeba prozkoumat

Pokud žadatel nebyl obeznámen se sítěmi LGBTIQ osob, může být vhodné prozkoumat důvody, proč tomu tak je.

Pokud je žadatel do určité míry obeznámen s existujícími LGBTIQ komunitami, sdruženími nebo podpůrnými skupinami v místním prostředí, může být vhodné prozkoumat, proč a jak se s nimi seznámil, jak se do nich zapojil a jak to ovlivnilo jeho a jeho život.

Relevantnost

Tento aspekt může být potenciálně relevantní pro žádosti založené na jakýchkoli SOGIESC.

g) Obeznamenost s politikami, právními předpisy a praxí vůči LGBTIQ osobám a skupinám**Klíčové faktory, které je třeba zvážit**

Ne všichni žadatelé jsou nutně obeznámeni s politikami, právními předpisy nebo praxí týkajícími se SOGIESC. I v případě, že ano, může se úroveň jejich znalostí a porozumění značně lišit nebo informace, které mají, nemusí být zcela správné. To může mít různé příčiny, včetně nejvyššího dosaženého vzdělání žadatele, míry jeho kontaktu se skupinami podporujícími LGBTIQ osoby, jeho věku a sebeuvědomění si svých SOGIESC.

Co je třeba prozkoumat

Pokud má žadatel alespoň nějaké znalosti o politikách, právních předpisech nebo praxi týkajících se SOGIESC, můžete je během pohovoru prozkoumat. Důležité by byly například informace o tom, jak se o dané politice, právních předpisech nebo praxi dozvěděl.

V tomto případě by mohlo být vhodné v závislosti na specifikách případu prozkoumat tento aspekt ve vztahu k zemi původu a zemi (nebo zemím) tranzitu či azylu.

Relevantnost

Tento aspekt může být potenciálně relevantní pro žádosti založené na jakýchkoli SOGIESC.

4.4. Závěr pohovoru

Obrázek 8. Fáze osobního pohovoru: ukončení pohovoru

Při ukončení pohovoru v případě založeném na SOGIESC byste se měli řídit stejnými normami a kroky, jaké platí pro jakýkoli osobní pohovor.

Související publikace agentury EUAA

Podrobné pokyny k ukončení osobního pohovoru naleznete v dokumentu EASO, [Praktická příručka úřadu EASO: Osobní pohovor](#), prosinec 2014.

Měli byste se ujistit, že žádost obsahuje **všechny relevantní aspekty**, a měli byste se zeptat žadatele, zda si přeje doplnit nějaké informace.

V případě žádostí založených na SOGIESC může být nutné ujistit žadatele i v závěrečných fázích pohovoru o jeho **důvěrnosti**. Žadatelé s žádostí založenou na SOGIESC mohou navíc váhat s jejím odhalením během pohovoru. Pokud jste v průběhu pohovoru nebo v předchozích fázích řízení měli nějaké náznaky, že žadatel může mít žádost založenou na SOGIESC, které neodhalil, může k usnadnění jejich odhalení přispět opakované upozornění na důvěrnost pohovoru. Klíčové je, aby tyto informace nebyly poskytnuty mechanicky, je třeba žadateli jasně a otevřeně vysvětlit, co důvěrnost znamená.

V závislosti na konkrétním případě je důležité, aby žadatel dostal informace o lékařských, psychologických nebo jiných **podpůrných službách**, včetně LGBTIQ sdružení. V závislosti na vaší vnitrostátní praxi můžete tyto informace poskytnout přímo žadateli v rámci standardního poskytování informací a/nebo na požádání. Další možností je komunikovat s příjímáči nebo jinými příslušnými orgány či organizacemi, aby žadateli poskytly relevantní informace nebo ho odkázaly na příslušné služby, které mu pomohou. V případě potřeby a pouze s informovaným souhlasem žadatele sdělte v souladu s vnitrostátními postupy příslušným zúčastněným stranám všechny zjištěné zvláštní potřeby. Mezi tyto zúčastněné strany by mohly patřit subjekty odpovědné za přijetí a ubytování žadatelů, jakož i další subjekty odpovědné za

posuzování jejich potřeb a jednání podle nich, například odpovědní zdravotnickí pracovníci a sociální pracovníci.

Vždy **zaznamenejte zvláštní potřeby žadatele** do příslušných databází nebo je jinak sdělte rozhodujícímu orgánu, aby mohly být zohledněny při posuzování žádosti, zejména při posuzování důkazů a v krocích rozhodování v azylovém řízení.

V případě nebinárních, transgender a intersexuálních žadatelů poskytněte **informace o genderu, které budou použity při rozhodování** o jejich žádosti o mezinárodní ochranu v souladu s právními předpisy platnými v zemi azylu.

Klíčové body k zapamatování

- Připravte se na pohovor tím, že se seznámíte s informacemi dostupnými ve spisu i v informacích o zemi původu.
- Během úvodní fáze se snažte navodit atmosféru důvěry. Srozumitelným způsobem sdělte všechny potřebné informace týkající se mezinárodní ochrany, práv a povinností žadatele a účelu a struktury pohovoru.
- Použijte trychtýřový přístup: dejte žadateli prostor, aby před zahájením zjišťovací fáze formuloval svou žádost pomocí otevřeného vyprávění.
- Určete a použijte linii rozhovoru, která je vhodná pro konkrétní případ během fáze dotazování, sledující životní dráhu žadatele nebo techniku „téma za tématem“.
- Používejte následující flexibilní přístup.
 - Nezapomeňte, že někteří žadatelé mohou mít potíže s rozebráním svých SOGIESC nebo s verbalizací pocitů a emocí.
 - Dbejte na to, aby vaše verbální i neverbální komunikace vyjadřovala neutralitu, empatii a pomáhala budovat důvěru.
 - Držte se výrazů, které používají žadatelé, abyste se vyhnuli nálepkování žadatelů a jejich zkušeností.
 - Své otázky přizpůsobte vyprávěním a zkušenostem, které žadatel uvádí.
- Níže jsou uvedeny aspekty nebo témata, které by v závislosti na specifikách každého případu mohly být relevantní pro zkoumání.
 - Souvislosti života žadatele, například rodina, bydliště, školní docházka, pracovní prostředí, společenský život atd.
 - Povědomí žadatele o jeho vlastních SOGIESC. To, jak a kdy si někdo začne uvědomovat své vlastní SOGIESC, nemusí být lineární a u jednotlivých osob se značně liší. SOGIESC se mohou měnit.
 - Vztahy, které žadatel (možná) měl nebo má. Mohlo jich být mnoho nebo nemusely být žádné, mohly zahrnovat citovou nebo sexuální složku, žadatelé z řad leseb a gayů mohli mít (měli) vztahy s osobami opačného pohlaví a mohli mít (měli) vztahy s osobami stejného pohlaví bez ohledu na svou sexuální orientaci, například při situačních sexuálních aktivitách.

Klíčové body k zapamatování

- Nemůžete klást otázky týkající se sexuálních praktik.
- Případné odhalení SOGIESC žadatele jiným osobám nebo jinými osobami. Je možné, že žadatel své SOGIESC ještě neodhalil ostatním a v některých případech mohou být relevantní vnímané SOGIESC žadatele.
- Důsledky toho, že je člověk považován za člověka, který neodpovídá převládajícím normám ve společnosti nebo v referenčním kontextu.
- Znalost LGBTIQ komunity, sdružení nebo skupin. Mnoho žadatelů není s takovými organizacemi obeznámeno.
- Obeznamenost s politikami, právními předpisy a praxí týkajícími se LGBTIQ osob. Různí žadatelé mají různou úroveň znalostí a povědomí.
- Během závěrečné fáze se ujistěte, že byly pokryty všechny relevantní aspekty žádosti, v případě potřeby žadateli zopakujte zásadu důvěrnosti a zaznamenejte případné zvláštní potřeby. V případě nebinárního, transgender nebo intersexuálního žadatele jej informujte o osobních údajích (jméno, gender/pohlaví), které budou použity v rozhodnutí.

5. Posuzování důkazů

Posuzování důkazů lze definovat jako základní metodu zjišťování relevantních skutečností jednotlivého případu prostřednictvím zkoumání a porovnávání dostupných důkazů ⁽⁴⁷⁾.

V azylovém řízení žadatelé často nemohou předložit mnoho jiných důkazů na podporu své žádosti než svá tvrzení. To platí zejména pro žadatele s žádostí založenou na SOGIESC, která svou povahou zasahuje do soukromé sféry života člověka, a proto ji lze jen stěží prokázat písemnými důkazy.

Vzhledem k tomu je důležité přijmout strukturovaný přístup k hodnocení důkazů, aby se snížilo riziko subjektivního a neobjektivního posouzení a usnadnilo se dosažení odůvodněného, správného a jednotného rozhodnutí.

Související publikace agentury EUAA

Další informace o tom, jak provádět posouzení důkazů v žádostech o azyl, naleznete v dokumentu agentury EUAA, [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Praktická příručka k posuzování důkazů a rizik), leden 2024, oddíl „Key elements of evidence assessment (Klíčové prvky posuzování důkazů)“.

Tato kapitola obsahuje informace o tom, jak rozhodčí může:

- shromažďovat důkazy v případech SOGIESC, včetně shromažďování tvrzení způsobem citlivým vůči SOGIESC a shromažďování písemných a jiných druhů důkazů v žádosti založené na SOGIESC,
- identifikovat a formulovat podstatné skutečnosti v případech SOGIESC:
 - pochopit, proč je u žádostí založených na SOGIESC důležité nehlédět na identifikaci relevantních skutečností příliš striktně,
 - jak a proč je třeba vzít v úvahu individuální situaci žadatele,
 - proč je při formulování podstatných skutečností důležité odrážet způsob, jakým je žadatel prezentoval,
- posoudit v případech SOGIESC věrohodnost tvrzení žadatele, písemných důkazů a informací o zemích původu.

⁽⁴⁷⁾ EUAA, [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Praktická příručka k posuzování důkazů a rizik), leden 2024, oddíl „Key elements of evidence assessment (Klíčové prvky posuzování důkazů)“.

5.1. Shromažďování informací

Obrázek 9. Hlavní kroky posuzování důkazů: shromažďování informací

Posuzování důkazů začíná shromažďováním informací. Proces shromažďování informací probíhá v různých fázích: shromáždění důkazů, určení relevantních skutečností a propojení každého důkazu s jednou nebo více relevantními skutečnostmi.

5.1.1. Shromažďování důkazů

Během posuzování žádosti mají žadatel a azylový orgán **povinnost spolupracovat**: žadatel tím, že **splní všechny náležitosti** potřebné k co nejrychlejšímu odůvodnění žádosti, a orgán tím, že **prošetří** a posoudí příslušné náležitosti žádosti.

V případě žádostí založených na SOGIESC je v rámci vaší povinnosti provést šetření obzvláště důležité, abyste neprodleně zjistili veškeré zvláštní potřeby zvláštních procesních záruk, které vyplývají ze SOGIESC žadatele nebo z jiných prolínajících se potřeb, a abyste na tyto potřeby náležitě reagovali.

Další informace ke zvláštním potřebám viz oddíly [2.1. SOGIESC a zvláštní potřeby](#) a [2.2. Identifikace zvláštních potřeb](#).

Související publikace agentury EUAA

Další informace o povinnosti spolupracovat naleznete v dokumentu agentury EUAA, [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Praktická příručka k posuzování důkazů a rizik), leden 2024, oddíl 1.1 „Collect evidence (Shromažďování důkazů)“.

a) Shromažďování tvrzení

Tvrzení jsou v případech SOGIESC obvykle prvotním, ne-li jediným, zdrojem důkazů. Při přípravě a vedení osobního pohovoru se za účelem shromáždění tvrzení žadatele řídte pokyny uvedenými v kapitole [4. Osobní pohovor](#). Je obzvláště důležité, abyste si byli vědomi problémů, které mohou vyplývat z toho, že žadatel má potíže se sdělením informací o některých citlivých tématech. Další podrobnosti o tom, jak navodit příznivou atmosféru, viz oddíl [1.1. Důležitost důvěry](#). Buďte si vědomi možných předpojatostí, domněnek nebo stereotypů a dalších zkreslujících faktorů, které mohou mít vliv na vás a na pohovor (více viz

oddíl [5.2.4. Faktory zkreslení](#) a oddíl [1.4. Dopad stereotypů, domněnek a předsudků](#). Další pokyny k tomu, jak používat komunikační techniky k vytvoření inkluzivního prostředí, naleznete v [Praktické příručce o žadatelích s různými sexuálními orientacemi, genderovými identitami, genderovými vyjádřeními a pohlavními znaky – průřezové prvky](#), v kapitole 3. Inkluzivní komunikace a vytváření bezpečného prostředí.

Povinnost předložit co nejdříve všechny prvky má žadatel ⁽⁴⁸⁾. Míra, v jaké by žadatelé s žádostí založenou na SOGIESC měli tuto povinnost splnit, pokud jde o sdělení informací o jejich SOGIESC a souvisejících zkušenostech, by měla být zvážena s ohledem na jejich osobní situaci a citlivost tématu.

Stejně jako při každém posuzování žádostí o mezinárodní ochranu byste se měli jako rozhodčí, který shromažďuje důkazy, ujistit, že žadatel dostal dostatečnou příležitost objasnit případné zjevné nesrovnalosti, problémy s plauzabilitou nebo nedostatek informací. Nakonec se zaměřte na identifikaci příčin(y) zbývajících nesrovnalostí nebo nedostatku podrobností, abyste určili, do jaké míry by měly být tyto nesrovnalosti považovány za negativní ukazatel věrohodnosti. To by mělo být provedeno s náležitým ohledem na osobní situaci žadatele nebo jakékoli jiné faktory, které mohou ovlivnit schopnost žadatele doložit svou žádost, aby bylo možné řádně vyhodnotit jejich dopad na posouzení věrohodnosti.

b) Shromažďování písemných a jiných druhů důkazů

U žádostí založených na SOGIESC je důležité vzít v úvahu, že žadatelé (ve většině případů) nemohou předložit průkazné písemné nebo jiné důkazy týkající se SOGIESC.

Pokud žadatel předloží dokumenty nebo jiné důkazy na podporu svých SOGIESC, existují specifické úvahy o tom, **jaký druh písemných důkazů by měl být přijat a posouzen** a jaká váha může být přiznána jednotlivým druhům písemných důkazů.

- **Zdravotní vyšetření nebo výsledky testů** zaměřené na zjištění sexuální orientace nemůžete (vy ani nikdo jiný z azylového orgánu) vyžadovat ani přijímat jako důkazní prostředek; k posouzení věrohodnosti sexuální orientace osoby nelze použít ani **psychologické zprávy** obsahující údaje o sexuální orientaci žadatele ⁽⁴⁹⁾.

V případě transgender žadatelů, kteří tvrdí, že zahájili nebo dokončili tranzici, může jejich vyprávění potvrdit lékařský doklad o lékařském zákroku potvrzujícím gender nebo o hormonální léčbě. V těchto případech můžete tyto dokumenty přijmout nebo se dotázat, zda je žadatel má. Pokud budou tyto dokumenty předloženy, můžete je použít jako důkaz. Totéž platí pro lékařské doklady o vrozených stavech nebo biologických

⁽⁴⁸⁾ Čl. 4 odst. 1 směrnice QD (přepřacované znění); čl. 4 odst. 1 nařízení QR a čl. 28 odst. 6 nařízení APR.

⁽⁴⁹⁾ V rozsudku SDEU, 2014, [A, B, C](#), *op. cit.*, poznámka pod čarou 19, body 59–66, Soudní dvůr objasnil, že důkazy o sexuálních aktivitách a testy zaměřené na zjištění sexuální orientace nesmějí být orgány použity. V rozsudku SDEU ze dne 25. ledna 2018, [F v. Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal \(dříve Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal\)](#), C-473/16, EU:C:2018:36, body 71–72, SDEU rovněž vyloučil použití psychologické zprávy k posouzení věrohodnosti uváděné sexuální orientace žadatele. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#). V obou rozsudcích SDEU odkazuje na EÚLP a Listinu základních práv EU (*op. cit.*, pozn. pod čarou 33), konkrétně na články, jako je právo na respektování lidské důstojnosti (článek 1 EÚLP; článek 1 Listiny EU), právo na respektování soukromého a rodinného života (článek 8 EÚLP, článek 7 Listiny) a obecný a absolutní zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení (článek 3 EÚLP; články 3 a 4 Listiny EU). Povšimněte si také rozsudku SDEU ze dne 7. listopadu 2013, [Minister voor Immigratie en Asiel v. X, Y a Z v. Minister voor Immigratie en Asiel](#), spojené věci C199/12 až C201/12, EU:C:2013:720, bod 76 a bod rozhodnutí č. 3. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#). 42. bod odůvodnění nařízení QR uvádí, že „[...] Žadatelé by zejména v souvislosti se sexuální orientací a genderovou identitou neměli být předmětem podrobného dotazování nebo zkoumání jejich sexuálního chování“.

znacích nebo pro lékařské zákroky u intersexuálních žadatelů. Neexistence takových lékařských dokladů však sama o sobě nemůže mít negativní dopad na posouzení věrohodnosti.

- **Písemné důkazy, jako jsou fotografie nebo videa zobrazující intimní akty nebo nahotu** (ať už explicitní, či nikoli) si nemůžete vyžádat ani přijmout a nelze je použít k posouzení věrohodnosti sexuální orientace dané osoby. To by představovalo zásah do osobní důstojnosti. Vezměte na vědomí, že „povolit nebo připustit takový typ důkazů by navíc podněcovalo ostatní žadatele a de facto by to znamenalo povinnost předložit takový důkaz“⁽⁵⁰⁾.
- **Jiné druhy fotografií nebo videí** (tj. obrázky, které nezobrazují sexuální nebo intimní akty), které jsou prezentovány na podporu sexuální orientace nebo genderové identity žadatele, mohou být přijaty, ale nejsou vyžadovány. Pokud je tento materiál předložen, měl by být zohledněn při posuzování věrohodnosti.
- Na podporu jakýchkoli relevantních skutečností, včetně například svých SOGIESC nebo událostí, které by mohly po návratu vyvolat riziko, může žadatel předložit také **příspěvky nebo články** (např. on-line nebo novinové články).
- Průzkum **otevřených zdrojů** vám může pomoci najít informace, které žadatel nepředložil, například o jeho rodinném stavu / vztahu nebo historii, o jeho problémech v minulosti nebo o aktivitách souvisejících s LGBTIQ, do kterých se zapojil. Může vám také pomoci ověřit nebo najít další souvislosti ohledně informací nebo důkazů, které žadatel předložil.

5.1.2. Identifikace a formulace relevantních skutečností

Relevantními skutečnostmi jsou (údajné) skutečnosti a okolnosti, které souvisejí s jedním nebo více základními prvky definice uprchlíka⁽⁵¹⁾ nebo osoby, která má nárok na doplňkovou ochranu⁽⁵²⁾, a týkají se podstaty žádosti⁽⁵³⁾.

a) Určení relevantních skutečností

Ačkoli relevantní skutečnosti musí být spojeny s konstitutivními prvky definice uprchlíka nebo osoby, která má nárok na doplňkovou ochranu, v případě žádostí založených na SOGIESC je důležité, aby identifikace relevantních skutečností nebyla posuzována příliš úzce. Jinými slovy, **dejte pozor, abyste nepřehlédli skutečnosti**, které se na první pohled mohou zdát pro mezinárodní ochranu irelevantní, zatímco při bližším posouzení se mohou ukázat jako relevantní skutečnosti. Pokud například transsexuální žadatel uvede, že opustil svou zemi, protože se nemohl uživit, dejte si pozor, abyste tuto skutečnost příliš snadno neodmítli jako nepodstatnou pro žádost jen proto, že se na první pohled nezdá, že by souvisela s kritérii způsobilosti. Mohlo by se stát, že žadatel nebude mít kvůli své transsexualitě žádné pracovní příležitosti ani přístup ke zdravotní péči a bydlení. V tomto případě by jak trans identita, tak

⁽⁵⁰⁾ SDEU, 2014, [A, B, C](#), *op. cit.*, poznámka pod čarou 19, bod 66. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

⁽⁵¹⁾ V souladu s čl. 1A odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků; čl. 2 písm. d) směrnice QD (přepřacované znění); čl. 3 odst. 5 nařízení QR.

⁽⁵²⁾ V souladu s čl. 2 písm. f) a článkem 15 směrnice QD (přepřacované znění); čl. 3 odst. 6 a článkem 15 nařízení QR.

⁽⁵³⁾ Čl. 4 odst. 3 směrnice QD (přepřacované znění) a čl. 34 odst. 2 nařízení APR.

prožitá diskriminace představovaly relevantní skutečnosti ⁽⁵⁴⁾. Stejně tak může být relevantní skutečností i sexuální vztah(y) mezi osobami stejného pohlaví v minulosti, přestože žadatel není gay, lesba ani bisexuál nebo se jako takový neidentifikuje. Skutečnost, že došlo k sexuálním aktivitám osob stejného pohlaví, by sama o sobě mohla představovat riziko po návratu.

Ubezpečte se, že **kriticky zkoumáte všechny dostupné důkazy** (tvrzení a dokumenty), abyste správně identifikovali relevantní skutečnost a vyhnuli se odvozování skutečností bez jejich plného prozkoumání. Pokud například žadatel předloží lékařskou zprávu potvrzující, že podstoupil operativní změnu pohlaví, neznamená to vždy, že je transgender osoba nebo že se takto identifikuje. V některých souvislostech mohli být žadatelé donuceni k tomu, aby podstoupili léčbu nebo lékařské zákroky jako „nápravná opatření“ (např. nápravná tranzice pro gaye nebo intersexuální osoby).

Kromě toho by jako relevantní skutečnost důležitá pro žádost musela být označena jakákoli skutečnost, která by mohla vést nebo vedla k tomu, že by žadateli byly přisouzeny dané SOGIESC.

Kromě toho při určování relevantních skutečností zohledněte **osobní situaci** žadatele ⁽⁵⁵⁾. Pokud může osobní situace zvýšit riziko pronásledování nebo vážné újmy, musí být identifikována a výslovně uvedena ve formulaci relevantní skutečnosti, aby byla prokázána její relevantnost a aby byla předmětem posouzení věrohodnosti.

Související publikace agentury EUAA

Podrobnější pokyny k osobní situaci při posuzování důkazů naleznete v [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Praktické příručky k posuzování důkazů a rizik) agentury EUAA, leden 2024, oddíl 1.2.1 písm. d) „Consider the applicant’s personal circumstances surrounding the material facts (Posouzení osobní situace žadatele v souvislosti s relevantními i skutečnostmi)“.

V neposlední řadě si uvědomte, že relevantní skutečnosti mohou nastat po odchodu ze země původu (což může vést k tomu, že se žadatel stane **uprchlíkem „sur place“**) ⁽⁵⁶⁾. Během vyřizování a/nebo posuzování žádosti o azyl by se dokonce mohly objevit nové relevantní skutečnosti. Žadatel může například během azylového řízení podstoupit zákrok potvrzující gender nebo navázat vztah s osobou stejného pohlaví. Dokud tedy není posouzení dokončeno, mohou být zjištěny nové relevantní skutečnosti, které budou doplněny do žádosti a zahrnuty do posouzení.

U žádostí založených na SOGIESC je rovněž obzvláště důležité zajistit, aby během osobního pohovoru byly prozkoumány všechny (potenciální) relevantní skutečnosti žádosti.

⁽⁵⁴⁾ Mějte na paměti, že určení relevantních skutečností nezahrnuje právní posouzení jako takové. Zda je diskriminace natolik závažná, že představuje pronásledování, je tedy třeba posoudit v pozdější fázi procesu rozhodování.

⁽⁵⁵⁾ Čl. 4 odst. 3 písm. c) směrnice QD (přepřacované znění); čl. 34 odst. 2 písm. d) nařízení APR.

⁽⁵⁶⁾ Článek 5 směrnice QD (přepřacované znění); článek 5 nařízení QR.

b) Formulace relevantních skutečností

Při **formulování relevantních skutečností** je důležité odrážet způsob, jakým je vám žadatel prezentoval. Jinými slovy, měli byste se držet situace nebo události popsané žadatelem.

V případech SOGIESC je to obzvláště důležité, protože sexuální orientace, genderové identity, vyjádření genderové příslušnosti a pohlavní znaky mohou být pocíťovány a prožívány různými způsoby a mohou mít mnoho různých nuancí. Způsob, jakým se žadatel sám definuje, a jeho SOGIESC proto nemusí spadat do konkrétních nebo „předem definovaných“ kategorií. Žadatel se také nemusí výslovně identifikovat za použití terminologie, která je zahrnuta v zkratce LGBTIQ. To by se mělo odrazit ve způsobu, jakým jsou formulovány relevantní skutečnosti, aby byl stanoven nezbytný základ pro správné posouzení věrohodnosti.

Příklad

Níže je uveden příklad chybné formulace, která nerespektuje způsob, jakým žadatel prezentoval významnou skutečnost, následované správnou formulací.

Shrnutí tvrzení žadatele

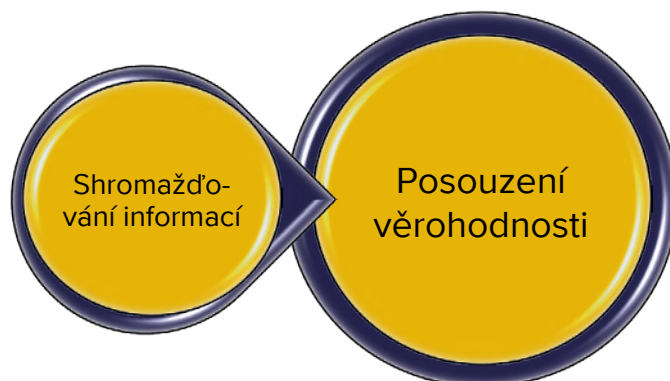
Mladá žena ze země X oznámila rozhodčímu, že má sexuální vztah s jinou ženou. Jedná se o jediný vztah, který kdy měla. Žadatelka se v žádném okamžiku pohovoru nevymezila z hlediska sexuální orientace.

Formulace relevantní skutečnosti

- ☒ Žadatelka je lesba.
- ☒ Žadatelka je žena, která má sexuální vztah s jinou ženou.

5.2. Posouzení věrohodnosti

Obrázek 10. Hlavní kroky posuzování důkazů: posouzení věrohodnosti

Posouzení věrohodnosti je proces **analýzy všech relevantních důkazů** pomocí konkrétních kritérií a ukazatelů s cílem individuálně, nestranně a objektivně určit, které relevantní

skutečnosti mohou být v žádosti o mezinárodní ochranu přijaty. Relevantními důkazy jsou především tvrzení žadatele, písemné důkazy a informace o zemi původu.

Související publikace agentury EUAA

Další informace o posouzení věrohodnosti naleznete v dokumentu agentury EUAA, [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Praktická příručka k posuzování důkazů a rizik), leden 2024, oddíl 2. „Step 2. Credibility assessment (Krok 2. Posouzení věrohodnosti)“.

5.2.1. Posouzení tvrzení žadatele

Posouzení věrohodnosti tvrzení žadatele týkajících se případů založených na SOGIESC se provádí za použití stejných **ukazatelů věrohodnosti** jako u jakéhokoli jiného tvrzení: míry podrobnosti a specifičnosti tvrzení žadatele, jejich vnitřní soudržnosti, konzistentnosti a plauzabilitě, jakož i souladu těchto tvrzení se všemi ostatními důkazy souvisejícími s touto zkoumanou relevantní skutečností (vnitřní věrohodnost), jakož i jejich souladu s informacemi o zemi původu (vnější věrohodnost).

Plauzabilita může rovněž platit jako kritérium, ale měla by být uplatňována obezřetně a v mezích své definice. Plauzabilitou se rozumí to, co je možné nebo čemu lze uvěřit ve vztahu k obecně přijímaným informacím, jako jsou fyzikální zákony nebo realistický průběh událostí. Úvahy o plauzabilitě by neměly být založeny na spekulacích a subjektivních domněnkách nebo předsudcích. Například skutečnost, že žadatel měl v domě své rodiny styk s osobou stejného pohlaví, nelze považovat za nepravděpodobnou pouze proto, že se toto chování jeví jako iracionální, protože mohlo žadatele vystavit rizikům, pokud by je jeho rodina při tomto aktu přistihla.

Při uplatňování ukazatelů věrohodnosti je třeba vzít v úvahu všechny **individuální a nepřímé faktory**, které mohou vést ke zkreslení, pokud jde o jejich možný dopad na schopnost žadatele doložit svou žádost. Musí být rovněž zváženy, pokud jde o schopnost rozhodčího posoudit žádost nestranně a objektivně. Dávejte pozor na své vlastní domněnky a ujistěte se, že neovlivňují vaše očekávání z hlediska dostatečnosti podrobností, které žadatel uvádí, nebo jejich plauzability. Viz také oddíl [5.2.4 Faktory zkreslení](#).

Související publikace agentury EUAA

Další podrobné pokyny naleznete v dokumentu agentury EUAA, [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Praktická příručka k posuzování důkazů a rizik), leden 2024, oddíl 2.2. „Assess the statements of the applicant against credibility indicators (Posouzení tvrzení žadatele na základě ukazatelů věrohodnosti)“.

S ohledem na tuto skutečnost však mohou žádosti o azyl založené na SOGIESC vyvolat specifické **problémy při posuzování věrohodnosti**. Níže je uvedeno několik bodů, které možná budete muset zohlednit ve své analýze věrohodnosti.

Sebeidentifikace

Sebeidentifikace je známkou SOGIESC žadatele. Žadatelé, kteří se sami identifikují jako LGBTIQ, však budou muset svou žádost doložit – stejně jako v jiných druzích žádostí – podrobnými, soudržnými a věrohodnými tvrzeními týkajícími se jejich SOGIESC a dalšími důkazy, které mají k dispozici ⁽⁵⁷⁾.

Naopak **nedostatečná sebeidentifikace** by neměla být nutně považována za ukazatel toho, že žadatel SOGIESC nemá nebo mu nebudou dané SOGIESC přisouzeny. Mohou existovat různé důvody, proč žadatel nedospěl k sebeidentifikaci nebo se neztotožňuje s výrazy, které se běžně používají pro různé SOGIESC, nebo se sám neidentifikuje jako LGBTIQ osoba jako taková.

Různorodost zkušeností a rozmanitost osobních situací

Pokud jde o žádosti založené na SOGIESC, podobně jako u strukturování osobního pohovoru (viz oddíl [4.3.1. Flexibilní přístup](#)) při posuzování věrohodnosti tvrzení žadatele zvažte **různorodost zkušeností**, které žadatelé mohou mít, a **rozmanitost osobních situací** v daném případě. Každý jednotlivec vnímá, prožívá a žije své SOGIESC osobně, což se může u každého lišit. Události nebo situace související se SOGIESC dané osoby mohou mít různý význam a mohou se jich týkat na různých úrovních. Žadatelé s podobným zázemím se mohou přesto identifikovat různými způsoby, mohou mít různé zkušenosti a mohou svou žádost a vyprávění zaměřit na různé aspekty.

V případech SOGIESC může **věk žadatele** ovlivnit míru jeho sebeuvědomění a jeho schopnost vyjádřit myšlenky a pocity týkající se vlastních SOGIESC. Způsob, jakým se v určité kultuře hovoří nebo nehovoří o genderu a sexualitě a jak jsou vnímány, pravděpodobně ovlivní to, jak osoba chápe svou vlastní sexualitu nebo genderovou identitu. Kromě toho nevytvářejte žádné domněnky ohledně věku, ve kterém by někdo měl nebo neměl mít milostný nebo sexuální vztah, uvědomit si své SOGIESC nebo je odhalit. Ačkoli dospívání je období života, které je (v mnoha kulturách) obvykle považováno za období spojené s objevováním a probouzením sexuality a identity, procesy a vývoj s tím spojené mohou probíhat jak dříve, tak i mnohem později v životě. Starší žadatelé mohou mít také potíže s odhalením svých SOGIESC, například z důvodu delšího vystavení diskriminaci, stigma atd. Osoby, které si své SOGIESC uvědomí/ přijmou v pozdějším věku, se také mohou obávat, že nebudou považovány za věrohodné. Při posuzování věrohodnosti zvažte výše uvedené skutečnosti.

Relevantní skutečnosti, které určíte a u kterých provedete analýzu věrohodnosti, se budou u různých případů lišit. Na základě profilu žadatele, který vám byl předložen, můžete předpokládat, že pro daný případ je relevantní určitý aspekt. Pokud však není relevantní pro případ žadatele a nepředloží jej k odůvodnění své žádosti, nepředstavuje to samo o sobě negativní ukazatel věrohodnosti. Pokud například homosexuální žadatel uvede, že nikdy neměl homosexuální vztah, není to samo o sobě negativním ukazatelem věrohodnosti jeho sexuální orientace. Aby bylo možné posoudit věrohodnost skutečnosti, že je gay, budete muset analyzovat další relevantní tvrzení na základě obvyklých kritérií vnitřní a vnější věrohodnosti a plauzability, je-li to relevantní. K určení relevantních tvrzení o relevantní

⁽⁵⁷⁾ SDEU, 2014, [A, B, C](#), op. cit., poznámka pod čarou 19, bod 49. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

skutečnosti se odvolajte na aspekty, které se objevily během pohovoru, jako je objevení nebo odhalení jeho SOGIESC. Další podrobnosti o případných relevantních aspektech viz oddíl [4.3.2. Aspekty, které je případně vhodné prozkoumat](#).

Posouzení věrohodnosti individualizovaným a citlivým způsobem

Jak již bylo uvedeno, k doložení své žádosti o azyl založené na SOGIESC musí žadatel často odhalit a probírat některé ze svých nejintimnějších soukromých zkušeností. To je třeba mít na paměti při posuzování věrohodnosti a používání ukazatelů věrohodnosti. V případech SOGIESC je obzvláště důležité zdůraznit, že posouzení věrohodnosti je třeba provést „individualizovaným a citlivým způsobem“ ⁽⁵⁸⁾.

Opožděné odhalení

Opožděné odhalení v případech SOGIESC by samo o sobě nemělo negativně ovlivnit zjištění o věrohodnosti sexuální orientace deklarované žadatelem.

SDEU, 2014, A, B, C ⁽⁵⁹⁾

[...] vzhledem k citlivé povaze otázek souvisejících s osobní identitou člověka, a zejména s jeho sexualitou nelze učinit závěr o jeho nedostatečné důvěryhodnosti na základě pouhé skutečnosti, že z důvodu neochoty odhalit intimní aspekty svého života nedeklaroval hned od počátku svoji homosexualitu

Nařízení QR se rovněž zabývá otázkou opožděného odhalení sexuální orientace žadatele a souvisejícími závěry o věrohodnosti.

28. bod odůvodnění nařízení QR

Rozhodující orgán by své závěry o nedůvěryhodnosti žadatele neměl opírat pouze o skutečnost, že se žadatel při poskytnutí prvotních informací o svém pronásledování nedovolával své sexuální orientace, ledaže by bylo zjevné, že žadatelovým záměrem je pouze odložit nebo zmařit výkon rozhodnutí, jehož výsledkem by byl jeho návrat.

LGBTIQ žadatelé, kteří neodpovídají cis-normativním nebo heteronormativním standardům své společnosti, mají často dlouhodobou zkušenost s marginalizací, diskriminací, stigmatem, násilím nebo žijí v neustálém strachu, že budou „odhaleni“, nebo neustále potlačují určité části své identity.

⁽⁵⁸⁾ UNHCR, [Směrnice k mezinárodní ochraně č. 9](#), 2012, op. cit., pozn. pod čarou 33, bod 62.

⁽⁵⁹⁾ SDEU, 2014, A, B, C, op. cit., poznámka pod čarou 19, bod 69. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

Uvědomění si a objevení svých SOGIESC žadatelem

Způsob, jakým žadatel prožil uvědomění si nebo objevení svých SOGIESC, se může lišit od zkušeností jiného žadatele, i když mají podobný původ (viz oddíl [4.3.2. Aspekty, které je případně vhodné prozkoumat](#)). Absence vnitřního boje nebo neuvedení jednoho konkrétního okamžiku či situace, kdy si žadatel uvědomil své SOGIESC, nesvědčí o nedostatečné věrohodnosti.

Znalost situace ostatních osob se stejnými SOGIESC, právních předpisů a sítí podporujících LGBTIQ osoby

Úroveň znalostí žadatelů o situaci osob s jejich (nebo jinými různými) SOGIESC, o souvisejících právních předpisech a o existujících sítích podporujících LGBTIQ osoby se může lišit. Chcete-li určit úroveň informací, které můžete očekávat, zvažte specifika konkrétního případu. Někteří žadatelé mohou například vědět o situaci osob s různými SOGIESC pouze ve své komunitě, zatímco jiní mohou také znát situaci v celé zemi. V jiném případě by žadatelé, kteří jsou LGBTIQ aktivisty, pravděpodobně měli více znalostí než žadatelé, kteří LGBTIQ organizaci nikdy nekontaktovali. Vliv na jeho znalost a pochopení výše uvedených skutečností může mít i osobní situace žadatele, jako je jeho dosažené vzdělání.

Nedostatečná nebo omezená znalost či zapojení žadatele do LGBTIQ sítí nebo skupin nebo znalost (trestně) právních předpisů by neměla být nutně považována za negativní ukazatel věrohodnosti, ledaže by profil a zkušenosti žadatele umožňovaly důvodně předpokládat, že má danou úroveň znalostí jednoho nebo druhého (např. zkušený a vzdělaný LGBTIQ aktivista, který to uvádí jako jeden z prvků své žádosti). Tvzení žadatele byste měli posoudit na základě ukazatelů věrohodnosti.

Vztahy s osobami opačného pohlaví

Žadatelé, kteří jsou gayové nebo lesby, možná mají (měli) vztahy s osobami opačného pohlaví. Může tomu tak být z různých důvodů (více v oddíle [4.3.2. Aspekty, které je případně vhodné prozkoumat](#)). Skutečnost, že mají nebo měli vztahy s osobami opačného pohlaví, byli ženatí/vdané nebo mají děti, zatímco jsou lesby nebo gayové, by sama o sobě neměla být považována za nesrovnalost. Tvzení týkající se takových vztahů jsou však obvykle relevantní pro posouzení věrohodnosti a měla by být posuzována s ohledem na tvrzení týkající se sexuální orientace. Proto možná budete muset posoudit, zda ve výpovědi žadatele k těmto tématům a souvisejícím významným skutečnostem existují nesrovnalosti nebo rozpory.

Podrobná tvrzení o sexuálních aktivitách a praktikách

Podrobná tvrzení o sexuálních aktivitách a praktikách by se při posuzování věrohodnosti neměla brát v úvahu. Může se stát, že se žadatel sám více nebo výhradně zaměří na sexuální aspekty svých vztahů nebo sexuální sféru svých SOGIESC nebo že se spíše nebo výlučně zaměří na romantickou sféru. V každém případě může být pro posouzení věrohodnosti důležité vysvětlení, proč ho jedna nebo druhá oblast nezajímá nebo i cítí menší zájem, proč a jakým způsobem jsou pro něj sexuální praktiky nebo emoce důležité, zda to v minulosti bylo jinak a jaká je jeho vize do budoucna, pokud jde o vztahy.

Praktikování náboženství

Náboženství nebo náboženské orgány mohou zaujmout postoj ke konkrétním SOGIESC. Informace o tom můžete získat prostřednictvím informací o zemích původu. Budte si vědomi svých vlastních domněnek ohledně příslušného náboženství, jeho učení a norem týkajících se různých SOGIESC.

Všimněte si, že pokud žadatel prohlásí, že je věřící nebo praktikuje náboženství, které obecně nepodporuje nebo není tolerantní vůči jeho SOGIESC, nemělo by to být považováno za nesrovnalost jako takovou. Budete muset posoudit, zda v žadatelově výpovědi o relevantních skutečnostech nejsou nějaké nesrovnalosti nebo rozpory, a to s ohledem na obecné zásady analýzy věrohodnosti.

Uvědomte si také, že oficiální postoj, který náboženství zaujímá k některým SOGIESC, nemusí být v praxi dané komunity (plně) dodržován. Dostupné informace o tématu byste měli posoudit jako relevantní pro daný případ.

Schopnost vyjadřovat myšlenky a pocity

Při posuzování věrohodnosti berte v úvahu, že někteří žadatelé se mohou cítit více uvolněně a jsou schopnější vyprávět o svých zkušenostech a vyjadřovat myšlenky a pocity týkající se intimních a osobních záležitostí než jiní žadatelé. Při určování úrovně podrobnosti, jasnosti, konzistence a hloubky, kterou lze od tvrzení žadatele rozumně očekávat, je důležité si uvědomit osobní a kontextové okolnosti žadatele a další faktory, které mohou určovat zkreslení. (Viz oddíl [5.2.4. Faktory zkreslení](#) a oddíl [1.2. Dopad kulturního, sociálního a jazykového prostředí](#)). Všimněte si, že při zkoumání osobních a kontextových okolností žadatele nemusí faktory, jako je vzdělání nebo sociální status, nutně vypovídat o schopnosti žadatele hovořit o (romantických) pocitech a emocích. Například ne každý, kdo má vysokoškolské vzdělání, musí nutně umět dobře vyjadřovat své emoce.

5.2.2. Posouzení písemných důkazů

Hlavním zdrojem důkazů v případech SOGIESC jsou tvrzení žadatele (více viz oddíl [5.2.1. Posouzení tvrzení žadatele](#)). Žadatel však může předložit písemné důkazy, jako jsou fotografie, členské karty organizací podporujících LGBTIQ osoby nebo písemná prohlášení třetích stran.

Všechny předložené písemné důkazy bude třeba přezkoumat s ohledem na jejich **důkazní hodnotu**, tj. do jaké míry jsou tyto důkazy na základě souboru kritérií schopny podpořit relevantní skutečnosti, jichž se týkají. Upozorňujeme, že v každém případě nebude písemný důkaz sám o sobě rozhodující pro věrohodnost relevantní skutečnosti, ale bude muset být analyzován v souvislosti s ostatními důkazy (včetně tvrzení žadatele a informací o zemi původu).

Zjištění týkající se důkazní hodnoty písemných důkazů můžete učinit na základě posouzení několika prvků v daném dokumentu, včetně:

- **relevantnosti** (zda a do jaké míry souvisí s relevantní skutečností),

- **existence** (možnost, že dokument byl vydán uvedeným autorem),
- **obsahu** (např. rozpory v dokumentu, rozpory s tvrzeními žadatele, přesnost, pokrytí základních nebo okrajových prvků, zdroj),
- **povahy** (např. originál/kopie, stav),
- **autora** (např. kdo, v jakém postavení, objektivita),
- **formy** (např. formální složky a jejich struktura).

Související publikace agentury EUAA

Další informace o posouzení písemných a dalších důkazů naleznete v dokumentu agentury EUAA, [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Praktická příručka k posuzování důkazů a rizik), leden 2024, oddíl 2.1. „Assess documentary and other evidence (Posouzení písemných a jiných důkazů)“.

Následující odstavce se zaměřují na otázky týkající se posuzování písemných a jiných důkazů, které jsou relevantní zejména v případech SOGIESC.

a) Svědectví třetích stran

Někdy mohou třetí strany, včetně rodinných příslušníků, partnerů, zájmových skupin, svědků, organizací občanské společnosti a odborníků, jako jsou sociální pracovníci, předložit prohlášení na podporu žádosti žadatele. Stejně jako u tvrzení samotného žadatele (a všech ostatních důkazů týkajících se relevantních skutečností) musí být prohlášení třetích stran výslovně a řádně zohledněna. Na základě výše uvedených kritérií je třeba vyvodit závěr o důkazní hodnotě každého z těchto dokumentů.

Je obzvláště důležité posoudit, **v jakém postavení** autor poskytuje svědectví, a posoudit jeho objektivitu. Proto by měl být zvážen autor prohlášení třetí strany, motiv(y), proč bylo prohlášení vydáno, a obsah dokumentu. V tomto ohledu mohou být relevantní níže uvedené úvahy.

- Prohlášení (pozitivní nebo negativní) **neznámých nebo anonymních zdrojů** by za normálních okolností měla omezenou váhu, protože autora (a tudíž jeho spolehlivost, objektivitu, motiv atd.) nelze prokázat.
- Svědectví poskytující **informace z první ruky** by měla mít větší váhu než prohlášení založená na informacích z druhé ruky.

Pokud například člen skupiny podporující LGBTIQ osoby uvede, že se žadatel zúčastnil různých akcí organizovaných touto skupinou podporující LGBTIQ osoby, mělo by toto prohlášení obecně větší váhu, než kdyby někdo uvedl, že mu bylo (žadatelem nebo někým jiným) řečeno, že se jich žadatel zúčastnil. Důkazy v každém případě nemají rozhodující váhu a měly by být analyzovány společně se všemi ostatními dostupnými a relevantními důkazy, které lze spojit s relevantní skutečností.

- Prohlášení třetích stran, která jsou **pouze vyjádřením podpory nebo potvrzením SOGIESC žadatele**, bez jakýchkoli faktických informací, by obecně měla jen malou nebo by neměla žádnou váhu.

Pokud však svědectví obsahují doplňující nebo nové faktické informace, bude třeba tyto prvky dále prošetřit a stále je bude třeba posoudit společně s tvrzení žadatele.

Prohlášení třetích stran, i když jsou rozsáhlá a pocházejí ze spolehlivého a nezávislého zdroje, nezbavují žadatele povinnosti doložit žádost (ústními) tvrzeními.

b) Obsah na sociálních médiích

Mějte na paměti, že obsah, který jste shromáždili nebo který žadatel prezentoval prostřednictvím **sociálních médií**, představuje specifické výzvy. Sociální média mohou zahrnovat platformy sociálních sítí, on-line seznamovací aplikace, blogy a platformy pro sdílení videí. Obsah, který je k dispozici na účtech na sociálních médiích, obvykle nevzniká v procesu stejně důsledného výzkumu a redakčního postupu jako jiná média. Takový obsah často vytvářejí také uživatelé. Mějte na paměti, že totožnost autora příspěvku a soukromých účtů na sociálních médiích lze snadno odcizit. Informace na sociálních médiích mohou podléhat rychlým změnám, včetně jejich obsahu a nastavení ochrany soukromí, tj. zda jsou veřejné nebo soukromé.

Uvědomte si, že žadatelé mohou na sociálních sítích své SOGIESC skrývat nebo je nemusí odhalovat, a dokonce mohou na sociálních médiích používat profily, jimiž prezentují „konformní“ SOGIESC. Proto může existovat vyšší riziko než u jiných zdrojů informací, že obsah bude nepřesný, neobjektivní, záměrně zavádějící nebo pochybný. Vezměte to v úvahu při posuzování důkazní hodnoty těchto materiálů a při jejich použití při posuzování věrohodnosti. Stejně jako ve všech případech, pokud se objeví jakékoli nesrovnalosti mezi informacemi shromážděnými prostřednictvím sociálních médií nebo prostřednictvím výzkumu z otevřených zdrojů, musí mít žadatel příležitost svá tvrzení objasnit.

Související publikace agentury EUAA

Více informací viz dokument agentury EUAA, [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Praktická příručka k posuzování důkazů a rizik), leden 2024, oddíl 2.1.4 písm. c) „Content gathered through social media (Obsah shromážděný prostřednictvím sociálních médií)“.

c) Lékařské zprávy

Jak je uvedeno výše v oddíle [5.1.1.b\) Shromažďování písemných a jiných druhů důkazů](#), žadatelé mohou předložit lékařské zprávy potvrzující léčbu nebo lékařské zákroky, které podstoupili, včetně například operativní změny pohlaví.

Tyto lékařské zprávy lze zohlednit při posouzení věrohodnosti relevantní skutečnosti, s níž jsou v daném případě spojeny. (Viz oddíl [5.1.2.a\) Určení relevantních skutečností](#)). Relevantní skutečnost, s níž mohou být tyto důkazy spojeny, by se lišila v závislosti na tom, jak se žadatel sám identifikuje, nebo v závislosti na žádosti, na jejíž podporu tyto dokumenty předložil. Například v případě, kdy žadatel tvrdí, že je gay a byl donucen podstoupit „nápravnou“ operaci, by při posuzování věrohodnosti skutečnosti, že takovou operaci podstoupil, mohla být vzata v potaz lékařská zpráva potvrzující operativní změnu pohlaví. V jiném případě by lékařská zpráva potvrzující operativní změnu pohlaví mohla podpořit tvrzení žadatele, že je trans žena. Nezapomeňte, že zdravotní prohlídky nebo výsledky testů zaměřených na

stanovení sexuální orientace dané osoby, včetně psychologických posouzení, nelze použít k posouzení věrohodnosti sexuální orientace dané osoby ⁽⁶⁰⁾.

Mějte na paměti, že transgender žadatelé nemusí podstoupit (nebo zahájit) léčbu nebo operativní změnu pohlaví. Důvodem může být osobní volba nebo jiné důvody. Může se tedy stát, že nepředloží žádné lékařské zprávy. To nelze považovat za negativní ukazatel věrohodnosti týkající se jejich genderové identity.

d) Absence písemných důkazů

Obecně platí, že **neexistence písemných důkazů** týkajících se SOGIESC dané osoby nemusí nutně vést k negativním zjištěním ohledně věrohodnosti ⁽⁶¹⁾. Jak již bylo zmíněno na začátku této kapitoly, žadatelé v azylovém řízení často nejsou schopni předložit na odůvodnění své žádosti mnoho jiných důkazů než svá tvrzení. To platí zejména pro žadatele s žádostí založenou na SOGIESC.

Přesto by měl rozhodčí posoudit, zda žadatel splnil svou povinnost odůvodnit svou žádost. Více informací viz oddíl [5.1.1. Shromáždování důkazů](#).

5.2.3. Posouzení informací o zemi původu

Ačkoli informace o zemi původu mají často zásadní význam pro posouzení věrohodnosti relevantních skutečností žádosti o mezinárodní ochranu, rozsah, v jakém mohou podpořit posouzení konkrétního případu, závisí na řadě faktorů, včetně toho, do jaké míry je žádost založena na osobní situaci a událostech striktně se týkajících osobního života, nebo jak dobře jsou v konkrétní zemi původu zdokumentovány informace o konkrétním tématu. Omezení nebo obtíže při podávání zpráv v zemi původu mohou **omezit dostupnost** informací o určitém tématu, a proto by měly být vždy brány v úvahu.

V případech SOGIESC je třeba poznamenat, že marginalizace LGBTIQ osob v zemích původu může vést k **nedostatečnému oznamování**, jak je podrobně uvedeno v oddíle [4.1. Příprava pohovoru](#). Míra, v níž jsou mezinárodní a jiné organizace a skupiny schopny sledovat a dokumentovat zneužívání LGBTIQ jedinců, zůstává v mnoha zemích omezená. Informace o zemi původu proto nemusí být vůbec k dispozici nebo mohou být omezeny svým rozsahem, například pokud informují o situaci pouze některých skupin pod hlavičkou LGBTIQ osob nebo o některých regionech země (obvykle hlavního města), nikoli však o jiných.

Pro účely posouzení věrohodnosti je proto důležité mít na paměti, že **neexistence informací o zemi původu** nutně neznámá, že událost nebo problém uvedené žadatelem nenastaly nebo že osoby, které zmínil, neexistují. Absence informací o zemi původu by proto sama o sobě neměla vést k negativním zjištěním důvěryhodnosti nebo by neměla být nutně považována za negativní ukazatel věrohodnosti. Před vyvozením jakýchkoli závěrů byste měli zvážit, s jakou pravděpodobností budou k dispozici příslušné informace o zemi původu týkající se prvků, v souvislosti s nimiž provádíte rešerši.

⁽⁶⁰⁾ SDEU, 2014, [A, B, C](#), *op. cit.*, poznámka pod čarou 19, body 59–66; SDEU, rozsudek ze dne 25. ledna 2018, [F v. Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal \(dříve Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal\)](#), C-473/16, EU:C:2018:36.

⁽⁶¹⁾ Čl. 4 odst. 5 směrnice QD (přepracované znění); čl. 4 odst. 5 nařízení QR.

Související publikace agentury EUAA

Pro obecné informace o používání informací o zemích původu nahlédněte do dokumentu úřadu EASO, [Praktická příručka úřadu EASO o využívání informací o zemích původu azylovými rozhodčími při posuzování žádostí o azyl](#), prosinec 2020.

5.2.4. Faktory zkreslení

Jako rozhodčí si musíte být vědomi toho, že schopnost žadatele vydávat tvrzení nebo způsob, jakým tak činí, mohou ovlivnit různé faktory. Některé faktory mohou ovlivnit i způsob, jakým jako pracovník vypracováváte, přijímáte a vykládáte sdělení.

Faktory zkreslení mohou souviset se samotným **žadatelem**, s **tlumočením a situací při pohovoru**, jakož i s vámi, **rozhodčím**. Faktory, které mohou vést ke zkreslení, existují vždy a není možné jim předejít. Je však nezbytné být si jich vědom během různých kroků procesu posuzování důkazů, aby bylo možné minimalizovat jejich dopad na výsledek řízení ⁽⁶²⁾.

Mnoho faktorů zkreslení se může uplatňovat současně a mohou být vzájemně propojeny. U případů SOGIESC existují určité faktory zkreslení, které jsou zvláště relevantní. Patří mezi ně sociální, kulturní a jazykové prostředí (viz oddíl [1.2. Dopad kulturního, sociálního a jazykového prostředí](#)), stud, nedůvěra a strach žadatele (viz oddíl [1.3. Dopad stigma, studu, nedůvěry a strachu](#)), stereotypy, domněnky a předsudky (viz oddíl [1.4. Dopad stereotypů, domněnek a předsudků](#)).

Jako rozhodčí si také musíte být vědomi toho, že skutečnost, že jste mnohokrát slyšeli a četli o příbězích s podobnými narativy, může způsobit „**únavu z věrohodnosti**“ nebo „**zatvrzení případu**“. To může vést k tomu, že budete mít větší sklon k tomu, abyste během pohovoru nezkoumali tvrzení hlouběji, a vyhnuli se tak vyslechnutí dalšího traumatického zážitku. Může také nepřiměřeně zvýšit prahovou hodnotu věrohodnosti, kterou uplatňujete. Místo toho budete muset každý případ analyzovat individuálně a bez předsudků.

Související publikace agentury EUAA

Další informace o faktorech zkreslení naleznete v dokumentu agentury EUAA, [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Praktická příručka k posuzování důkazů a rizik), leden 2024, oddíl 2.3 „Consider individual and circumstantial factors that may lead to distortions (Zohlednění individuálních a nepřímých faktorů, které mohou vést ke zkreslení)“.

⁽⁶²⁾ Čl. 10 odst. 3 písm. a) a čl. 15 odst. 3 písm. a) směrnice APD (přepracované znění); čl. 13 odst. 7 písm. a) a čl. 34 odst. 2 nařízení APR.

Klíčové body k zapamatování

- Často budou jediným dostupným důkazem tvrzení žadatele.
- Některé druhy dokumentů nelze použít jako důkazy v případech SOGIESC, například zdravotní vyšetření nebo výsledky testů, včetně psychologických posouzení, zaměřené na stanovení sexuální orientace, jakož i důkazy intimních aktů nebo nahoty v podobě fotografií a videí.
- Při zjišťování relevantních skutečností nepřehlédněte relevantní prvky, zvažte osobní situaci žadatele, nezapomeňte, že vnímání žadatele jako osoby s danými SOGIESC by bylo významnou relevantní skutečností, a zvažte skutečnosti, které nastaly na místě (*sur place*). Při formulaci relevantních skutečností se řiďte situací nebo událostmi, které žadatel popsal.
- Při posuzování věrohodnosti tvrzení žadatele je třeba kromě obecných kritérií vzít v úvahu:
 - Uvědomte si možné domněnky a stereotypy a vyvarujte se (pokud možno) jejich vlivu na vaše hodnocení.
 - Žadatelé s žádostí založenou na SOGIESC nejsou homogenní skupinou. Zohledněte různorodost jejich zkušeností a jejich osobní situace.
 - Relevantní skutečnosti, u nichž budete provádět analýzu věrohodnosti, se budou lišit. Při identifikaci příslušných tvrzení se řiďte aspekty, které se objevily během pohovoru. Pokud byste na základě profilu žadatele předpokládali, že určitý aspekt je relevantní, ale ve skutečnosti v konkrétním případě relevantní není, nepředstavuje to samo o sobě negativní ukazatel věrohodnosti.
 - Provedte posouzení věrohodnosti „individualizovaným a citlivým způsobem“ ⁽⁶³⁾.
 - Nedostatečná sebeidentifikace není sama o sobě negativním ukazatelem věrohodnosti.
 - Opožděné odhalení SOGIESC by samo o sobě nemělo být pokládáno za vadu na věrohodnosti.
 - Úroveň znalostí právních předpisů týkajících se LGBTIQ osob nebo znalost skupin podporujících LGBTIQ osoby se může lišit, a proto se liší i informace, které můžete od žadatele očekávat.
 - Osoby, které jsou gayové nebo lesby, možná mají (měly) vztahy s osobami opačného pohlaví. To samo o sobě není negativní ukazatel věrohodnosti. Současně posuďte, zda jsou ve vyjádření žadatele k těmto tématům a souvisejícím relevantním skutečnostem nějaké rozpory.
 - Pokud žadatel prohlásí, že je věřící nebo praktikuje náboženství, které obecně nepodporuje nebo není tolerantní vůči jeho SOGIESC, není to nesrovnalost jako taková. Posuďte, zda v žadatelově výpovědi nejsou s ohledem na obecné zásady analýzy věrohodnosti nějaké rozpory.
 - Neberte v úvahu podrobná tvrzení o sexuálních aktivitách a praktikách.

⁽⁶³⁾ UNHCR, [Směrnice k mezinárodní ochraně č. 9](#), 2012, op. cit., pozn. pod čarou 33, bod 62.

Klíčové body k zapamatování

- Vždy si uvědomte možné faktory, které mají dopad na schopnost žadatele prezentovat skutečnosti, včetně jeho schopnosti vyjádřit myšlenky a pocity.
- Při posuzování písemných důkazů:
 - věnujte zvláštní pozornost zdroji/autorovi svědectví třetích stran,
 - vezměte v úvahu specifika obsahu sociálních médií,
 - buďte obzvláště pozorní při posuzování lékařských zpráv, spojte je se správnou relevantní skutečností a pamatujte, že některé zprávy nelze použít k posouzení důvěryhodnosti,
 - mějte na paměti, že nedostatek písemných důkazů v případech SOGIESC by neměl nutně vést k negativnímu závěru o věrohodnosti.
- Při posuzování informací o zemích původu mějte na paměti, že u některých zemí nebo profilů mohou být z některých důvodů, včetně nedostatečného oznamování, omezeny. Mějte na paměti, že neexistence informací o zemi původu nutně neznamená, že událost nebo problém uvedené žadatelem nenastaly nebo že osoby, které zmínil, neexistují.
- Mějte na paměti, že faktory zkreslení mohou ovlivnit proces posuzování důkazů, a pokuste se minimalizovat jejich dopad.

6. Posouzení rizik

Tato kapitola se zaměřuje na:

- podrobný popis prvků a aspektů, které je třeba vzít v případech v úvahu při posuzování rizika po návratu,
- vyjasnění úlohy, kterou mohou hrát tvrzení a písemné důkazy spolu s informacemi o zemi původu a osobní situaci,
- zdůraznění ohledů týkajících se pronásledování v minulosti a různých možných žádostí SOGIESC, se zvláštním zaměřením na žádosti „*sur place*“ a žádosti žadatelů ze zemí, které mají zákony kriminalizující konkrétní SOGIESC nebo sexuální aktivity osob stejného pohlaví,
- poskytování pokynů k pojmu „zdrženlivost“,
- představení aspektů v souvislosti s původci pronásledování u žádostí založených na SOGIESC a vnitrostátních právních předpisů, které kriminalizují SOGIESC.

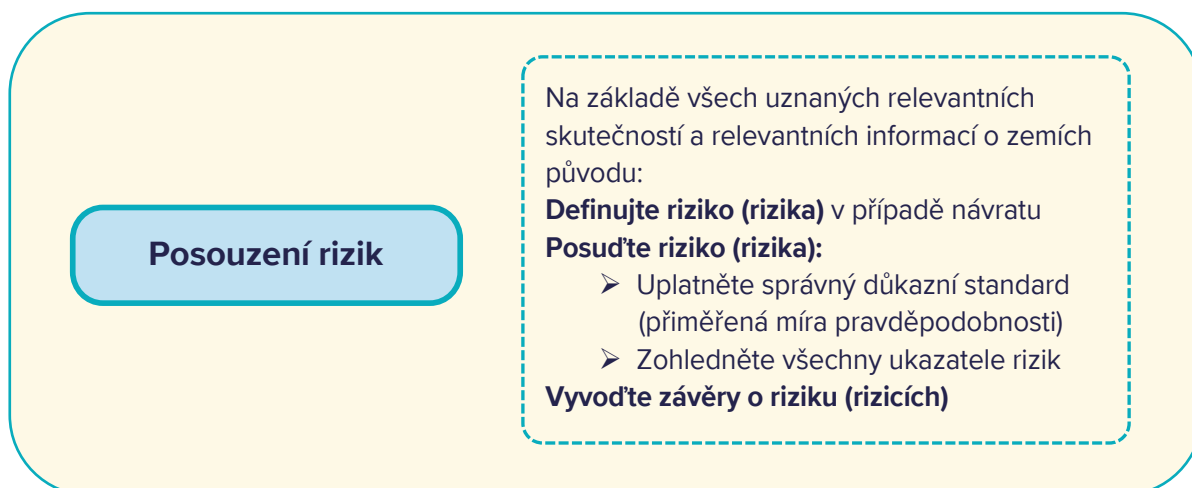
Související publikace agentury EUAA

Informace o dalších prvcích posouzení rizik naleznete v dokumentu agentury EUAA [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Praktická příručka k posuzování důkazů a rizik), v kapitole 3. „Step 3. Risk assessment (Krok 3. Posouzení rizik)“.

6.1. Prvky, které je třeba zvážit

Posouzení rizik je věcná a výhledová analýza k posouzení pravděpodobnosti, že žadatel bude v případě návratu do své domovské země pronásledován. Tato analýza zohledňuje uznávané relevantní skutečnosti a informace o zemi původu, které byly v době rozhodnutí k dispozici.

Obrázek 11. Posouzení rizik

Posouzení rizik v souvislosti s žádostí založenou na SOGIESC, stejně jako u všech ostatních žádostí, by mělo být prováděno individuálně. Při posuzování rizik v případech SOGIESC byste měli vzít v úvahu zejména následující body.

- **Akceptované relevantní skutečnosti.** Posouzení rizik bude založeno mimo jiné na relevantních tvrzeních a dokumentaci o přijatých relevantních skutečnostech předložených žadatelem, pokud existují a pokud jsou relevantní pro doložení možného budoucího rizika.

I když byly akceptovány pouze některé relevantní skutečnosti, a nikoli všechny, musíte na jejich základě provést posouzení rizik. Pokud byla například zjištěna sexuální orientace žadatele, ale jeho předchozí zkušenosti v zemi původu nikoli, budete i nadále analyzovat riziko návratu s ohledem na akceptovanou skutečnost.

- **Příslušné informace o zemi původu.** Dostupné informace o zemi původu nemusí být rozsáhlé – jak je uvedeno v oddíle [5.2.3. Posouzení informací o zemi původu](#). Pokud nejsou k dispozici spolehlivé informace o zemi původu týkající se SOGIESC, nemělo by to okamžitě vést k závěru, že situace je bezpečná. Ačkoli tomu tak v některých případech může být, na nedostatek informací je třeba nahlížet v širším kontextu, protože by naopak mohl potenciálně naznačovat vážnost situace v zemi původu pro komunity SOGIESC.

V závislosti na žádosti byste se museli zabývat informacemi o existenci právních předpisů týkajících se SOGIESC, případně včetně kriminalizace některých SOGIESC a/nebo sexuálních praktik osob stejného pohlaví. Podívejte se na informace o uplatňování těchto právních předpisů v praxi, které se mohou v různých částech země lišit nebo se v průběhu času mohly změnit. Důležité jsou také informace o sociálním klimatu a postojích různých aktérů společnosti k příslušným SOGIESC.

- **Osobní situace žadatele.** Osobní situace, včetně faktorů, jako je původ, gender, pohlaví, věk, ekonomické a sociální postavení a místo bydliště, mohou přispět ke zvýšení nebo minimalizaci rizika pro konkrétního žadatele. Například situace osob s různými SOGIESC se může v některých zemích lišit, pokud se nacházejí ve městě nebo na venkově.
- **Budoucí riziko pronásledování.** I když by při posuzování rizika po návratu mělo být zohledněno pronásledování v minulosti, je třeba si uvědomit, že mnoho LGBTIQ osob nebo osob, které se účastní sexuálních praktik s osobami stejného pohlaví, tuto skutečnost ze strachu z možného pronásledování ve své zemi původu neodhaluje. V minulosti proto nemusely být oběťmi (hrozeb) pronásledování. To však neznamená, že by v budoucnu nebyly ohroženy; aby bylo možné určit budoucí riziko, je třeba provést odpovídající analýzu ⁽⁶⁴⁾. To také neznamená, že by bylo možné očekávat, že budou ohledně svých SOGIESC (i nadále) diskrétní (viz oddíl [6.4. Otázka zdrženlivosti](#)).

Na základě shromážděných informací a výše uvedených prvků identifikujte újmu, které žadatel může po návratu čelit, a určete pravděpodobnost, že k ní (opakovaně) dojde.

⁽⁶⁴⁾ EUAA, [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Praktická příručka k posuzování důkazů a rizik), leden 2024, oddíl 3.3.2 písm. a) „Risk indicators – The events which the applicant has experienced in the past (Rizikové ukazatele – události, které žadatel zažil v minulosti)“.

6.2. Žádosti založené na sexuálních praktikách osob stejného pohlaví

Jak již bylo zdůrazněno, neexistuje žádný jednotný standardní profil nebo žádost založená na SOGIESC, ale spíše celá řada žádostí. Některé žádosti vycházejí ze skutečnosti, že osoba, aniž by se identifikovala jako LGBTIQ, se účastnila nebo účastní sexuálních praktik osob stejného pohlaví.

Skutečnost, že sexuální vztahy mezi muži a ženami nejsou povoleny z důvodu společenských, „mravních“ nebo náboženských norem (čest, cizoložství atd.) nebo nejsou možné z důvodu okolností (škola pro jedno pohlaví, armáda, vězení atd.), může vést k sexuálním stykům mezi osobami stejného pohlaví z „nutnosti“, jako pouhé sexuální uspokojení a/nebo jako náhrada heterosexuálních vztahů. V takových situacích se sexuální praktiky liší od osobnosti a identity. **Situační sexuální aktivity** jsou přechodné povahy a často se vyskytují ve specifickém kontextu. Může se také stát, že vztahy mezi osobami stejného pohlaví jsou volbou založenou na jiných faktorech, například v případě sexuální práce. Za všech těchto okolností tyto sexuální praktiky neodpovídají sexuální orientaci.

Je třeba zvážit, zda by se daná osoba mohla v budoucnu vzdát situačních sexuálních aktivit nebo je neopakovat. Je důležité mít na paměti, že i v případech vztahů osob stejného pohlaví, které jsou výsledkem volby vedené jinými faktory než sexuální orientací, může být žadateli přesto přičtena příslušnost k LGBTIQ osobám. Proto byste měli zvážit, jak aktér (aktéři) vnímá pronásledování nebo vážnou újmu. Muži, kteří mají sex s muži, a ženy, které mají sex s ženami, mohou být v případě návratu do své země vystaveni riziku újmy. Jako rozhodčí musíte provést analýzu posouzení rizik.

6.3. Žádosti *sur place*

Nezapomeňte, že situace nebo skutečnosti vedoucí k riziku pronásledování mohly nastat nebo nastaly **poté, co žadatel opustil zemi původu**. Tyto případy se často označují jako žádosti *sur place* ⁽⁶⁵⁾.

V případě žádostí na základě SOGIESC by se jednalo o případ, kdy si žadatel své SOGIESC uvědomil například po odchodu ze země původu. Dalšími příklady jsou případy, kdy k sexuálnímu styku mezi osobami stejného pohlaví došlo po jeho odjezdu nebo kdy žadatel po odjezdu prošel tranzicí na jiný gender.

To lze chápat například jako důsledek toho, že žadatel vyrůstal nebo žil v nepřátelském a omezujícím prostředí. Mějte na paměti, že SOGIESC mohou být proměnlivé a mohou se v průběhu času měnit. Ačkoli se různé SOGIESC žadatele mohly projevit nebo projevit až po jeho odchodu ze země původu, obavy z pronásledování mohou být v budoucnu opodstatněné.

Může se stát, že žadatel si byl vědom své SOGIESC v zemi původu a opustil zemi bez úmyslu požádat o mezinárodní ochranu, ale rodina, komunita nebo jiní aktéři v zemi původu se jeho SOGIESC dozvěděli. Může se také stát, že během nepřítomnosti žadatele v zemi původu se

⁽⁶⁵⁾ Článek 5 směrnice QD (přepracované znění); článek 5 nařízení QR.

zvýší společenské nepřátelství vůči komunitám SOGIESC nebo začnou platit právní předpisy proti komunitám SOGIESC. To může vést k riziku pronásledování.

6.4. Otázka zdrženlivosti

Žadatelé s žádostmi založenými na SOGIESC často udržují (či se snaží udržovat) aspekty a někdy i velké části svého života v tajnosti. Mnozí své SOGIESC potlačují, aby se vyhnuli závažným důsledkům odhalení. Mnozí z nich nežili v zemi svého původu, nebo dokonce v zemích tranzitu a v zemi azylu otevřeně jako LGBTIQ osoby. Někteří možná neměli žádné intimní vztahy.

Je nanejvýš důležité, abyste si zapamatovali, že **nelze očekávat, že osoba bude své SOGIESC skrývat nebo bude ohledně nich diskrétní, aby se v případě návratu do své země vyhnula riziku** pronásledování. Nevhodnost úvahy o „zdrženlivosti“ se vztahuje i na bisexuální osoby, u nichž by se nemělo očekávat, že budou navazovat vztahy pouze s opačným pohlavím.

SDEU, 2013, X, Y a Z ⁽⁶⁶⁾

Při posuzování žádosti o přiznání postavení uprchlíka nemohou příslušné orgány odůvodněně očekávat, že žadatel o azyl bude v zemi původu svou homosexualitu skrývat nebo si bude při projevování sexuální orientace počínat se zdrženlivostí, aby se vyhnul riziku pronásledování.

Čl. 10 odst. 3 nařízení QR

Při posuzování otázky, zda má žadatel důvodnou obavu z pronásledování, nemůže rozhodující orgán rozumně očekávat, že žadatel přizpůsobí nebo změní své chování, přesvědčení či identitu, nebo že se zdrží určitého jednání, aby se v zemi původu vyhnul riziku pronásledování, je-li toto chování, přesvědčení nebo jednání nedílnou součástí jeho identity.

⁽⁶⁶⁾ SDEU, rozsudek ze dne 7. listopadu 2013, [Minister voor Immigratie en Asiel v. X, Y a Z v. Minister voor Immigratie en Asiel](#), spojené věci C199/12 až C201/12, EU:C:2013:720, bod 76 a bod rozhodnutí č. 3. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

Poznámka k přístupu UNHCR

UNHCR předkládá další důležité aspekty, které je třeba zohlednit.

32. [...] Otázka nezní, zda by žadatel mohl v této zemi žít, pokud by byl zdrženlivý, aniž by to pro něj mělo nepříznivé důsledky. Je důležité poznamenat, že i když se žadatelům dosud podařilo vyhnout se újmě v důsledku zatajení, jejich situace se může v průběhu času měnit a utajení nemusí být volbou po celou dobu jejich života. Riziko odhalení se také nemusí nutně omezovat na jejich vlastní chování. Téměř vždy existuje možnost odhalení proti vůli osoby, například náhodou, fámami nebo rostoucím podezřením. Je rovněž důležité si uvědomit, že i když LGBTI osoby skrývají svou sexuální orientaci nebo genderovou identitu, mohou být vystaveny riziku odhalení a související újmy v důsledku toho, že nedodržují očekávané sociální normy (například uzavřít manželství a mít děti). Absence určitých očekávaných činností a chování odhaluje rozdíl mezi nimi a ostatními lidmi a může je vystavovat riziku újmy⁽⁶⁷⁾.

6.5. Právní předpisy kriminalizující SOGIESC

Mnoho žadatelů s žádostmi založenými na SOGIESC pochází ze zemí, které mají **zákony kriminalizující** jejich SOGIESC nebo určité chování či činy související se SOGIESC, nebo v nichž je provádění některých dalších zákonů využíváno ke stíhání osob s různými SOGIESC, tj. zákony o morálce.

Je možné, že se tyto zákony uplatňují vždy, nebo se uplatňují jen zřídka, nebo nebyly uplatňovány po dlouhou dobu, nebo že se neuplatňují nikdy.

Při posuzování rizika, stejně jako u jakéhokoli jiného rizika újmy, budete při posuzování odůvodněnosti obávaného pronásledování, jehož prahovou hodnotou je „přiměřená míra pravděpodobnosti“, muset použít důkazní standard. Použitelná norma je tedy nižší než „mimo rozumnou pochybnost“⁽⁶⁸⁾.

Existence zákona kriminalizujícího dané SOGIESC nebo související činy a chování je **závažným ukazatelem rizika**. Pokud je v informacích o zemi původu uvedeno, že zákon není plně nebo vždy uplatňován, bude třeba ověřit rozsah jeho uplatňování v praxi (v celé zemi nebo jen v některých regionech, u všech skupin nebo některých specifických profilů, zda je stále

⁽⁶⁷⁾ UNHCR, [Směrnice k mezinárodní ochraně č. 9](#), 2012, op. cit., pozn. pod čarou 33, bod 32 s odkazem na Nejvyšší soud Spojeného království, 7. července 2010, [HJ \(Írán\) and HT \(Kamerun\) v. Secretary of State for the Home Department](#), UKSC 31, bod 53:

Základním smyslem úmluvy je ... aby lidé mohli žít svobodně, aniž by se museli obávat, že utrpí újmu nutné intenzity nebo trvání, protože jsou například černí, potomci nějakého bývalého diktátora nebo gayové. Vzhledem k tomu, že nic nenasvědčuje opaku, znamená to, že musí mít možnost žít otevřeně tímto způsobem bez obav z pronásledování. Tím, že jim přijímající stát umožní žít otevřeně a bez těchto obav, poskytuje jim ochranu, která je náhradou ochrany, kterou by jim měl poskytnout jejich domovský stát.

A Vrchní soud Spojeného království (Imigrační a azylový senát) ze dne 24. června 2011, [SW \(lesbians - HJ and HT applied\) Jamajka v. Secretary of State for the Home Department](#), UK, CG [2011] UKUT 00251(IAC).

⁽⁶⁸⁾ EUAA, [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Praktická příručka k posuzování důkazů a rizik), leden 2024, oddíl 3.3.1 Standard of likelihood for well-founded fear and real risk (standard of proof) (Standard pravděpodobnosti pro odůvodněnou obavu a reálné nebezpečí (důkazní standard)).

uplatňován, zda je uplatňován zřídka nebo není uplatňován s ohledem na stabilitu (ne) uplatňování v čase), a to s výhledem do budoucna.

Měli byste si však uvědomit, že u případů SOGIESC by bylo důležité prozkoumat **další rizika spojená s existencí kriminalizujícího zákona** a širší aspekt. Zákon, který je uplatňován zřídka nebo není uplatňován vůbec, může přesto poskytnout podporu nebo být použit k ospravedlnění pronásledování, škodlivého nebo diskriminačního jednání ze strany donucovacích orgánů, správních orgánů a institucí, jakož i nestátních subjektů, a může zabránit tomu, aby osoba našla smysluplnou ochranu.

Důležité je také prozkoumat **individuální profil a osobní situaci** žadatele, protože zákon nemusí být uplatňován stejným způsobem na všechny osoby v zemi. Proto byste se měli zabývat také tím, jak by uplatňování zákona na konkrétního člověka mohla ovlivnit osobní situace (např. etnický nebo náboženský původ, sociální postavení, povolání atd.).

6.6. Původci pronásledování

Při určování možných rizik a provádění posouzení rizik se budete muset zaměřit také na původce obávané újmy. Mějte na paměti, že pachatelé pronásledování na základě SOGIESC mohou být jak státní, tak nestátní aktéři ⁽⁶⁹⁾.

Úloha **státu** jako původce pronásledování na základě SOGIESC může mít různé podoby. Státy mohou aktivně pronásledovat nebo kriminalizovat některé činy související se SOGIESC, jako jsou sexuální praktiky osob stejného pohlaví nebo genderová tranzice či tzv. cross-dressing (nošení oblečení, které je spojeno s jiným pohlavím). Mohou také zavádět zákony, které přímo či nepřímo diskriminují osoby s různými SOGIESC, a to jak z hlediska identity, tak z hlediska chování. Mohou také podněcovat nebo tolerovat pronásledování ze strany společnosti.

Mezi **nestátní** původce mohou patřit rodinní příslušníci, sousedé, klany a kmeny, nestátní ozbrojené skupiny nebo širší komunita. Mohou se přímo či nepřímo podílet na poškozujících činech, včetně zavražďování, obtěžování, domácího násilí nebo jiných forem fyzického, psychického či sexuálního násilí.

V situacích, kdy hrozba újmy pochází od nestátních subjektů, rovněž zvažte, zda je stát schopen a ochoten poskytnout před takovou újmou ochranu (viz oddíl [7.3.1. Poskytovatelé ochrany](#)).

Související publikace agentury EUAA

Další pokyny viz EASO, [Practical Guide: Qualification for international protection](#) (Praktická příručka: Podmínky pro získání nároku na mezinárodní ochranu), duben 2018, oddíl „Actors of persecution or serious harm (Původci pronásledování nebo vážné újmy)“.

⁽⁶⁹⁾ Článek 6 směrnice QD (přepracované znění), článek 6 nařízení QR.

Klíčové body k zapamatování

- Žadatelé mohou být po návratu ohroženi, protože se zapojili do sexuálních aktivit osob stejného pohlaví, a to bez ohledu na svou sexuální orientaci.
- Žadatelé mohou být ohroženi z důvodu svých vnímaných SOGIESC.
- Riziko po návratu může vyplývat ze skutečností, k nimž došlo poté, co žadatel opustil svou zemi.
- Mějte na paměti, že nelze očekávat, že osoba bude své SOGIESC skrývat nebo bude ohledně nich diskrétní, aby se v případě návratu do své země vyhnula riziku pronásledování.
- V případech SOGIESC může být původcem pronásledování stát, ale také nestátní původci, včetně rodiny, členů, sousedů, klanů a kmenů, nestátních ozbrojených skupin nebo širší komunity.
- Existence zákonů, které kriminalizují dané SOGIESC nebo určité chování či činy související se SOGIESC, je závažným ukazatelem rizika. Totéž platí pro existenci jiných zákonů, jako jsou zákony o morálce, které se používají k stíhání osob s různými SOGIESC. I když jsou zákony uplatňovány zřídka, mohou být použity k ospravedlnění pronásledování nebo k tomu, aby žadatel nemohl nalézt ochranu.

7. Právní analýza

Po fázi posouzení důkazů a rizik pokračuje proces rozhodování právním posouzením toho, zda jsou splněny hmotněprávní podmínky pro poskytnutí mezinárodní ochrany ⁽⁷⁰⁾.

V této analýze musíte jako rozhodčí nejprve zvážit, zda **zjištěné riziko (rizika) představuje pronásledování**. V takovém případě pak musíte zvážit **existenci souvislosti** s alespoň jedním z pěti důvodů pronásledování stanovených v Úmluvě o právním postavení uprchlíků ⁽⁷¹⁾ a ve směrnici QD (přepřacované znění) / nařízení QR. Je-li prokázána souvislost s jedním z pěti důvodů, pak by dalším krokem bylo posouzení **dostupnosti ochrany** a **alternativní vnitrostátní ochrany** ⁽⁷²⁾.

Výsledek právní analýzy určí, zda žadatel splňuje podmínky pro přiznání mezinárodní ochrany.

Tato kapitola obsahuje prvky, které je třeba zvážit, pokud jde o:

- zacházení představující pronásledování,
- souvislost s jedním (nebo s několika) z důvodů pronásledování,
- možné poskytovatele ochrany a
- použití alternativní vnitrostátní ochrany.

7.1. Zacházení představující pronásledování

Není možné vyjmenovat všechny formy špatného zacházení a újmy, které představují pronásledování, a které by tedy mohly legitimně opravňovat osobu k získání mezinárodní ochrany na základě jejích SOGIESC.

Článek 9 směrnice QD (přepřacované znění)

1. Aby bylo jednání považováno za pronásledování ve smyslu čl. 1 odst. A Ženevské úmluvy, musí být

a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, [...], nebo

b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a).

⁽⁷⁰⁾ Podmínky jsou stanoveny ve směrnici QD (přepřacované znění) a v nařízení QR.

⁽⁷¹⁾ Valné shromáždění OSN, [Úmluva o právním postavení uprchlíků](#), 1951, *op. cit.*, pozn. pod čarou 15.

⁽⁷²⁾ Posouzení alternativní vnitrostátní ochrany v souladu s ustanoveními směrnice QD (přepřacované znění) závisí na vnitrostátních právních předpisech a praxi. Posouzení alternativní vnitrostátní ochrany je však požadavkem podle nařízení QR.

Článek 9 nařízení QR

1. *Jednání je považováno za pronásledování ve smyslu čl. 1 odst. A Ženevské úmluvy, pokud*

a) je svou povahou nebo opakováním natolik závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, [...] nebo

b) je souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, která jsou dostatečně závažná k tomu, aby postihla jednotlivce způsobem podobným způsobu uvedenému v písmenu a).

Budete proto muset vzít v úvahu, že jednání může být závažné ve smyslu tohoto ustanovení pouze z důvodu své povahy, i když k němu nedojde více než jednou. Pokud se jednání opakuje nebo je souběhem různých jednání (nebo opomenutí), může se stát dostatečně závažným k tomu, aby představovalo pronásledování. Jinými slovy, **závažnost je definována buď povahou jednání nebo opakovanou povahou jednání proti žadateli.**

SDEU, 2013, X, Y a Z ⁽⁷³⁾

2. *Čl. 9 odst. 1 ve spojení s čl. 9 odst. 2 písm. c) směrnice 2004/83 musí být vykládán tak, že samotná trestnost homosexuálního jednání jako taková nepředstavuje akt pronásledování. Naopak trest odnětí svobody, jenž postihuje homosexuální jednání a je v zemi původu, která takovou právní úpravu přijala, skutečně ukládán, musí být považován za nepřiměřené nebo diskriminační trestání, a tedy za akt pronásledování.*

Zatímco činy fyzického nebo psychického násilí, včetně sexuálního násilí, mohou být nejčastěji uznávanými akty pronásledování (také) v případech SOGIESC, je důležité si uvědomit, že se mohou uplatnit i jiné činy, které mohou mít různé formy.

Níže naleznete neúplný seznam zacházení, které by samo o sobě mohlo představovat pronásledování, s příklady zacházení běžných v případech SOGIESC.

- **Činy fyzického nebo psychického násilí.**

Například akty sexuálního násilí, jako v případě lesbické ženy, která je podrobena „nápravnému“ znásilnění; trans muž, který je pouze na základě své genderové identity násilně hospitalizován v psychiatrickém zařízení.

- **Právní, správní, policejní nebo soudní opatření,** která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem.

Příklady takových opatření zahrnují vnitrostátní zákony a/nebo praxi, kdy jsou LGBTIQ osobám poskytovány horší podmínky ve vězení než ostatním vězňům (např. izolace / samovazba) nebo nejsou chráněny před násilím ve vězení; policie uplatňuje zákon

⁽⁷³⁾ SDEU, 2013, X, Y a Z, op. cit., pozn. pod čarou 66, bod rozhodnutí č. 2. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#).

zaměřený konkrétně na SOGIESC (např. LGBTIQ osoby stíhané za prostituci); LGBTIQ osobám je odepřena zdravotní péče v situacích, kdy jsou ohroženy na životě.

- **Nepřiměřené nebo diskriminační pronásledování nebo odepření soudní ochrany, které vede k nepřiměřenému nebo diskriminačnímu trestu.**

Například trest smrti, přísné tělesné tresty včetně bičování, odsouzení k přísnějšímu trestu kvůli SOGIESC.

- **Jednání namířená proti osobám určitého genderu.**

Například lesbická žena, která se stala obětí násilí ze cti kvůli své sexuální orientaci, nucení homosexuálního muže, aby se oženil se ženou; nucení jednotlivce, aby podstoupil operaci nebo zákrok ke změně pohlaví nebo aby podstoupil hormonální léčbu.

Omezení výkonu některých práv méně závažné povahy nebo (pouze) diskriminační opatření mohou představovat pronásledování z důvodu závažnosti a/nebo opakování takových činů nebo proto, že se dějí jako souběh různých opatření. I když **diskriminační zacházení** samo o sobě nepředstavuje pronásledování ve smyslu směrnice QD (přepřacované znění) / nařízení QR, může být přesto takové povahy, že obávané problémy jsou tak závažné, že zasahují do základních lidských práv ⁽⁷⁴⁾.

Například (domnělé) LGBTIQ osoby mohou čelit ostrakizaci ze strany různých složek své komunity nebo společnosti a potýkat se s obtížemi v přístupu k prostředkům na zajištění základní obživy a základních služeb, jako je práce, bydlení a přístřeší, vzdělání a zdravotní péče.

Souběh nebo opakování těchto druhů diskriminace nebo jednání z důvodu SOGIESC určité osoby mohou představovat pronásledování. Posouzení, zda kumulativní účinek takové diskriminace stoupá na úroveň pronásledování, vychází z relevantních a aktuálních informací o zemi původu ⁽⁷⁵⁾.

Obecně není neobvyklé, že se tyto různé formy diskriminace hromadí, přičemž jedna z nich vyplývá z druhé a staví žadatele do situace, která se rovná pronásledování.

7.2. Souvislosti s důvodem pronásledování

Akty pronásledování jako takové nepřiznávají dotyčné osobě postavení uprchlíka, ledaže k nim dochází z jednoho (či více) z pěti důvodů uvedených v článku 10 směrnice QD (přepřacované znění) / článku 10 nařízení QR. Mezi **důvodem a pronásledováním** nebo **neexistencí ochrany** před tímto pronásledováním musí existovat příčinná souvislost.

⁽⁷⁴⁾ Viz také UNHCR, [Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status under the 1951 Convention and the 1967 Protocol relating to the Status of Refugees](#) (Příručka k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků podle Úmluvy z roku 1951 a Protokolu z roku 1967 o právním postavení uprchlíků), body 54–55; UNHCR, [Směrnice k mezinárodní ochraně č. 9](#), 2012, op. cit., poznámka pod čarou 33, body 17 a 20–25; Mezinárodní výbor právníků (ICJ), [Refugee Status Claims Based on Sexual Orientation and Gender Identity – A Practitioners' Guide](#) (Žádosti o postavení uprchlíka na základě sexuální orientace a genderové identity – Příručka pro odborníky z praxe), č. 11, únor 2016, s. 159–170.

⁽⁷⁵⁾ UNHCR, [Směrnice k mezinárodní ochraně č. 9](#), 2012, op. cit., pozn. pod čarou 33, bod 17.

Stejně jako u jiných druhů žádostí může být pronásledování v žádostech založených na SOGIESC spojeno s jedním nebo více důvody pronásledování.

Měli byste mít na paměti, že žadatel sám nemusí být schopen říci, zda byl pronásledován z důvodu své příslušnosti k určité sociální skupině nebo k jinému z pěti možných důvodů pronásledování. Vaším úkolem je určit, které důvody pronásledování jsou relevantní. Může se jednat pouze o jeden důvod nebo se v jednom případě může překrývat více důvodů pronásledování.

Nezapomeňte, že jednotlivci mohou být vystaveni pronásledování z důvodu svých **skutečných** nebo **přisuzovaných** SOGIESC.

Mezi příklady přisuzovaných SOGIESC ⁽⁷⁶⁾ patří:

- ženy a muži, kteří neodpovídají stereotypnímu vzhledu svého pohlaví a souvisejícím rolím,
- sexuální orientace transgender osob,
- partneři transgender osob, protože jsou vnímáni jako gayové nebo lesby nebo jednoduše jako osoby, které neodpovídají uznávaným genderovým rolím a chování,
- muži, kteří mají sex s muži, nebo ženy, které mají sex s ženami,
- osoby, které se zapojují do situačního sexu s osobami stejného pohlaví,
- aktivisté podporující LGBTIQ osoby.

7.2.1. Příslušnost k určité sociální skupině

Zatímco Úmluva o právním postavení uprchlíků ⁽⁷⁷⁾ zmiňuje „příslušnost k určité sociální skupině“ jako důvod, na jehož základě se může uprchlík obávat pronásledování, bez dalšího vysvětlení pojmu „určitá sociální skupina“, směrnice QD (přepracované znění) / nařízení QR ⁽⁷⁸⁾ výslovně uvádí **sexuální orientaci a genderové aspekty**, včetně genderové identity, jako znaky, které mohou být základem pro identifikaci určité sociální skupiny.

⁽⁷⁶⁾ ICJ, [Refugee Status Claims Based on Sexual Orientation and Gender Identity – a Practitioners' Guide](#) (Žádosti o postavení uprchlíka na základě sexuální orientace a genderové identity – Příručka pro odborníky z praxe), č. 11, únor 2016, s. 19–20.

⁽⁷⁷⁾ Čl. 1 část A odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků.

⁽⁷⁸⁾ Čl. 10 odst. 1 písm. d) směrnice QD (přepracované znění); čl. 10 odst. 1 písm. d) nařízení QR.

Čl. 10 odst. 1 písm. d) směrnice QD (přepracované znění) – Důvody pronásledování

1. Při posuzování důvodů pronásledování přihlíží členský stát k těmto hlediskům [...]

d) skupina tvoří určitou společenskou vrstvu, zejména jestliže

- příslušníci této skupiny sdílejí vrozený charakteristický rys nebo společnou minulost, kterou nelze změnit, nebo sdílejí charakteristiku nebo přesvědčení, které jsou natolik zásadní pro totožnost nebo svědomí, že daná osoba nemá být nucena, aby se jí zřekla, a dále
- tato skupina má v dotčené zemi odlišnou totožnost, protože ji okolní společnost vnímá jako odlišnou.

V závislosti na okolnostech existujících v zemi původu může určitá společenská vrstva představovat skupinu založenou na společném charakteristickém rysu sexuální orientace. Sexuální orientaci nelze chápat tak, že by zahrnovala akty považované podle vnitrostátních právních předpisů členských států za trestné. Pro účely určení příslušnosti k určité společenské vrstvě nebo vymezení rysu takové skupiny musí být náležitě uvážena hlediska spojená s pohlavím, včetně genderové identity;

Čl. 10 odst. 1 písm. d) nařízení QR – Důvody pronásledování

1. Při posuzování důvodů pronásledování je třeba zohlednit, že: [...]

d) pojem příslušnosti k určité společenské skupině zahrnuje zejména příslušnost ke skupině:

- i. jejíž příslušníci sdílejí, nebo jsou vnímáni jako sdílející, vrozený charakteristický rys či společnou minulost, kterou nelze změnit, nebo charakteristiku či přesvědčení, které jsou natolik zásadní pro jejich totožnost nebo svědomí, že daná osoba by neměla být nucena, aby se jich zřekla, a
- ii. která má v dotčené zemi odlišnou identitu, protože ji okolní společnost vnímá jako odlišnou;

[...]

V závislosti na okolnostech v zemi původu zahrnuje pojem příslušnosti k určité společenské skupině podle prvního pododstavce písm. d) členství ve skupině založené na společných charakteristických rysech sexuální orientace. Pro účely určení příslušnosti k určité společenské skupině nebo vymezení rysu takové skupiny musí být náležitě uvážena hlediska spojená s pohlavím, včetně genderové identity a vyjádření genderové příslušnosti.

SDEU, 2013, X, Y a Z ⁽⁷⁹⁾

Čl. 10 odst. 1 písm. d) směrnice [2004/83/ES] musí být vykládán v tom smyslu, že existence takových trestních zákonů, jako jsou zákony dotčené v každé z věcí v původním řízení, které jsou výslovně zaměřeny proti homosexuálům, podporuje závěr, že tyto osoby musí být považovány za osoby tvořící určitou společenskou skupinu.

V případech založených na SOGIESC by bylo často splněno kritérium příslušnosti k určité sociální skupině. Členové skupiny sdílejí znak nebo přesvědčení, které jsou natolik zásadní pro jejich identitu, že by neměli být nuceni se jich vzdát. Kromě toho je okolní společnost vnímá jako odlišné na základě jejich odlišné identity v zemi původu ⁽⁸⁰⁾. I když se žadatelé sami jako LGBTIQ neidentifikují, okolnosti jejich žádostí mohou přesto prokázat, že jejich obavy z pronásledování vyplývají z toho, že jim pronásledovatelé přičítají nebo přisuzují určité SOGIESC. **Přisuzovaná příslušnost k určité sociální skupině postačuje** k prokázání příčinné souvislosti.

Související publikace agentury EUAA

Informace o posuzování žádostí o azyl na základě příslušnosti k určité sociální skupině naleznete v dokumentu úřadu EASO, [Guidance on Membership of a Particular Social Group](#) (Pokyny k příslušnosti k určité sociální skupině), březen 2020.

7.2.2. Další důvody pronásledování v žádostech založených na SOGIESC

Ačkoli příslušnost k určité sociální skupině je důvodem pronásledování, který se nejčastěji projevuje při projednávání žádostí založených na SOGIESC, mohou být, jak je uvedeno níže, relevantní i jiné důvody pronásledování.

- **Náboženství**

Náboženství může být důvodem pronásledování v případech žadatelů pocházejících ze zemí nebo prostředí, kde jsou jejich SOGIESC převažujícím náboženstvím nebo náboženstvím původců pronásledování odsuzovány nebo netolerovány. Pronásledování na základě náboženských důvodů mohou čelit i osoby, které se neidentifikují jako LGBTIQ, ale jsou jako LGBTIQ vnímány, nebo které se věnují činnostem s osobami stejného pohlaví. Totéž platí pro aktivisty organizací podporujících LGBTIQ osoby.

⁽⁷⁹⁾ SDEU, 2013, X, Y a Z, *op. cit.*, pozn. pod čarou 66, bod 49 a bod rozhodnutí č. 1. Shrnutí je k dispozici v [databázi judikatury agentury EUAA](#). Případ odkazuje na čl. 10 odst. 1 písm. d) původní kvalifikační směrnice z roku 2004: [Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004](#) o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (Úř. věst. L 304, 30.9.2004).

⁽⁸⁰⁾ Čl. 10 odst. 1 písm. d) směrnice QD (přepracované znění); čl. 10 odst. 1 písm. d) nařízení QR.

Související publikace agentury EUAA

Informace o posuzování žádostí o azyl založených na náboženství naleznete v dokumentu agentury EUAA, [Practical guide on interviewing applicants with religion-based asylum claims](#) (Praktická příručka pro pohovory se žadateli o azyl na základě náboženského vyznání), listopad 2022.

- **Politický názor**

Důvodem k pronásledování v případech SOGIESC může být i politický názor. To platí v případech, kdy jsou dané SOGIESC a nekonformní chování kriminalizovány nebo nejsou tolerovány, případně jsou jinak zpochybňovány státními orgány nebo jsou vnímány jako odporující hodnotám, na nichž stát stojí. Kromě toho mohou aktivisté ze skupin podporujících LGBTIQ osoby čelit z tohoto důvodu pronásledování.

Související publikace agentury EUAA

Informace o posuzování žádostí o azyl založených na politickém názoru naleznete v dokumentu agentury EUAA, [Practical Guide on Political Opinion](#) (Praktická příručka k politickým názorům), prosinec 2022.

7.3. Ochrana v zemi původu

Dalším krokem v právní analýze je posouzení dostupnosti ochrany v zemi původu. Pokud ochranu nemohou zajistit poskytovatelé ochrany v oblasti pronásledování, je posouzena možnost alternativní vnitrostátní ochrany.

7.3.1. Poskytovatelé ochrany

27. bod odůvodnění směrnice QD (přepracované znění)

[...] Je-li původcem pronásledování nebo vážné újmy stát nebo státní subjekt, měla by se uplatnit domněnka, že účinná ochrana není žadateli dostupná.

35. bod odůvodnění nařízení QR

Je-li původcem pronásledování nebo vážné újmy stát nebo státní subjekt, měla by se uplatnit domněnka, že účinná ochrana není žadateli dostupná, a rozhodující orgán nemusí zkoumat, zda existuje alternativní vnitrostátní ochrana...

V případech, kdy je pronásledování způsobeno uplatňováním zákonů, které trestně postihují SOGIESC, je původcem pronásledování obvykle **stát**. V těchto případech nebude ochrana v zásadě k dispozici.

Pokud jsou původcem pronásledování **nestátní původci**, jako jsou rodinní příslušníci, sousedé, klany a kmeny, nestátní ozbrojené skupiny nebo širší komunita, musí být posouzena ochota a schopnost státu nebo jiných příslušných stran či organizací poskytnout žadateli účinnou, trvalou a dostupnou ochranu ⁽⁸¹⁾.

V tomto ohledu jsou při posuzování, zda stát nebo jiné příslušné strany či organizace splňují požadavky na poskytovatele ochrany podle článku 7 směrnice QD (přepracované znění) / článku 7 nařízení QR, důležitým faktorem schopnost a reakce systému vymáhání práva, jakož i schopnost a nezávislost justice odhalovat, stíhat a trestat takové činy nestátních subjektů.

Mějte na paměti, že pouhá existence zákonů na ochranu SOGIESC by sama o sobě nepostačovala k vyvození závěru, že ochrana je dostupná. Je možné, že tyto zákony se v praxi uplatňují jen zřídka nebo se neuplatňují nikdy. Měly by být rovněž zohledněny možné nahlášené diskriminační praktiky vůči osobám SOGIESC, pokud jde o dostupnost ochrany. Například LGBTIQ žadatelé mohou čelit zvláštním obtížím v přístupu ke spravedlnosti ve své zemi původu kvůli diskriminačním postojům policie a vládních úředníků vůči nim. Může jim být také bráněno nebo mohou být obtěžováni, když oznamují případy násilí vůči nim, nebo státní orgány nemusí obecně reagovat na případy násilí vůči LGBTIQ osobám.

V některých případech může být schopnost státu poskytovat ochranu v určitých částech země omezená, nebo dokonce nedostupná, zejména v oblastech postižených násilím, konflikty a obzvláště vysokou mírou obecné kriminality.

Související publikace agentury EUAA

Informace o poskytovatelích ochrany viz dokument úřadu EASO, [Praktická příručka úřadu EASO: Podmínky pro získání nároku na mezinárodní ochranu](#), duben 2018.

7.3.2. Alternativní vnitrostátní ochrana

Dalším krokem je posoudit, zda se žadatel může vyhnout pronásledování na základě SOGIESC tím, že se usadí v jiné části země původu ⁽⁸²⁾. Nezapomeňte, že je třeba posoudit všechna kritéria alternativní vnitrostátní ochrany uvedená v článku 8 směrnice QD (přepracované znění) / článku 8 nařízení QR.

Související publikace agentury EUAA

Informace o alternativní vnitrostátní ochraně naleznete v dokumentu úřadu EASO, [Practical Guide on the Application of the Internal Protection Alternative](#) (Praktická příručka o používání alternativní vnitrostátní ochrany), květen 2021.

Je-li původcem pronásledování stát, předpokládá se, že alternativní vnitrostátní ochrana také nebude k dispozici, neboť státy obecně ovládají celé území. Pokud se dospěje k závěru, že

⁽⁸¹⁾ Článek 7 směrnice QD (přepracované znění); článek 7 nařízení QR.

⁽⁸²⁾ Článek 8 směrnice QD (přepracované znění); článek 8 nařízení QR.

dosah státního původce je jasně omezen na určitou zeměpisnou oblast nebo že pronásledovatelem je soukromý subjekt, může být použitelná alternativní vnitrostátní ochrana.

Jak je podrobně uvedeno v oddíle [6.4. Otázka zdrženlivosti](#), SOGIESC jsou natolik zásadní pro identitu nebo svědomí, že by daná osoba neměla být nucena se jich zříci. Nemělo by se od ní také očekávat, že bude své projevy skrývat nebo se bude chovat zdrženlivě. Při posuzování alternativní vnitrostátní ochrany proto nezapomeňte, že od žadatele nelze také očekávat, že bude své SOGIESC skrývat, aby se vyhnul pronásledování nebo vážné újmě v místě alternativní vnitrostátní ochrany.

Mohou se vyskytnout případy, kdy žadatelé neuprchli ze své země a místa původu kvůli svým SOGIESC, ale v navrhovaném místě alternativní vnitrostátní ochrany by mohli kvůli svým SOGIESC čelit **marginalizaci**. To by mohlo žadatele zatížit natolik, že by nebylo možné rozumně požadovat, aby se zde usadil ⁽⁸³⁾.

Měli byste věnovat pozornost posouzení situace v místě alternativní vnitrostátní ochrany nad rámec oficiálního postoje státu na základě dostupných informací o zemi původu a v souladu s příslušným **právním rámcem a jeho uplatňováním** v praxi. Pokud dotyčná země kriminalizuje SOGIESC nebo vztahy s osobami stejného pohlaví a tyto zákony jsou použitelné na celém území, nemělo by být posouzení alternativní vnitrostátní ochrany relevantní.

Zákony, které neumožňují transgender nebo intersexuální osobě přístup k náležité zdravotní péči a její podstoupení, je-li žádána, nebo změnit označení pohlaví v jejich dokumentech, by byly obvykle použitelné na celém území země. Měly by být vzaty v potaz při zvažování navrhovaného místa relokace. ⁽⁸⁴⁾

Rozhodčí by měli rovněž posoudit aspekty, jako jsou **sociální postoje**, současná situace a pronásledování osob porušujících příslušný právní rámec v praxi ⁽⁸⁵⁾.

Kromě toho **netolerance vůči osobám s různými SOGIESC** bývá v mnoha zemích celostátní a v takových případech často není alternativní vnitrostátní ochrana k dispozici. Některé země však zaznamenaly **společenský a politický pokrok**, který je někdy lokalizován do městských oblastí. Tato místa mohou za určitých okolností představovat alternativu k relokaci ⁽⁸⁶⁾. V některých zemích se sociální normy a postoje, které existují ve velkých městech, mohou lišit od norem a postupů na venkově. Žadatel z vesnice nebo malého města, kde čelil pronásledování, proto může být schopen najít bezpečí a rozumně se usadit ve velkém městě ⁽⁸⁷⁾.

Při posuzování žádosti o alternativní vnitrostátní ochranu věnujte pozornost obecné situaci v místě alternativní vnitrostátní ochrany, abyste mohli posoudit, zda žadatel nebude v tomto místě kvůli svým SOGIESC trpět **nepřiměřenými obtížemi**.

⁽⁸³⁾ EASO, [Practical Guide on the Application of the Internal Protection Alternative](#) (Praktická příručka o uplatňování alternativní vnitrostátní ochrany), květen 2021, s. 32.

⁽⁸⁴⁾ Viz též UNHCR, [Směrnice k mezinárodní ochraně č. 9](#), 2012, *op. cit.*, pozn. pod čarou 33, bod 53.

⁽⁸⁵⁾ EASO, [Practical Guide on the Application of the Internal Protection Alternative](#) (Praktická příručka o uplatňování alternativní vnitrostátní ochrany), květen 2021, s. 32.

⁽⁸⁶⁾ UNHCR, [Směrnice k mezinárodní ochraně č. 9](#), 2012, *op. cit.*, pozn. pod čarou 33.

⁽⁸⁷⁾ EASO, [Practical Guide on the Application of the Internal Protection Alternative](#) (Praktická příručka o uplatňování alternativní vnitrostátní ochrany), květen 2021, s. 32.

Klíčové body k zapamatování

- Při právní analýze posuzujte, zda by zacházení, které by žadateli hrozilo, představovalo pronásledování, zda existuje souvislost s jedním z pěti důvodů, zda je k dispozici ochrana a zda je použitelná alternativní vnitrostátní ochrana.
- Akty pronásledování v žádostech založených na SOGIESC mohou mít různé formy. Mohou zahrnovat akty fyzického nebo psychického násilí, právní, správní, policejní a/nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo která jsou prováděna diskriminačním způsobem, nepřiměřené nebo diskriminační stíhání nebo odepření soudní ochrany vedoucí k nepřiměřenému nebo diskriminačnímu trestu nebo jednání namířená proti osobám určitého genderu.
- Souběh nebo opakování diskriminačních opatření nebo jednání z důvodu SOGIESC určité osoby mohou představovat pronásledování.
- V případech založených na SOGIESC by bylo často splněno kritérium příslušnosti k určité sociální skupině.
- I když se žadatelé sami jako LGBTIQ neidentifikují, okolnosti jejich žádostí mohou přesto prokázat, že jejich obavy z pronásledování vyplývají z toho, že jim pronásledovatelé přisuzují určité SOGIESC, což postačuje k prokázání příčinné souvislosti.
- Jiné důvody pronásledování se mohou překrývat s příslušností k určité sociální skupině, jako je náboženství nebo politický názor.
- Pouhá existence zákonů na ochranu SOGIESC by sama o sobě nepostačovala k vyvození závěru, že ochrana je dostupná.
- Při posuzování použitelnosti alternativní vnitrostátní ochrany nezapomeňte, že od žadatele nelze očekávat, že bude své SOGIESC skrývat, aby se vyhnul pronásledování nebo vážné újmě v místě alternativní vnitrostátní ochrany.
- Věnujte pozornost obecné situaci v místě alternativní vnitrostátní ochrany, abyste mohli posoudit, zda žadatel nebude v tomto místě kvůli svým SOGIESC trpět nepřiměřenými obtížemi.

8. Opakované žádosti

Nežádka se stává, že se žádosti založené na SOGIESC objevují v následné žádosti ⁽⁸⁸⁾. V tomto případě je třeba provést předběžné posouzení ⁽⁸⁹⁾, aby bylo možné rozhodnout o její přípustnosti ⁽⁹⁰⁾. Během této fáze je třeba posoudit, zda jsou prvky předložené žadatelem v následné žádosti nové a zda významně zvyšují pravděpodobnost, že žadatel může mít nárok na mezinárodní ochranu.

V této kapitole jsou rozebrány prvky, které mohou být relevantní pro posouzení přípustnosti následných žádostí založených na SOGIESC, zejména v případě:

- SOGIESC je nové tvrzení uvedené v následné žádosti nebo
- SOGIESC byly základem předchozí žádosti a v následné žádosti jsou předloženy nové prvky.

Související publikace agentury EUAA

Další pokyny k posuzování následných žádostí viz dokument úřadu EASO, [Practical Guide on Subsequent Applications](#) (Praktická příručka k následným žádostem), prosinec 2021.

8.1. Nové tvrzení uvedené v opakované žádosti založené na SOGIESC

V tomto případě žadatel nezaložil svou předchozí žádost (žádosti) na svých (přisouzených) SOGIESC a nebyla již dříve zvážena ani posouzena. Tak tomu může být v případě, že se po konečném rozhodnutí o předchozí žádosti **objeví nové skutečnosti**. Žadatel si například nemusel být dříve svých SOGIESC vědom a uvědomil si je až po konečném rozhodnutí o své předchozí žádosti. V jiném příkladu se žadatel mohl zúčastnit akce hrdosti LGBTIQ (akce či pochod pride) osob v hostitelské zemi, jejíž fotografie s žadatelem byly zveřejněny na internetu. Na tyto obrázky byly poté upozorněny orgány země původu žadatele, což vedlo k tomu, že žadatel byl v zemi původu vnímán jako homosexuál. Nové prvky mohou také souviset s prvky, které existovaly již dříve, ale žadatel je nepředložil v předchozím řízení ani je azylový orgán nevzal v úvahu. Žadatel si například mohl být vědom svých SOGIESC již během své předchozí žádosti (předchozích žádostí), ale neodhalil je. Pro to mohou existovat různé důvody. Žadatel si například nemusel být vědom toho, že by SOGIESC mohly být důvodem pro mezinárodní ochranu, nebo se je obával v předchozí žádosti odhalit.

Jak je podrobně uvedeno v této praktické příručce, žádosti založené na SOGIESC se dotýkají velmi intimních záležitostí pro žadatele. Negativní vnímání a zacházení s osobami s různými SOGIESC v zemi původu žadatele, tranzitu a/nebo azylu

⁽⁸⁸⁾ Čl. 2 písm. q) směrnice APD (přepřacované znění); čl. 3 odst. 19 nařízení APR.

⁽⁸⁹⁾ Článek 40 směrnice APD (přepřacované znění); článek 55 nařízení APR.

⁽⁹⁰⁾ Čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice APD (přepřacované znění), čl. 38 odst. 2 nařízení APR.

a/nebo pocity hanby, strachu, stigmatu a traumatu mohou žadateli bránit v tom, aby své SOGIESC odhalil od začátku azylového řízení. Opakovaná žádost by neměla být považována za nepřípustnou z důvodu žadatelova opožděného odhalení, pokud jsou splněny požadavky čl. 40 odst. 4 směrnice APD (přepřacované znění) / čl. 55 odst. 5 nařízení APR týkající se toho, které prvky prezentované žadatelem lze považovat za nové (více informací o opožděném odhalení viz rovněž [SDEU, 2014, A, B, C](#) a [28. bod odůvodnění nařízení QR](#)).

8.2. SOGIESC jako základ předchozí žádosti, která byla znovu předložena s novými prvky

V tomto případě žadatel již dříve podal žádost na základě svých obav z pronásledování z důvodu (vnímaných) SOGIESC. Jeho žádost byla zamítnuta, možná z důvodu nedostatečné věrohodnosti, ale žadatel předkládá nové prvky, na nichž je následná žádost založena. Tyto **nové prvky se mohou týkat dříve posouzených relevantních skutečností**. Žadatel nyní například předložil zdravotní dokumentaci prokazující, že jeho schopnost ústně doložit svou žádost založenou na SOGIESC byla během předchozích žádostí ohrožena v důsledku posttraumatické stresové poruchy nebo jiných zdravotních a/nebo psychických problémů. V jiném příkladu žadatel uvádí, že v době předchozí žádosti byla jeho schopnost ústně doložit svou žádost založenou na SOGIESC omezena z důvodu jeho nízkého věku (byl dítětem nebo mladým dospělým). V dalším případě žadatel uvádí, že nyní poprvé žije ve vztahu s osobou stejného pohlaví.

V jiných případech se nové prvky mohou týkat nových relevantních skutečností. Například v předchozí žádosti žadatel tvrdil, že je gay a nyní také tvrdí, že je trans. Nové prvky mohou rovněž souviset s posouzením rizik. Nové informace o zemi původu například naznačují, že v zemi původu byly zavedeny nové právní předpisy, které kriminalizují vztahy mezi osobami stejného pohlaví.

I v případech, kdy byly SOGIESC žadatele posouzeny v předchozí žádosti, je třeba provést **předběžné posouzení** opakované žádosti s náležitou opatrností. Je třeba vzít v úvahu, že existuje možnost, že došlo k dalšímu vývoji v sebeuvědomění žadatele o jeho SOGIESC (další podrobnosti o sebeuvědomění viz oddíl [4.3.2.b\) Povědomí žadatele o vlastních SOGIESC](#)) nebo k jinému vývoji.

Mezi některé prvky, které je třeba zohlednit v předběžném posouzení, by mohly patřit:

- doba, která uplynula od předchozího osobního pohovoru, který se týkal tématu SOGIESC žadatele a jeho obsahu,
- věk žadatele v době podání předchozí žádosti,
- duševní zdraví žadatele během posuzování předchozí žádosti,
- jeho zapojení do (milostného nebo sexuálního) vztahu od předchozí žádosti,
- jeho účast na aktivitách skupin podporujících LGBTIQ osoby a viditelnost těchto aktivit v jeho zemi původu.

Související publikace agentury EUAA

Obecné pokyny k posuzování následných žádostí viz dokument úřadu EASO, [*Practical Guide on Subsequent Applications*](#) (Praktická příručka k následným žádostem), prosinec 2021.

Klíčové body k zapamatování

- V následných žádostech založených na SOGIESC je možné, že SOGIESC jsou novým tvrzením uvedeným v následné žádosti nebo že SOGIESC byly základem předchozí žádosti a v následné žádosti jsou předloženy nové prvky.
- Následná žádost by neměla být považována za nepřípustnou z důvodu opožděného odhalení ze strany žadatele, pokud jsou splněny požadavky čl. 40 odst. 4 směrnice APD (přepracované znění) / čl. 55 odst. 5 nařízení APR.
- V případech, kdy byly SOGIESC žadatele posouzeny v předchozí žádosti, by předběžné posouzení následné žádosti mělo vzít v potaz veškerý vývoj předložený žadatelem, včetně dalšího vývoje sebeuvědomění žadatele.

Naskenujte pro přístup ke všem
částem této praktické příručky

Úřad pro publikace
Evropské unie

